

روایت بالندگی تحول آفرین؛

آموزه‌ها و چشم انداز

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۱۳۹۰ تا ۱۴۰۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روایت بالندگی تحول آفرین؛

آموزه‌ها و چشم‌انداز

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۱۳۹۰ تا ۱۴۰۴

تهیه و تدوین

حوزه ریاست

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
شناسنامه کتاب

عنوان کتاب: گزارش عملکرد مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

ناشر: نشر الگو (وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت)

سال انتشار: ۱۴۰۵

نسخه / چاپ: چاپ اول

تعداد صفحات: ۷۸ صفحه

قطع کتاب: رحلی

موضوع: گزارش عملکرد

محل نشر: تهران، ایران

نوبت چاپ: اول

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت - تهران، بزرگراه چمران، تقاطع بزرگراه جلال آل احمد، خیابان

دکتر احمد احمدی، شماره ۳ - تلفن: ۸۸۶۳۴۰۰۷

این اثر گزارشی از یک دهه تکاپوی علمی برای ترسیم آینده ایران است. کتاب حاضر فرآیند تدوین سندی بالادستی را روایت می‌کند که با تکیه بر چهار عرصه فکر، علم، زندگی و معنویت، ریل‌گذاری مسیر حرکت کشور را در دهه‌های آینده بر عهده دارد. این کتاب مجموعه‌ای از دستاوردهای نخبگانی، از طراحی تدابیر پیشران تا گفتمان‌سازی ملی برای تحقق عدالت و پیشرفت را در بر می‌گیرد.

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱
----------	---

فصل اول: پیشینه

ضرورت تهیه الگو	۸
تعریف الگو	۱۰
نشست‌های اندیشه‌های راهبردی	۱۰
صدور احکام و تصویب اساسنامه از سوی رهبری معظم انقلاب	۱۲

فصل دوم: اندیشکده‌های مرکز الگو

ساختار، مأموریت و برون‌دادها	۱۶
------------------------------	----

فصل سوم: تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه‌پردازی

نشست‌های اندیشه‌ورزی	۲۰
نشست‌های گفتگوهای راهبردی	۲۱
تک‌نگاشت‌ها	۲۲

فصل چهارم: گفتمان‌سازی

کنفرانس‌های سالانه مرکز	۲۴
کنگره سالانه پیشگامان پیشرفت	۲۶
رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها	۲۸
تعاملات با موسسات و انجمن‌های علمی	۲۹
حلقه‌های فکری	۳۰

فصل پنجم: طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

طراحی و تدوین؛ روش‌شناسی تدوین	۳۴
چارچوب و ساختار الگو	۳۴
نقشه‌راه، فرآیند طراحی، تدوین، تصویب و پایش الگو	۳۵
تدوین اجزای الگو	۳۵
تکمیل و ارتقای سند الگو پس از فراخوان	۳۶
طراحی نقشه‌راه	۳۸
کارگروه‌ها و شوراهای تکمیل و ارتقای سند الگو	۳۹
تعامل با دستگاه‌های حاکمیتی	۴۰
مشورت با نهادهای حوزوی و دانشگاهی	۴۲

۴۳	بررسی ملاحظات اجرایی الگو
۴۴	مسائل اساسی ایران
۴۶	آسیب شناسی اسناد برنامه‌ای کشور با رویکرد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۴۶	نگاهی به برخی قابلیت‌های راهبردی و سرمایه‌های ماندگار ملی ایران
۴۷	سنت‌های الهی
۴۷	تجارب توسعه در جهان (کشورهای منتخب)
۴۸	تدوین شاخص‌های مطلوب الگو
۴۹	تدابیر پیش‌ران
۵۰	شناسنامه تدابیر
۵۱	واژه‌نامه سند الگو
۵۲	انسجام درونی سند
۵۳	تناظر سند الگو با بیانیه گام دوم انقلاب
۵۴	ویرایش سند

فصل ششم: آثار علمی تخصصی اندیشکده‌ها، شوراها و سامانه‌های مرکز الگو

۵۶	انتشارات
۵۷	تک‌نگاشت‌ها
۵۸	گفتگوهای راهبردی
۶۰	نشست‌های تخصصی

فصل هفتم: نمایه آثار مکتوب و انتشارات الگو

۶۲	آثار منتشره
----	-------------

فصل هشتم: پیوست‌ها

۷۴	پیوست ۱: نشست‌های گفتگوهای راهبردی
۷۵	پیوست ۲: کنفرانس‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۷۶	پیوست ۳: کنگره‌های پیشگامان پیشرفت
۷۷	پیوست ۴: نقشه راه تکمیل، تدوین و تصویب الگو

بسم الله الرحمن الرحيم

تاکید توأمان اسلام بر تفکر، تلاش، علم، معنویت و عدالت و تجربه پیامبر اعظم (ص) در تاسیس مدینه‌النبی و استمرار آن تا شکوفایی تمدن اسلامی به ویژه در ایران گواهی بر ظرفیت تمدنی دین خاتم است. ایران به برکت قابلیت‌های انسانی و موقعیت جغرافیایی و تنوع اقلیمی و منابع طبیعی از خاستگاه‌ها و مهدهای اولیه و اصلی تمدن بوده و ایده آرمانشهر و حکمت‌های نظری و عملی زیادی را به جهانیان ارائه داده است. ملت ایران با تجربه‌ها و عبرت‌های خود رسالتی انسانی و اسلامی برعهده دارد تا ظرفیت‌ها و توانمندی‌های تمدنی ایران و اسلام را با استفاده از اندیشه و علم و فناوری روز در خدمت پیشرفت کشور و جهان قرار دهد. از این رو رهبر معظم شهید انقلاب اسلامی با تعیین عرصه‌های پیشرفت شامل فکر و علم و معنویت و زندگی، در دوم خرداد ۱۳۹۰ مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را تأسیس و با تصویب اساسنامه و انتصاب شورای عالی، مرکز را به پیگیری تهیه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت موظف فرمودند. این الگو به مثابه طرحی تمدنی، نیازمند پشتوانه‌ای از تأملات نظری و پژوهش‌های بنیادین و کاربردی بود. لذا اندیشمندان و صاحب‌نظران در اندیشکده‌های الگو و یا در تعامل با آن به گسترش ادبیات نظری پیشرفت و آینده پژوهی انقلاب اسلامی و ارزیابی اسناد برنامه‌ای کشور و تبیین چالش‌های اساسی ایران و قابلیت‌های ماندگار ملی و سایر امور همت گماشتند و حاصل آن را در قالب مبانی و چارچوب‌های نظری و اصول عملی و آرمان‌ها و افق پیشرفت و تدبیرهای عملی برای حل چالش‌ها در چارچوب الگو تدوین نمودند. با فراخوان رهبری شهید انقلاب خطاب به استادان دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه و صاحب‌نظران آزاد و ارکان نظام شامل مجمع تشخیص مصلحت نظام، دولت جمهوری اسلامی، مجلس شورای اسلامی و شوراهای عالی کشور، مخاطبان در تعامل با مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به بررسی و نقد و نظر به منظور تکمیل و ارتقای الگوی پیشنهادی پرداختند که از همگی قدردانی می‌شود. سرانجام رهبری معظم، الگو را عمیقاً ملاحظه و به‌دقت اصلاح و قبل از جنگ تحمیلی دوازده روزه کفایت آن را برای ابلاغ به منظور اجرا ابراز فرمودند.

مرکز بر طبق اساسنامه نهادی علمی است که سه وظیفه اندیشه‌ورزی، گفتمان‌سازی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را بر عهده دارد. گزارش حاضر فشرده اهم فعالیت‌های مربوط را در مدت پانزده سال، که مرحله اول عمر مرکز به‌شمار می‌رود، روایت می‌کند. بدیهی است خلق ایده‌ها و اندیشه‌های ناب در باب پیشرفت امری بلند مدت است و تا نیل به حاصل مطلوب راهی طولانی در پیش است.

سپاس شایسته به رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت‌الله سید مجتبی حسینی خامنه‌ای به خاطر استفسار از الگو و مطالبه گزارش فعالیت‌های مرکز، که مشوق تهیه این گزارش گردید، تقدیم می‌شود.

صادق واعظزاده

رئیس شورای عالی و رئیس مرکز

فصل اول: پیشینه

ضرورت تهیه الگو

ضرورت تهیه و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ریشه در یک نیاز راهبردی برای دستیابی به یک «نقشه جامع» دارد که مسیر حرکت کشور را در دهه‌های آینده ریل گذاری کند. یکی از دلایل اصلی این ضرورت، آسیب‌شناسی حرکت‌های گذشته است؛ بررسی‌ها نشان می‌دهد که به دلیل فقدان یک نقشه جامع، کشور در طول سالیان پس از انقلاب دچار حرکت‌های «هفت‌وهشتی» و «زیگزاگ» در عرصه‌های مختلف فرهنگی و اقتصادی بوده و گاهی اقدامات متناقضی صورت گرفته است.

الگو؛ نقشه جامع پیشرفت و هماهنگی کشور

بار ارزشی توسعه: واژه «توسعه» در ادبیات جهانی با الزامات و ارزش‌های غربی گره خورده است که لزوماً با مبانی اسلامی سازگار نیست
استقلال فکری: همان‌طور که پس از پیروزی انقلاب اسلامی واژه «استکبار» جایگزین «امپریالیسم» شد تا معنای دقیق مدنظر رهبران انقلاب را برساند، «پیشرفت» نیز برای رهایی از وام‌گیری مفاهیم بیگانه انتخاب گردید.
جامعیت الگو: پیشرفت در این الگو تنها به معنای رشد اقتصادی نیست، بلکه یک «نقشه جامع» برای تمام ابعاد زندگی است تا از حرکت‌های متناقض و «زیگزاگ» (که در دهه‌های گذشته رخ داده) جلوگیری شود.

علاوه بر این، انتخاب واژه «پیشرفت» به جای «توسعه» آگاهانه و از روی ضرورت استقلال فکری بوده است؛ چرا که مفهوم توسعه در ادبیات جهانی بار ارزشی و التزاماتی دارد که لزوماً با مبانی و غایات اسلامی سازگار نیست. این الگو به‌عنوان یک سند بالادستی طراحی می‌شود تا بر تمامی چشم‌اندازهای ده ساله و بیست ساله و سیاست‌گذاری‌های کلان حاکم باشد و از تکرار چالش‌هایی مانند عدم استفاده کامل از تجارب مدیریتی و مشارکت نخبگان جلوگیری کند. در نهایت، با توجه به انباشت تجربه‌ها و وجود ظرفیت‌های عظیم فکری در حوزه و دانشگاه، تدوین این الگو برای جلوگیری از عقب‌ماندگی و ضررهای ملی یک الزام تاریخی است تا پیشرفت در چهار عرصه فکر، علم، معنویت و زندگی به‌صورت هماهنگ محقق شود.

ضرورت تهیه و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ریشه در یک نیاز راهبردی برای دارد که مسیر «نقشه جامع» دستیابی به پیشرفت کشور را در دهه‌های آینده ریل گذاری کند.

انتخاب واژه «پیشرفت» به جای «توسعه» آگاهانه و از روی ضرورت استقلال فکری بوده است؛ چرا که مفهوم توسعه در ادبیات جهانی بار ارزشی و التزاماتی دارد که لزوماً با مبانی و غایات اسلامی سازگار نیست.

عرصه‌های چهارگانه پیشرفت

رهبر معظم انقلاب در تبیین الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت، چهار عرصه «فکر، علم، زندگی و معنویت» را عرصه‌های بنیادین پیشرفت کشور معرفی می‌کنند. از نگاه ایشان، پیشرفت حقیقی تنها به رشد مادی یا اقتصادی محدود نمی‌شود، بلکه مستلزم تعالی همزمان اندیشه، دانش، سبک زندگی و معنویت در جامعه است. این چهار عرصه به‌صورت درهم‌تنیده، نقشه‌ای جامع برای حرکت کشور به سوی جامعه‌ای پیشرفته، متعادل و مبتنی بر ارزش‌های اسلامی فراهم می‌آورند.
عرصه فکر: که در آن اندیشه‌ورزی، تفکر خلاق و تولید فکر

به‌عبارت‌دیگر، ضرورت این الگو مانند نیاز یک ساختمان عظیم به نقشه مهندسی است؛ بدون این نقشه، تلاش سازندگان پراکنده و حتی متناقض خواهد بود، اما وجود آن باعث می‌شود تمامی ظرفیت‌های ملی در یک مسیر هم‌افزا به سمت وضعیت مطلوب به کارگرفته شوند.

برای تبیین دقیق‌تر و عمیق‌تر موضوع الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، می‌توان به جزئیات بیشتری در چهار محور اصلی پرداخت:

تمایزهای مبانی «پیشرفت» در برابر «توسعه»

انتخاب واژه «پیشرفت» یک انتخاب صرفاً لغوی نبود، بلکه یک مرزبندی نظری محسوب می‌شود.

بلندمدت مشارکت کافی نداشته‌اند و در نتیجه از آن‌ها حمایت لازم را به عمل نمی‌آورند.

شبکه‌سازی نخبگان؛ پیش‌نیاز تدوین الگوی پیشرفت

الگوی عملیاتی مرکز (ساختار شبکه‌ای)

مرکز الگو برخلاف نهادهای سنتی، کار تدوین را در انحصار نگرفت، بلکه نقش «هماهنگ‌کننده» را داشت. اندیشکده‌ها: مرکز به جای پژوهشکده‌های تصدی‌گر، حلقه‌های فکری متعددی تحت عنوان «اندیشکده» ایجاد کرده است که کانون هماهنگی میان ظرفیت‌های دانشگاهی و حوزوی هستند.

شبکه‌سازی: استفاده از صدها نخبه که به صورت گروهی یا انفرادی کار می‌کنند و درگیر کردن حوزه‌ها و دانشگاه‌ها در پاسخ به سؤال‌های کلیدی که در این مسیر مطرح شده است.

مرکز الگو؛ هماهنگ‌کننده ظرفیت‌های علمی کشور

سند بالادستی: محصول نهایی این مرکز، سندی است که چشم‌اندازهای بلندمدت باید بر اساس آن تدوین شوند و تمامی سیاست‌گذاری‌های کلان باید ذیل آن انجام شود.

در جامعه به یک فرهنگ عمومی تبدیل شده و مسیر پیشرفت فکری جامعه را ترسیم می‌کند.

عرصه علم: ناظر به گسترش نوآوری، استقلال علمی و پیشرفت عمیق و بنیانی دانش است که زمینه‌ساز اقتدار و پیشرفت همه‌جانبه کشور می‌شود.

عرصه زندگی: مرتبط با کیفیت زیست فردی و اجتماعی مردم است که موضوعاتی چون امنیت، عدالت، رفاه، آزادی، استقلال و عزت ملی را در بر می‌گیرد.

عرصه معنویت: که به عنوان روح و جهت‌دهنده پیشرفت واقعی، زمینه رشد اخلاقی و الهی انسان و جامعه را در همه ابعاد فراهم می‌سازد.

آسیب‌شناسی فقدان الگو و ضرورت تدوین سند بالادستی

آسیب‌شناسی نظام برنامه‌ریزی گذشته

فقدان نظریه جامع: به‌رغم حفظ مسیر انقلاب، کشور فاقد یک نظریه هماهنگ برای حرکت بوده است.

تغییرات مدیریتی: تجارب برنامه‌ریزی کشور به دلیل تغییر دولت‌ها و جابجایی مدیران ارشد و میانی، به طور کامل ذخیره و استفاده نشده است.

مشارکت ناکافی نخبگان: نخبگان در تهیه برنامه‌های

تعریف الگو

الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نقشه راه جامع، کلان و منسجم پیشرفت کشور به منظور نیل به تمدن نوین اسلامی ایرانی و سند بالادستی همه اسناد برنامه‌ای جمهوری اسلامی ایران است که بر اساس مبانی نظری و ارزش‌ها و احکام اسلامی، وضعیت مطلوب و روش دستیابی به آن را تبیین می‌کند و با توجه به قابلیت‌های ماندگار و مسائل اساسی کشور و چالش‌ها و فرصت‌های پیش‌رو، افق بلند مدت حرکت در راستای آرمان‌ها را ترسیم و تدابیر لازم برای دستیابی به آن را در چارچوب اصول عملی و با بهره‌گیری از دستاوردهای متقن علمی و تجارب بشری مقرر می‌دارد.

این الگو «مبانی نظری»، «تبیین عرصه‌های پیشرفت»، «اصول عملی»، «آرمان»، «رسالت»، «افق»، «تدابیرها» و «سازوکار اجرا، نظارت و به‌روز رسانی» را در بر می‌گیرد.

• نخستین نشست: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت – (۱۰ آذر ۱۳۸۹)

این نشست آغازگر راهی طولانی برای دستیابی به مدلی بومی برای پیشرفت کشور بود.

هدف: تبیین ضرورت برخورداری از الگویی جامع که به جای واژه «توسعه» (با بار ارزشی غربی)، بر مفهوم «پیشرفت» برآمده از معارف اسلامی و مقتضیات ایرانی تأکید دارد. دستاورد: تأکید بر چهار عرصه اصلی پیشرفت: فکر، علم، زندگی و معنویت. همچنین ضرورت تأسیس مرکزی برای پیگیری این ایده مطرح شد که منجر به تشکیل «مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» گردید. این مرکز وظیفه یافت به عنوان یک نهاد علمی و پژوهشی، فضای گفتمانی

نشست‌های اندیشه‌های راهبردی

نشست‌های اندیشه‌های راهبردی، سلسله جلساتی تخصصی با حضور رهبر معظم انقلاب و جمعی از نخبگان و صاحب‌نظران بود که با هدف درگیر کردن متفکران کشور با مسائل کلان و اساسی و ایجاد یک گفتمان علمی در سطح نخبگان و عموم جامعه طراحی شدند. این نشست‌ها نه به عنوان پروژه‌های زودبازده، بلکه به عنوان حرکتی بلندمدت برای تدوین اسناد بالادستی و نظام‌سازی بر پایه اندیشه اسلامی نگریسته می‌شوند.

در ادامه، گزارشی از محورهای اصلی این نشست‌ها ارائه می‌شود:

نمایی از نشست‌های اندیشه‌های راهبردی

حضور رهبر شهید انقلاب اسلامی در نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی

نشست‌های اندیشه‌های راهبردی، سلسله جلساتی تخصصی با حضور رهبر معظم انقلاب و جمعی از نخبگان و صاحب‌نظران بود که با هدف درگیر کردن متفکران کشور با مسائل کلان و اساسی و ایجاد یک گفتمان علمی در سطح نخبگان و عموم جامعه طراحی شدند.

• چهارمین نشست: آزادی (۲۳ آبان ۱۳۹۱)

در این نشست، مفهوم آزادی از دیدگاه اسلامی و تفاوت‌های بنیادین آن با لیبرال دموکراسی مورد بحث قرار گرفت. محورهای مقالات: آزادی در قرآن و کلام علوی، نسبت آزادی با عدالت و پیشرفت، و ارزیابی تحقق آزادی در غرب. نتیجه: ارائه نظریه و راهبردهای گسترش آزادی در نظام اسلامی و بررسی ضمانت‌های تحقق آن. این نشست به تبیین ابعاد و شاخص‌های نظام سیاسی جمهوری اسلامی و نحوه مشارکت مردم در چارچوب ارزش‌های دینی اختصاص داشت.

حول این موضوعات را حفظ کرده و تهیه پیش‌نویس الگوی پیشرفت را به عنوان یک سند بالادستی راهبری نماید.

• دومین نشست: عدالت (۲۷ اردیبهشت ۱۳۹۰)

این جلسه با هدف دستیابی به نظریه اسلامی ناب در باب عدالت و تبدیل آن به گفتمانی زنده در کشور برگزار شد. محورها: بررسی مبانی هستی‌شناسی عدالت در اسلام (مبتنی بر عقل و حق) در مقابل مکاتب بشری.

مباحث کاربردی: در این نشست به موضوعاتی نظیر عدالت جنسیتی، عدالت در بانکداری اسلامی، اقتصاد رانتی و عدالت بین‌نسلی در بهره‌برداری از منابع طبیعی پرداخته شد. تأکید رهبری: ایشان دوران آزمون و خطا در مقوله عدالت را تمام شده دانسته و بر حرکت بر اساس روش‌های متقن و علمی تأکید کردند.

• سومین نشست: زن و خانواده (۱۴ دی ۱۳۹۰)

این نشست بر اهمیت نقش زنان در جامعه و ضرورت نظریه‌پردازی بومی در این حوزه متمرکز بود. اهداف: نقد دیدگاه‌های فمینیستی و غربی، و تلاش برای تدوین اصول و شاخص‌های خانواده مطلوب در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.

صدور احکام و تصویب اساسنامه از سوی رهبری معظم انقلاب

پس از تبیین ضرورت‌ها و برگزاری نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی، فرایند نهادسازی با دستور مقام معظم رهبری تکمیل شد.

وظایف مرکز در ماده سه اساسنامه در سه ساحت اصلی دسته‌بندی شده است: الف) تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه‌پردازی، ب) گفتمان‌سازی، ج) طراحی و تدوین الگو

• وظایف اساسی مرکز

وظایف مرکز در ماده سه اساسنامه در سه ساحت اصلی دسته‌بندی شده است:

الف) تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه‌پردازی
تعیین خطوط پژوهشی و تقسیم کار ملی میان مراکز علمی، حمایت از اشخاص حقیقی و حقوقی برای انجام پژوهش‌های مرتبط، ایجاد و هماهنگی میان حلقه‌ها و کانون‌های تفکر (اندیشکده‌ها) در دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه، سرمایه‌گذاری بر نخبگان جوان و تربیت نیروی علمی مورد نیاز برای اجرای

صدور حکم تأسیس (۲ خرداد ۱۳۹۰): مقام معظم رهبری طی حکمی رسمی، فرمان تأسیس «مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» را صادر کردند. ایشان در این حکم، دکتر صادق واعظزاده را به عنوان رئیس شورای عالی و رئیس مرکز و نه نفر دیگر از نخبگان حوزوی و دانشگاهی را به عنوان اعضای شورای عالی منصوب فرمودند.

تصویب اساسنامه (تیر ۱۳۹۰): اساسنامه مرکز به تصویب رهبری رسید که طبق آن، مرکز به عنوان نهادی علمی-پژوهشی و مستقل تعریف شد که زیر نظر ایشان فعالیت می‌کند. تعیین ارکان و وظایف: بر اساس اساسنامه، ساختار مرکز شامل شورای عالی (مرجع سیاست‌گذاری) و رئیس مرکز (مسئول امور اجرایی) است. وظایف مرکز نیز در سه حوزه اصلی «تعمیق تفکر و نظریه‌پردازی»، «گفتمان‌سازی در سطح ملی و بین‌المللی» و در نهایت «طراحی و تدوین پیش‌نویس الگو» تعیین گردید.

دیدار اعضای شورای عالی مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

• ساختار و ارکان مرکز

الف) ویژگی‌ها و وظایف شورای عالی

اعضای این شورا توسط مقام معظم رهبری برای یک دوره سه ساله منصوب می‌شوند. وظایف کلیدی این شورا عبارتند از: تعیین خط‌مشی‌ها: مشخص کردن اصول حاکم بر

برنامه‌های مرکز

تصویب ساختار: تأیید ساختار سازمانی و تشکیلات

تفصیلی نهاد

امور مالی و استخدامی: تصویب بودجه سالانه و تدوین

آیین‌نامه‌های مالی و اداری

نظارت و ارتقا: بررسی گزارش‌های عملکرد مرکز و اتخاذ

تصمیمات لازم برای بهبود و ارتقای فعالیت‌ها

ب) رئیس مرکز: وی نیز با حکم رهبری برای یک دوره سه ساله

منصوب شده و مسئولیت اداره امور مرکز و اجرای مصوبات

شورای عالی را بر عهده دارد. وظایف او شامل مدیریت و نظارت

بر تحقق وظایف مرکز، عزل و نصب مسئولان، تعیین شرح

وظایف معاونت‌ها و ارائه گزارش عملکرد سالانه به مقام معظم

رهبری است.

الگو، برقراری ارتباطات بین‌المللی برای تبادل نظر و الهام‌بخشی

در سطح جهان

ب) گفتمان‌سازی

استفاده از ظرفیت‌های ملی، به‌ویژه رسانه ملی (صدا و

سیما)، برای ترویج الگو

ایجاد بستر برای حضور پرنشاط جوانان در عرصه تفکر و

مطالعه درباره پیشرفت

ارتقای انگیزه و مشارکت عمومی در مباحث مربوط به

پیشرفت

ج) طراحی و تدوین الگو

تعیین روش‌ها و ابزارهای طراحی الگو با مشورت متخصصان

ایجاد و راهبری شبکه‌ای فراگیر و منعطف از صاحب‌نظران

حوزوی و دانشگاهی برای تدوین پیش‌نویس الگو

ارزیابی، آسیب‌شناسی و آینده‌پژوهی وضعیت پیشرفت ایران

در مقایسه با کشورهای برگزیده

براساس ماده چهار اساسنامه و حکم صادر شده از سوی

مقام معظم رهبری، ساختار مدیریتی و وظایف این نهاد به شرح

زیر تبیین شده است:

فصل دوم: اندیشکده‌های مرکز الگو

ساختار، مأموریت و پرونده‌ها

به‌منظور نقش‌آفرینی نظام‌مند و هم‌افزای نخبگان در تحولات فکری و علمی معطوف به پیشرفت کشور و کمک به تحقق وظایف مندرج در اساسنامه مرکز شامل اندیشه‌ورزی، نظریه‌پردازی و گفتمان‌سازی پیرامون الگو، اندیشکده‌ها به عنوان اتاق‌های فکری متشکل از اندیشمندان حوزه و دانشگاه، شخصیت‌های راهبردی و نخبگان جوان تعریف شده‌اند که تحت نظر رئیس مرکز فعالیت می‌کنند. در مجموع ۱۴ اندیشکده در مرکز فعالند.

• عناوین اندیشکده‌ها و مأموریت‌های مربوط

ساختار حاکمیت و مردم، حقوق سیاسی، اجتماعی و شهروندی، ارتقای احساس مشارکت آحاد جامعه در مدیریت جامعه و نظارت عمومی و نحوه اجرای آن

اندیشکده دفاع و امنیت ملی: مطالعه و تدوین الگوی بسط امنیت در جامعه برای فعالیت سالم و بالندگی آحاد و اجزای جامعه، پیشگیری از تجاوز به حقوق جامعه و آحاد جامعه، حراست از عزت و استقلال ملی، ارتقای توانمندی و اقتدار ملی و بازدارندگی نسبت به هر نوع تجاوز به حقوق و منافع ملی

اندیشکده اقتصاد: طراحی الگوی کلان اقتصاد کشور، بهره‌گیری از استعدادهای انسانی، طبیعی و جغرافیایی برای تولید بیشتر ثروت و ارتقای توانمندی‌های ملی، بسط عدالت اقتصادی، بسترسازی برای شکوفایی حداکثری ظرفیت‌های مدیریتی، خلاقیت، نوآوری و کار و فعالیت آحاد جامعه، ارتقای جایگاه اقتصادی کشور در سطح بین‌المللی، توسعه سرمایه‌گذاری، امنیت سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاری خارجی

اندیشکده چرخه نوآوری: پیوند، تکمیل و هدفمند کردن عناصر چرخه نوآوری -ایده تا پدیده- از قبیل تحقیق و توسعه، فناوری، تولید، توسعه بازار و تولید ثروت

اندیشکده آمایش بنیادین: طراحی آرایش هدفمند و بهینه کلیه عوامل پیشرفت در ارتباط با ظرفیت‌های انسانی، اقلیمی، تاریخی، فرهنگی و غیره در تمام مناطق و نواحی کشور، با توجه ویژه به خلیج فارس، مناطق کویری، روستاها و مناطق مرزی

اندیشکده آب، محیط زیست، امنیت غذایی و منابع طبیعی: حفظ و ارتقای کمی و کیفی منابع زیستی و طبیعی به ویژه منابع آب و جنگل، کشاورزی، امنیت تأمین غذا برای نسل‌های فعلی و آتی کشور و ایمنی و سلامتی مواد غذایی

اندیشکده فرهنگ: مطالعه و تبیین نظریه‌های فرهنگی، هنر، موارث تمدنی اسلامی و ایرانی، زبان فارسی، فرهنگ عمومی و سبک زندگی (اوقات فراغت، لباس و پوشش و ...)، فرهنگ اقوام و مناطق مختلف کشور و مهندسی فرهنگی

اندیشکده مبانی: مطالعه و تدوین اصول و عناصر پایه تدوین الگو از قبیل هستی‌شناسی، انسان‌شناسی و معرفت‌شناسی بر اساس معارف اسلامی، موازین عقلی و دستاوردهای علمی جهان

اندیشکده فقه و حقوق اسلامی: شناخت، تبیین و تدوین حقوق فرد و جامعه در ابعاد مختلف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی و اعلام نظرات تخصصی فقهی در پاسخ به سؤالات سایر اندیشکده‌ها که در موضوع مورد بررسی خود نیاز به اطلاع از ابعاد فقهی مسئله دارند.

اندیشکده معنویت: بسط و تعمیق معنویت به عنوان مهم‌ترین عرصه پیشرفت و روح و هدف اصلی همه ابعاد زندگی انسان

اندیشکده علم: تدوین الگوی حرکت جامعه به سوی توسعه و تعمیق علم، و گسترش نوآوری‌های علمی و فناوری‌های پیشرفته و مورد نیاز جامعه، دو امر مهم آموزش و پژوهش در حوزه فعالیت این اندیشکده قرار دارد.

اندیشکده عدالت: شناخت، تبیین و تدوین ابعاد، وجوه و شاخص‌های گوناگون عدالت به عنوان یکی از اصلی‌ترین ارزش‌ها و اهداف پیشرفت در کلیه شئون اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی جامعه

اندیشکده امور اجتماعی، جمعیت و نیروی انسانی: الگوی‌سازی رشد جمعیت، امنیت شغلی و زمینه‌سازی برای ارتقای آحاد جامعه به انسان‌های پویا، فعال، دارای عزت نفس، برخوردار از کرامت، خودشکوفای و موفق با توجه به منابع و ظرفیت‌های در دسترس

اندیشکده خانواده: تعمیق نقش خانواده به عنوان اصلی‌ترین کانون و نهاد تشکیل‌دهنده جامعه و بستر رشد و بالندگی انسان‌های سالم، متدین، آگاه و موفق. موضوعاتی همچون ازدواج، اشتغال زنان و عدالت جنسیتی نیز در حوزه مطالعات این اندیشکده قرار دارد.

اندیشکده سیاست: تبیین مردم‌سالاری دینی، یکپارچگی

ساختار اندیشکده‌ها

ساختار اجرایی و مدیریتی اندیشکده‌ها شامل موارد زیر است:
ارکان مدیریتی: هر اندیشکده دارای رئیس (شخصیت علمی برجسته با حکم ۳ ساله)، دبیر علمی (مسئول امور اجرایی و تدوین اسناد) و کارشناس است.

کارگروه‌ها: ساختار عملیاتی شامل کارگروه ویژه (برای تدوین دستاوردها) و کارگروه‌های تخصصی (برای انجام فعالیت‌های معین در بازه زمانی محدود) می‌باشد.

شورای هماهنگی: به منظور هم‌افزایی، شورایی متشکل از رئیس مرکز، معاونان مرکز و رؤسای اندیشکده‌ها برای تصویب برنامه‌ها و هماهنگی فعالیت‌ها و تعاملات اندیشکده‌ها تشکیل شده است.

اعضا

تعداد اعضای هر اندیشکده بین ۱۰ تا ۲۵ تن است. نوع و شرایط عضویت به شرح زیر است:

انواع عضویت

اعضا در سه سطح پیوسته (اعضای اصلی با همکاری چشمگیر)، وابسته (میزان همکاری رو به افزایش) و افتخاری (شخصیت‌های برجسته ملی و بین‌المللی که اندیشکده از همکاری موردی آنها بهره‌مند است) فعالیت می‌کنند.

ترکیب نخبگانی: اعضا شامل اساتید دانشگاه و حوزه (با کمینه مرتبه دانشیاری)، مدیران راهبردی (مانند نمایندگان مجلس یا اعضای هیئت دولت)، کارآفرینان بخش غیردولتی و ۳ تا ۵ محقق جوان (زیر ۴۰ سال با مدرک دکتری) هستند.

شبکه صاحب‌نظران: علاوه بر اعضای ثابت، شبکه‌ای گسترده از متخصصان برای نقد اسناد و ایجاد اجماع علمی در فرآیند تدوین الگو غنای مباحث پیشرفت، مشارکت دارند.

فعالیت‌ها

هر اندیشکده در چارچوب برنامه و ضوابط مصوب، در قلمرو موضوعی اندیشکده وظایف ذیل را برعهده دارد.

۱. اندیشه‌ورزی و زمینه‌سازی برای نظریه‌پردازی پیشرفت اسلامی ایرانی
۲. مشارکت در تدوین و به روز رسانی سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۳. انجام مطالعات آینده‌پژوهی، در موضوعات مرتبط با پیشرفت اسلامی ایرانی

۴. مطالعات تطبیقی بین‌المللی و بررسی و نقد نظرات رقیب

۵. مسئله‌شناسی در حوزه تخصصی اندیشکده

۶. تبیین و ترویج گفتمان پیشرفت اسلامی ایرانی، در ابعاد مختلف نظری-عملی

۷. تعامل فکری، علمی و حرفه‌ای با مراکز دانشگاهی و حوزوی ملی و بین‌المللی و نهادهای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اجرایی کشور

۸. تدوین شاخص‌های پیشرفت اسلامی ایرانی، در حوزه تخصصی اندیشکده

۹. پایش روند پیشرفت کشور

۱۰. تهیه و تدوین برنامه‌های سالانه و میان مدت اندیشکده، در چارچوب سیاست‌های کلان مصوب شورای عالی مرکز

۱۱. تشکیل شبکه اساتید، متخصصان و پژوهشگران در قلمرو

نمای یکی از نشست‌های اندیشه‌ورزی

تک‌نگاشت‌های علمی: تاکنون بیش از ۱۲۰ تک‌نگاشت تخصصی منتشر شده است. اندیشکده معنویت با ۱۳ اثر و اندیشکده‌های عدالت و سیاست هر کدام با ۱۱ اثر بیشترین تولیدات مکتوب را داشته‌اند.

اندیشه‌ورزی اعضای اندیشکده‌ها: از آنجا که اندیشکده‌ها وظیفه بسط و تعمیق اندیشه‌های نو و ایده‌های بدیع در قلمرو تخصصی اندیشکده را برعهده دارند، لذا هریک از اعضای اندیشکده موظفند عنوانی را از بین موضوعات اولویت‌دار اندیشکده و مرکز انتخاب نمایند و بخشی از وقت خود را در طول سال صرف مطالعه و تأمل در خصوص آن موضوع نمایند. حاصل کار طی یک یا چند جلد در معرض بحث و تبادل نظر قرار می‌گیرد و در نهایت در قالب متنی منقح به عنوان مطالعات پشتیبان سند الگو تدوین می‌شود.

گزارش‌های اندیشه‌ورزی پایان‌یافته: تا آذر ۱۴۰۴، مجموعاً ۱۴ گزارش کلان‌نمایی شده است. اندیشکده «آب، محیط زیست، امنیت غذایی و منابع طبیعی» با ۷ گزارش پرکارترین مجموعه در این بخش بوده است.

اندیشکده و ارتباط مداوم و پایدار با آن‌ها

آمار کل فعالیت‌ها تا نیمه اول سال ۱۴۰۴ نشان‌دهنده کار تخصصی به شرح ذیل است:

حجم فعالیت‌های حضوری: مجموعاً ۲۰۰۲ جلسه عمومی و ۱۰۲۶ جلسه کارگروه تخصصی برگزار شده است.

سرمایه‌گذاری زمانی: مجموع کل جلسات حدود ۶۴,۰۰۰ نفر-ساعت برآورد می‌شود که اندیشکده سیاست با ۱۵,۴۰۰ نفر-ساعت فعال‌ترین آن‌ها بوده است.

تعاملات علمی: برگزاری ۴۹ نشست سالانه، ۶۲ میزگرد در کنفرانس‌های سالانه و ۷۶ نشست هم‌اندیشی با مراکز علمی و حوزوی از دیگر فعالیت‌های کلیدی است.

نشست‌های تعاملی: این نشست‌ها با هدف دستیابی به هویت مشترک پیشرفتی برگزار می‌شود؛ برای مثال تعامل اندیشکده عدالت با فرهنگ و امور اجتماعی پیرامون چارچوب مفاهیم عدالت.

بروندادها

نتایج ملموس فعالیت اندیشکده‌ها در سه قالب اصلی ارائه شده است:

نمای یکی از جلسات سالانه اندیشکده فقه و حقوق اسلامی

فصل سوم:

تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه پردازی

نشست‌های اندیشه‌ورزی

نشست‌های اندیشه‌ورزی بستری عالمانه و نقادانه برای تعمیق و گسترش فضای نظریه‌پردازی و ترویج گفتمان نخبگانی حول محور «الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» است. این نشست‌ها فرصتی را فراهم می‌کنند تا صاحب‌نظران حوزوی و دانشگاهی، فارغ از عضویت در اندیشکده‌ها، حاصل مطالعات و دستاوردهای علمی خود را در محیطی مبتنی بر تضارب آراء ارائه دهند.

• اهداف برگزاری

طبق شیوه‌نامه مصوب، اهداف اصلی این نشست‌ها عبارتند از: ایجاد بستر برای بیان آزادانه اندیشه‌های نوآورانه، ارائه نظریه‌های بدیع در زمینه پیشرفت کشور و نقد و پالایش آن‌ها، دستیابی به فهم مشترک، اقناع نخبگانی و رسیدن به درکی واحد از مفاهیم اساسی مندرج در سند الگو، مشارکت نخبگان در اجرا و به‌روزرسانی الگو و بهره‌گیری از نظرات صاحب‌نظران در فرآیند عملیاتی‌سازی و اصلاحات آتی الگو

مسیر طی شده و روش برگزاری

این نشست‌ها از سال ۱۳۹۱ آغاز شده و تاکنون ادامه یافته است. فرآیند اجرایی و ساختار هر نشست به شرح زیر است: **ساختار جلسه:** هر نشست شامل سخنران اصلی، دو نفر صاحب‌نظر منتقد با دیدگاه‌های متفاوت (برای ایجاد تضارب آراء) و مدیر علمی برای هدایت تخصصی مباحث است. **زمان‌بندی:** هر جلسه دست کم ۲ ساعت به طول می‌انجامد

که حدود ۴۵ دقیقه آن به سخنرانی و مابقی به بحث، گفتگو و پاسخ به انتقادات اختصاص دارد.

تواتر برگزاری: این نشست‌ها به‌صورت ماهانه یا دو ماه یکبار برگزار می‌شوند.

نتایج و دستاوردها

نتایج این نشست‌ها صرفاً به برگزاری جلسه محدود نشده و شامل خروجی‌های زیر است: پالایش اندیشه‌ها: ارتقای ایده‌ها از مسیر بحث و تبادل نظر و سر برآوردن ایده‌های جامع‌تر.

مستندسازی: پیاده‌سازی مطالب و تدوین محتوا در قالب متنی منقح و ویراسته توسط سخنران که در نهایت به اندیشکده‌ها تحویل داده می‌شود.

تولید محتوای علمی: تبدیل سخنرانی‌ها به متون علمی معتبر پس از ارزیابی کیفیت.

تاکنون ۶۳ نشست در این قالب برگزار شده است.

یکی از نشست‌های اندیشه‌ورزی

یکی از نشست های گفتگوی های راهبردی

نشست های گفتگوهای راهبردی

نشست های «گفتگوهای راهبردی» مجموعه ای از جلسات خبگانی است که توسط مرکز با هدف بهره گیری از تجربیات مدیران ارشد و شخصیت های تأثیرگذار کشور برگزار شده است.

• ضرورت

طراحی الگوی پیشرفت برای هر کشور نیازمند اتکا به مبانی معرفتی و زمینه های اجرایی حکمرانی آن است. نادیده گرفتن این دو عنصر محوری، موجب ناکارآمدی فرایند پیشرفت می شود. از آنجا که تدوین الگوی پیشرفت مستلزم پردازش نظری و ایجاد فضای گفتگمانی است، مرکز اقدام به برگزاری این نشست ها با حضور شخصیت هایی نمود که نقش تصمیم سازی و تصمیم گیری در سیاست های کلان جمهوری اسلامی داشته اند.

اهداف برگزاری:

انتقال تجربیات و دانش مسئولان پرسابقه و تأثیرگذار در روند پیشرفت انقلاب اسلامی و نظام سازی.
بهره گیری از تجارب ارزشمند مدیران عالی و نخبگان اجرایی در هر دو عرصه دولتی و خصوصی.
گفتمان سازی و تعمیق اندیشه پیشرفت در میان صاحب نظران، مسئولان و آحاد مردم.

مکتوب کردن تجربیات برای استفاده نسل های آینده و بهره برداری از آن ها در تدوین نهایی سند الگو. در این نشست ها مباحث متنوعی مطرح شده است که دیدگاه های شخصی سخنرانان محسوب می شود. برخی از مهم ترین محور ها عبارتند از:

چالش های اقتصادی: نقد وابستگی به نفت، ضرورت انقلاب اقتصادی، و چالش های نظام بانکی و یارانه ها
سیاست خارجی: تبیین اصول عزت، حکمت و مصلحت، و بررسی نفوذ منطقه ای ایران
آموزش و نیروی انسانی: تأکید بر اینکه نیروی انسانی عامل اصلی تحول است و لزوم ارتقای نظام آموزش و پرورش و دانشگاه ها برای تربیت کارآفرینان
محیط زیست و منابع: هشدار در مورد بحران آب، تخلیه ۸۵ درصدی سفره های زیرزمینی و لزوم انطباق طرح های توسعه با ملاحظات زیست محیطی
حکمرانی و ساختار: نقد ساختار فعلی انتخابات، ضرورت فعالیت احزاب و لزوم اجرای همه اصول قانون اساسی برای افزایش کارایی
تاکنون ۳۱ نشست به شرح پیوست ۱ در این قالب برگزار شده است.

تک‌نگاشت‌ها

تک‌نگاشت‌های علمی یکی از ارکان اصلی تولید دانش و تعمیق ادبیات موضوعی در مسیر تدوین و ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.

جهانی، تعدادی از تک‌نگاشت‌ها را به زبان‌های انگلیسی و عربی ترجمه کرده است.

• اهداف تک‌نگاشت‌ها

هدف اصلی از تدوین این سلسله آثار، ایجاد پیوند مستقیم میان مباحث تخصصی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است. اهداف فرعی عبارتند از: پاسخگویی به سوالات اساسی در حوزه‌های مختلف علمی با رویکرد بومی تولید ادبیات علمی در راستای تبیین مبانی، اصول و آسیب‌های پیشرفت ارائه راهبردهای عملیاتی برای تحقق عدالت، معنویت و عقلانیت در جامعه

تک‌نگاشت‌های علمی از ارکان اصلی تولید دانش و تعمیق ادبیات موضوعی در مسیر تدوین و ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت هستند.

• مسیر طی شده و فرایند انتشار

مسیر تولید یک تک‌نگاشت از نقطه پیشنهاد تا چاپ شامل مراحل زیر است: ارائه پیشنهاد: نویسنده باید در کاربرگ‌های مخصوص، ایده نوآورانه، ضرورت ارتباط با الگو و متدولوژی خود را تشریح کند. ارزیابی و داوری: آثار پس از تدوین، فرآیند دقیق داوری و اصلاحات را طی می‌کنند. نظارت بر نگارش: رعایت استانداردهای زبانی (فارسی سره و روان طبق ضوابط فرهنگستان) و قالب‌بندی فنی (قلم، فواصل و شیوه‌نامه منبع‌دهی) الزامی است. انتشار: آثاری که با موفقیت از این مراحل عبور کنند، به عنوان تک‌نگاشت نهایی منتشر می‌شوند؛ برخی نیز ممکن است به عنوان گزارش داخلی تلقی شده یا به زبان‌های دیگر (عربی و انگلیسی) ترجمه شوند.

تعریف: تک‌نگاشت نوشتاری تخصصی است که توسط یک اندیشمند خبره در یک موضوع خاص مرتبط با الگو نگاشته می‌شود. تک‌نگاشت بر پایه طرح ایده‌های بدیع و نوآورانه تدوین می‌شود. بر اساس دستورالعمل‌های نگارش، این آثار باید دارای ساختاری مشخص شامل خلاصه، مقدمه، فصل‌بندی بدنه، نتیجه‌گیری و منابع باشند. از نظر محتوایی، تک‌نگاشت باید به سوالات اساسی در یک حوزه خاص پاسخ داده و روش تدوین و پیشینه تحقیق در آن به دقت مشخص شده باشد.

محتوا: این آثار حاصل پردازش و تحلیل یافته‌های تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی جدید نویسنده هستند که افق‌های تازه‌ای را در زمینه‌های مرتبط با پیشرفت باز می‌کنند. قلمرو موضوعی: این نوشتارها حوزه‌های متنوعی از جمله اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی را پوشش می‌دهند.

• جایگاه در ساختار سند الگو

تک‌نگاشت‌ها پشتوانه علمی متن نهایی الگو محسوب می‌شوند. اگرچه متن اصلی الگو سندی موجز و حدوداً بیست صفحه‌ای است، اما این متن ریشه در اسناد پشتیبان متعددی از جمله تک‌نگاشت‌ها دارد. به همین جهت، مجموعه‌ای تحت عنوان «خلاصه تک‌نگاشت‌های پشتیبان» تدوین شده تا مبانی نظری تدابیر و آرمان‌های الگو را تبیین نماید.

آمار و وضعیت انتشار

تعداد آثار: تا سال ۱۴۰۱، دفتر انتشارات مرکز الگو ۱۲۰ نسخه از این آثار را چاپ و در وب‌گاه مرکز نمایه‌سازی کرده است. اقدامات در جریان: تنها در سال ۱۴۰۱، تعداد ۲۰ تک‌نگاشت جدید در دست اقدام بوده که مراحل مختلف داوری نهایی، تدوین توسط مؤلف و تأیید کاربرگ را طی می‌کردند. گستره موضوعات: عناوین تک‌نگاشت‌ها شامل موضوعات متنوعی در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، علمی و فناوری است.

تعاملات بین‌المللی

مرکز الگو برای ایجاد تعامل علمی گسترده‌تر در سطح

فصل چهارم: گفتمان سازی

کنفرانس‌های سالانه مرکز

کنفرانس‌های سالانه مرکز، رویدادهایی هدفمند هستند که علاوه بر تولید دانش و هم‌افزایی علمی، هر کدام هدف خاصی را در تعریف شاکله کلی الگو و نقشه راه تدوین آن دنبال می‌کنند. این کنفرانس‌ها بستری برای پاسخگویی به پرسش‌های بنیادین، تبادل نظر میان صاحب‌نظران و تعمیق تاملات فکری در مسیر تدوین و اجرای الگو فراهم آورده‌اند.

دبیر دائمی: دکتر هادی اکبرزاده از کنفرانس دوم تا چهاردهم دبیر این رویداد بوده است.

رؤسای کمیته‌های علمی: دکتر سیدمنصور خلیلی عراقی (کنفرانس اول)، دکتر رضا داوری اردکانی (کنفرانس دوم)، دکتر محمدحسین پناهی (کنفرانس سوم)، و ریاست علمی این رویدادها را بر عهده داشته‌اند.

تنوع تخصص‌ها: در کمیته‌های علمی، طیف وسیعی از تخصص‌ها شامل اقتصاد، فرهنگ، فیزیک و فلسفه علم، کشاورزی، و علوم سیاسی و فقه حضور داشته‌اند.

• تنوع موضوعی مقالات (نمونه‌های شاخص) —

مقالات پذیرفته شده طیف گسترده‌ای از مسائل کشور را پوشش داده‌اند که ذیلاً نمونه‌هایی ذکر می‌شود:

سبک زندگی و خانواده: مقالاتی با موضوع «خانواده تراز»، «نقش زنان در پیشرفت» و «مبانی روان‌شناختی فرزندآوری»

محیط زیست و منابع: تمرکز جدی بر «حکمرانی مطلوب آب»، «امنیت غذایی» و «پیشرفت دریاپایه»

فناوری و نوآوری: بررسی «نوآوری اجتماعی»، «حکمرانی سکویی»، «امنیت سایبری» و «هوش مصنوعی»

عدالت و سیاست: مقالاتی درباره «نظریه ولایت فقیه در پیشرفت»، «مبارزه با فساد»، «عدالت قضایی» و «مشارکت سیاسی»

۴. آمارهای تکمیلی و خروجی‌ها

ارائه شفاهی: از میان ۲۳۰۶ مقاله پذیرفته شده، تعداد ۹۹۲ مقاله به صورت شفاهی در نشست‌های تخصصی ارائه شده است.

حجم مستندات: کتاب‌های منتشر شده از این کنفرانس‌ها مجموعاً بیش از ۹۵۶۴ صفحه محتوای علمی تولید کرده‌اند.

گستره مشارکت: در مجموع ۳۱۸۹ نویسنده در این فرآیند علمی مشارکت داشته‌اند.

• سیر تطور محتوایی (از نظریه تا اجرا)

کنفرانس‌ها بر اساس یک منطق گام‌به‌گام طراحی شده‌اند که از مباحث نظری شروع شده و به سمت عملیاتی‌سازی پیش رفته است:

دوره پی‌ریزی و نقد طراحی الگو (کنفرانس‌های اول تا چهارم): در این دوره، ابتدا نقشه راه طراحی الگو تدوین شد (کنفرانس اول) سپس بر مفاهیم و مبانی (فلسفی، علمی و دینی) تمرکز شد (کنفرانس دوم). در گام بعد، نظریه‌های رایج توسعه جهانی نقد و با مبانی اسلامی تطبیق داده شد (کنفرانس سوم). در نهایت، با نگاهی تاریخی، گذشته، حال و آینده ایران واکاوی گردید تا ظرفیت‌های ملی و تحولات پیش‌رو و تجارب تاریخی شناسایی شود (کنفرانس چهارم)

دوره تدوین و صیقل‌دهی سند (کنفرانس‌های پنجم تا هفتم): در این مقطع، پیش‌نویس سند الگوی پایه شامل آرمان‌ها، رسالت، افق و تدابیر به نقد عمومی گذاشته شد (کنفرانس پنجم). هدف، رسیدن به اتقان علمی و کاربردی از طریق تضارب آرا بود (کنفرانس ششم) در کنفرانس هفتم، بر روش‌شناسی گذار از الگوی پایه به الگوی تفصیلی و نسبت آن با سایر اسناد بالادستی تمرکز شد.

دوره تحقق و مدیریت تحول (کنفرانس‌های هشتم تا چهاردهم): با نزدیک شدن به مرحله ابلاغ، موضوعاتی چون پیشران‌ها و چالش‌های ساختاری مطرح شد (کنفرانس‌های هشتم و نهم). موضوعات به سمت تقسیم کار ملی جهت اجرای الگو، گفتمان‌سازی عمومی و مسئولیت‌نخبگان سوق پیدا کرد (کنفرانس‌های یازدهم و دوازدهم). در سال‌های اخیر (کنفرانس‌های سیزدهم و چهاردهم)، تمرکز بر راهکارهای تحول، حل چالش‌های پدیده‌های نوظهور و انطباق الگو با برنامه هفتم پیشرفت بوده است.

• ساختار نخبگانی و کمیته‌های علمی

این کنفرانس‌ها توسط چهره‌های برجسته علمی مدیریت شده‌اند:

• آمار کلی و دستاوردهای علمی

طبق آمارهای تجمعی تا کنفرانس چهاردهم:

تعداد کل مقالات دریافتی: ۳۸۰۳ مقاله

تعداد کل مقالات پذیرفته شده: ۲۳۰۶ مقاله

خروجی مکتوب: مجموعاً ۲۴ جلد مجموعه مقالات از این

رویدادها منتشر شده است.

• دسترسی به منابع

عناوین و شرح تفصیلی کنفرانس‌ها در پیوست ۲ درج شده است.

برای مشاهده جزئیات و مقالات هر دوره می‌توان به وبگاه

اختصاصی کنفرانس‌ها به نشانی cp.olgou.ir مراجعه کرد.

نمای یکی از کنفرانس‌ها

کنگره سالانه پیشگامان پیشرفت

کنگره «پیشگامان پیشرفت» به عنوان رویدادی علمی و نخبگانی با هدف درگیر کردن جوانان و دانشجویان در تدوین و تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت برگزار می‌شود.

• فرایند پذیرش و داوری مقالات

پیش از برگزاری، فراخوان مقالات در محورهای مختلفی نظیر اقتصاد، فرهنگ، علم و فناوری و امور اجتماعی منتشر می‌شود. مقالات ارسالی توسط داوران متخصص ارزیابی شده و نمره گذاری می‌شوند. نتایج داوری مشخص می‌کند که مقاله برای ارائه شفاهی، ارائه پوستری و یا صرفاً چاپ چکیده پذیرفته شده است.

این کنگره‌ها در دوره‌های متأخر مانند شانزدهمین دوره با همکاری پارک‌های علم و فناوری دانشگاه‌های تراز اول و به صورت حضوری-مجازی برگزار شده‌اند تا چالش‌های نوآوری و فناوری در ایران را با دقت بیشتری بررسی کنند.

• نشست‌های تخصصی و حلقه‌های فکری

بخش اصلی کنگره به نشست‌های موازی اختصاص دارد. این نشست‌ها در دو نوبت صبح و عصر برگزار می‌شوند: **ارائه مقالات شفاهی:** پژوهشگران جوان در زمان‌های تعیین شده (معمولاً ۱۰ تا ۱۵ دقیقه) به ارائه یافته‌های خود می‌پردازند و سپس اساتید ناظر نکات تکمیلی را مطرح می‌کنند. محورهای موضوعی: این نشست‌ها بر اساس موضوعاتی چون «اقتصاد مقاومتی»، «عدالت و سلامت»، «سبک زندگی ایرانی اسلامی»، «حکمرانی هوش مصنوعی» و «امنیت ملی» دسته‌بندی می‌شوند.

حلقه‌های فکری جوانان: یکی از بخش‌های متمایز، ارائه گزارش توسط مسئولین حلقه‌های فکری است که به بحث و تبادل نظر پیرامون موضوعات راهبردی می‌پردازند. **ارائه پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها:** پایان‌نامه‌های برتر مرتبط با الگوی پیشرفت نیز در نشست‌های تخصصی ارائه و نقد می‌شوند.

• بخش آثار هنری و ادبی

در بسیاری از دوره‌ها، بخشی با عنوان «شعر و ادبیات پیشرفت» گنجانده شده است که در آن شاعران جوان سروده‌های خود را با موضوعاتی چون وطن، امید و تمدن نوین ارائه می‌دهند. همچنین در برخی دوره‌ها، فیلم‌های کوتاه برگزیده نیز به نمایش درمی‌آیند.

• نمایشگاه مقالات پوستری

در فواصل بین نشست‌ها یا ساعات مشخصی از بعدازظهر، شرکت‌کنندگان از نمایشگاه مقالات پوستری بازدید می‌کنند. نویسندگان این مقالات در کنار پوسترهای خود حضور یافته و به پرسش‌های بازدیدکنندگان پاسخ می‌دهند. در دوره‌های اخیر، این بخش به صورت مجازی نیز در وبگاه کنگره در دسترس قرار گرفته است.

• اختتامیه و تقدیر

مراسم پایانی شامل جمع‌بندی مباحث مطرح شده در نشست‌ها است. مهم‌ترین بخش اختتامیه، تقدیر از برگزیدگان در بخش‌های مقالات شفاهی، پوستری، رساله‌های برتر و فعالیت‌های داوطلبانه است. در نهایت، به شرکت‌کنندگانی که آثارشان پذیرفته شده است، گواهی ارائه اعطا می‌شود. این کنگره‌ها در دوره‌های متأخر (مانند شانزدهمین دوره) با همکاری پارک‌های علم و فناوری دانشگاه‌های تراز اول و به صورت حضوری-مجازی برگزار شده‌اند تا چالش‌های نوآوری و فناوری در ایران را با دقت بیشتری بررسی کنند.

• تحلیل اجمالی روند مقالات:

تنوع موضوعی: در دوره‌های میانی (مانند هشتم تا دوازدهم)، تمرکز ویژه‌ای بر بخش پوستر صورت گرفته که باعث افزایش چشمگیر تعداد کل مقالات (به بیش از ۲۵۰ مورد در دوره دوازدهم) شده است.

تخصصی شدن: در دوره‌های اخیر (مانند شانزدهمین دوره)، موضوعات به سمت حوزه‌های نوظهور مانند هوش مصنوعی، حکمرانی داده و کوانتوم سوق پیدا کرده و فرآیند گزینش مقالات سخت‌گیرانه‌تر و متمرکزتر شده است. بخش جنبی: علاوه بر مقالات، در اکثر دوره‌ها پایان‌نامه‌ها و رساله‌های برتر دانشجویی نیز (معمولاً بین ۵ تا ۱۰ مورد در هر دوره) به صورت شفاهی ارائه شده‌اند. این روند نشان‌دهنده تبدیل شدن کنگره از یک نشست عمومی دانشجویی در دوره‌های اول به یک رویداد تخصصی-پژوهشی در دوره‌های متأخر است. اطلاعات کلی دوره‌های مختلف کنگره پیشگامان پیشرفت به شرح پیوست ۳ است.

گروهی از شرکت‌کنندگان در یکی از کنگره‌های پیشگامان پیشرفت

رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها

فعالیت‌های مرکز در حمایت از رساله‌ها و پایان‌نامه‌های برتر مرتبط با الگوی بومی پیشرفت کشور به این شرح است: مرکز از سال ۱۳۹۳ با برگزاری فراخوان‌های سالانه، شناسایی و حمایت از آثار برتر دانشگاهی و حوزوی را آغاز کرده است. هدف از این جشنواره‌ها صرفاً یک رقابت علمی نیست، بلکه حرکتی راهبردی برای غنی‌سازی ادبیات الگو و تبدیل دانش آکادمیک به نقشه‌راه عملیاتی برای چالش‌های کلان کشور است.

فرابخشی: آمایش بنیادین، منابع طبیعی، محیط زیست و امنیت غذایی

• نظام ارزیابی و معیارهای انتخاب

مهم‌ترین شاخص‌های ارزیابی عبارتند از: ارتباط با الگو: میزان تبیین تجارب، موانع، ظرفیت‌ها و آینده‌شناسی پیشرفت ایران
نوآوری و اصالت: تازگی موضوع و ابداع در شیوه عرضه مطالب
غنای منابع: استفاده از منابع معتبر و جدید با تأکید ویژه بر اسلامی بودن منابع (عدم اکتفا به منابع لاتین)
تسلط علمی: نظارت اساتید راهنمای متخصص و ساختار علمی منسجم

• نحوه حمایت و بهره‌برداری از نخبگان

تسهیلات مادی و معنوی: اعطای جوایز نقدی، تندیس و لوح تقدیر در کنفرانس‌های ملی سالانه (مانند کنفرانس چهاردهم در اردیبهشت ۱۴۰۴)
اتصال به اندیشکده‌ها: ارجاع آثار به اندیشکده‌های ۱۴ گانه مرکز (مانند اندیشکده عدالت، خانواده و چرخه نوآوری) جهت نقد و استفاده در تدوین سیاست‌های کلان
اعتبار انتشاراتی: چاپ چکیده رساله‌های برتر و شایسته
قدردانی در مجموعه‌های علمی مرکز جهت استفاده جامعه نخبگانی.

• آمار و ابعاد مشارکت (تا سال ۱۴۰۴)

پایش گسترده: بیش از ۵۱,۱۸۶ رساله و پایان‌نامه از طریق سامانه‌هایی نظیر ایرانداک، دانشگاه‌ها و اندیشکده‌ها توسط کارشناسان دبیری مرکز شناسایی و بررسی شده‌اند.
ثبت مستقیم: تعداد ۱,۴۱۲ اثر توسط خود پژوهشگران در وبگاه مرکز ثبت شده است.
توزیع مقاطع: ۵۶٪ شرکت‌کنندگان از مقطع دکتری و ۴۴٪ از مقطع کارشناسی ارشد بوده‌اند.
رشته‌های پیشرو: بیشترین آثار برگزیده به ترتیب در رشته‌های علوم سیاسی، مدیریت، اقتصاد و علوم اجتماعی بوده‌اند.

• اهداف کلان حمایت‌ها

مرکز الگو از این حمایت‌ها چهار هدف اصلی را دنبال می‌کند:
تعمیق تفکر و نظریه‌پردازی: ایجاد بستر برای تولید مبانی نظری بومی پیشرفت
گفتمان‌سازی نخبگانی: تبدیل مفهوم «پیشرفت» به دغدغه اصلی جامعه علمی و محققان
کاهش وابستگی علمی: تقویت راهکارهای همسو با فرهنگ و ارزش‌های ملی و کاهش اتکا به الگوهای وارداتی
بهره‌برداری در سند الگو: استفاده مستقیم از نتایج تحقیقات برتر در تدوین و تکمیل بخش‌های مختلف متن سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

• محورهای تخصصی و اولویت‌دار

آثار ارسالی در ۶ حوزه کلیدی طبقه‌بندی و داوری می‌شوند.
اجتماعی: خانواده، جمعیت و سرمایه انسانی
فرهنگی: سبک زندگی اسلامی ایرانی و معنویت
سیاسی: حکمرانی بومی و دفاع و امنیت ملی
اقتصادی: اقتصاد مقاومتی و مدل‌های بومی توسعه
علم و فناوری: چرخه نوآوری و فناوری‌های انقلابی

تعاملات با مؤسسات و انجمن‌های علمی

تعامل با مؤسسات و انجمن‌های علمی یکی از ارکان اصلی راهبرد «اجماع نخبگانی» در مرکز الگو است که با هدف افزایش مشارکت حداکثری نخبگان و صاحب‌نظران در تدوین و ارتقای سند الگو انجام شده است. این تعاملات در سطوح مختلف ساختاری و محتوایی سازماندهی شده‌اند.

• اهداف و جایگاه تعاملات علمی

تشکیل حلقه‌های فکری و علمی برای دستیابی به الگوی بومی پیشرفت یک ضرورت است. هدف از این تعاملات، بهره‌گیری از ظرفیت‌های تخصصی انجمن‌ها برای ارتقای گزاره‌های سند و اطمینان از اتقان علمی و استحکام منطقی آن‌هاست.

• روش‌ها و مجاری تعامل

این همکاری‌ها به صورت ذیل محقق شده است:

- برگزاری نشست‌های هم‌اندیشی:** یکی از اقدامات محوری، برگزاری جلسات مشترک با انجمن‌های علمی و مراکز پژوهشی برای تبیین و تشریح مفاهیم الگو بوده است.
- فراخوان نقد و ارتقا:** پس از ابلاغ فراخوان مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۷، مرکز به طور رسمی از دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه و انجمن‌های علمی خواست تا با بررسی عمیق متن سند، پیشنهادهای اصلاحی خود را ارائه دهند.

پس از ابلاغ فراخوان مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۷، مرکز به طور رسمی از دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمیه و انجمن‌های علمی خواست تا با بررسی عمیق متن سند، پیشنهادهای اصلاحی خود را ارائه دهند.

رصد مستمر تولیدات علمی: مرکز الگو از طریق پایش وبگاه‌ها و فضاها، مجازی مؤسسات علمی، نظرات و نقدهای منتشر شده توسط اساتید و نخبگان را جمع‌آوری و در فرآیند اصلاح سند به کار گرفته است.

• نقش انجمن‌های علمی در اصلاح تدابیر

انجمن‌های تخصصی به عنوان بازوی مشورتی در برخی

کارگروه‌های مرکز حضور فعال داشته‌اند. به عنوان نمونه: نظرات و کاربرگ‌های دریافتی از انجمن‌ها در کارگروه‌های تخصصی اندیشکده‌ها بررسی و دسته‌بندی شده است. در فرآیند ارتقای تدابیر، برخی از گزاره‌ها مستقیماً به حمایت و نقش مؤسسات و شخصیت‌های علمی برجسته کشور برای تولید علم و رفع نیازهای جامعه اشاره دارند. همکاری با نهادهایی مانند دفتر تبلیغات اسلامی و سایر مراکز علمی-پژوهشی حوزه و دانشگاه برای تقویت مبانی نظری و عرصه‌های تخصصی الگو صورت گرفته است.

در فرآیند ارتقای تدبیرها، برخی از گزاره‌ها مستقیماً به حمایت و نقش مؤسسات و شخصیت‌های علمی برجسته کشور برای تولید علم و رفع نیازهای جامعه اشاره دارند.

• پایش و نظارت بر اجرا

در بخش «سازوکار اجرا و نظارت» سند الگو، برای مؤسسات علمی و آموزشی نقش دیده‌بانی و گزارش‌گری در نظر گرفته شده است. این مراکز وظیفه دارند تا با پایش روند پیشرفت کشور، گزارش‌های ارزیابی خود را جهت جلوگیری از انحراف در مسیر اجرای الگو ارائه دهند.

حلقه‌های فکری

حمایت از حلقه‌های فکری جوانان در مرکز، شامل طیف گسترده‌ای از مشوق‌های مادی، معنوی و علمی است تا بستر لازم برای تولید علم و ترویج گفتمان پیشرفت فراهم شود.

• حمایت‌های مادی

مرکز برای تسهیل فعالیت‌های داوطلبانه حلقه‌ها، هزینه‌های جاری و تخصصی آن‌ها را به شرح زیر پوشش می‌دهد:
حق الزحمه اساتید: مرکز متعهد به پرداخت حق الزحمه اساتید مدعو در جلسات حلقه‌های فکری است.
تامین بودجه فعالیت‌های خاص: چنانچه حلقه‌ها برای سایر فعالیت‌های مرتبط با وظایف خود نیاز به تامین هزینه داشته باشند، می‌توانند با هماهنگی و موافقت قبلی دبیرخانه، از حمایت مالی برخوردار شوند.
نشر و اطلاع‌رسانی: مرکز در انتشار جزوات، کتب، مقالات و همچنین تأسیس و اداره وبگاه و خبرنامه به حلقه‌های فعال مساعدت می‌کند.

• حمایت‌های علمی و تخصصی

این بخش از حمایت‌ها با هدف پیوند زدن بدنه جوان و نخبگانی به سطوح عالی تصمیم‌گیری انجام می‌شود:
ارجاع دستاوردها: دستاوردهای ممتاز و خروجی‌های علمی حلقه‌ها به اندیشکده‌های مربوط و دست‌اندرکاران طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت ارجاع داده می‌شود تا در اسناد کلان مورد استفاده قرار گیرد.
شبکه‌سازی علمی: اعضای فعال حلقه‌ها به عنوان مهمان ویژه به کنگره‌های پیشگامان پیشرفت و کنفرانس‌های سالانه مرکز دعوت می‌شوند.
بهره‌گیری از امکانات سایر نهادها: استفاده از امکانات دستگاه‌های دولتی یا غیردولتی برای پیشبرد اهداف حلقه‌ها، در صورت موافقت آن دستگاه‌ها بلامانع اعلام شده است.

تشکیل حلقه‌های فکری جوانان در مرکز با هدف بهره‌گیری از ظرفیت پژوهشگران، دانشجویان و طلاب جوان برای توسعه تفکر و تولید علم دنبال می‌شود.

• مشوق‌های انگیزشی و گواهینامه‌ها

برای قدردانی از تلاش‌های اعضا و دبیران، سازوکارهای تشویقی زیر در نظر گرفته شده است:
تجلیل از برترین‌ها: در کنگره‌های ملی از حلقه‌ها و کانون‌های برتر با اهدای لوح تقدیر، تندیس و پاداش نقدی قدردانی می‌شود.
صدور گواهی رسمی: پس از اتمام دوره فعالیت یک‌ساله و در صورت فعالیت مستمر، برای اعضای حلقه گواهی انجام فعالیت صادر می‌گردد که اعتبار علمی و سوابق نخبگانی آن‌ها محسوب می‌شود.

• ساختار نظارتی و هدایتی

دبیرخانه حلقه‌های فکری وظیفه پایش مستمر و هماهنگی برنامه‌های مشترک را بر عهده دارد تا از موازی‌کاری جلوگیری شده و هم‌افزایی ایجاد شود. همچنین نتایج مذاکرات و دستاوردهای حلقه‌ها در صورت تناسب، در وبگاه مرکز منعکس می‌شود تا دیدگاه‌های جوانان در سطح ملی دیده شود.

• اهداف اصلی

تشکیل حلقه‌های فکری جوانان

تشکیل حلقه‌های فکری جوانان در مرکز با هدف بهره‌گیری از ظرفیت پژوهشگران، دانشجویان و طلاب جوان برای توسعه تفکر و تولید علم دنبال می‌شود. اهداف اصلی این اقدام طبق آیین‌نامه‌ها به شرح زیر است.

۱. شناسایی و کادرسازی علمی

یکی از اهداف بنیادین، شناسایی و تقویت ظرفیت‌های فکری و علمی متخصصان و اندیشمندان آینده کشور است. این حلقه‌ها به دنبال آن هستند که به ظرفیت‌های علمی در سراسر کشور دسترسی پیدا کرده و نقش‌آفرینی نخبگان جوان را در عرصه پیشرفت تسهیل کنند.

۲. ترویج گفتمان و مطالبه‌گری نخبگانی

مرکز تلاش می‌کند موضوع «الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت»

دوره سه ماهه، دست کم چهار جلسه برگزار نماید. صلاحدید مرکز: پس از پایان دوره سه ماهه و بررسی گزارش‌ها، مرکز الگو در صورت تأیید عملکرد و صلاحدید، موافقت قطعی خود را اعلام می‌کند.

صدور حکم رسمی: موافقت قطعی در قالب یک حکم رسمی ابلاغ می‌شود که در آن نام تمامی اعضای حلقه ذکر شده و اعتبار آن برای یک دوره یک ساله است. باید توجه داشت که استمرار فعالیت پس از دریافت موافقت قطعی نیز الزامی است؛ چرا که عدم فعالیت متناسب به مدت بیش از سه ماه می‌تواند منجر به انحلال حلقه شود. همچنین تمدید فعالیت برای دوره‌های بعد، منوط به ارزیابی عملکرد سالانه حلقه خواهد بود.

• ساختار انسانی و کمیته

اعضای تشکیل‌دهنده حلقه‌های فکری

ساختار انسانی حلقه‌های فکری جوانان بر اساس آیین‌نامه‌های مرکز، بر پایه تخصص، جوانی و پویایی علمی بنا شده است. جزئیات ساختار و دست کم اعضای تشکیل‌دهنده این حلقه‌ها به شرح زیر است:

۱. کمیته تعداد و ترکیب اعضا

هر حلقه فکری باید از دست کم پنج نفر عضو واجد شرایط تشکیل شود. این اعضا لزوماً باید از میان گروه‌های زیر باشند: دانشجویان و پژوهشگران جوان طلبه‌های حوزه‌های علمی متخصصان با انگیزه در رشته‌های علمی متناسب با موضوع فعالیت حلقه

۲. شرط تخصص علمی (عضو ارشد)

برای تضمین غنای علمی مباحث، حضور دست کم یک نفر با مدارج تحصیلی بالاتر در هر حلقه الزامی است. طبق ضوابط، دست کم یکی از اعضا باید دارای یکی از شرایط زیر باشد: دانشجو یا دانش‌آموخته مقطع تحصیلات تکمیلی (کارشناسی ارشد یا دکتری)

طلبه سطح سه حوزه علمی

دارای سوابق علمی متناسب و معتبر

۳. مدیریت و ارکان حلقه

دبیر حلقه: اعضای حلقه موظفند از میان خود، یک نفر را با اکثریت آرا به عنوان دبیر انتخاب و به دبیرخانه معرفی کنند. دبیر مسئولیت هماهنگی جلسات و ارتباط با مرکز را بر عهده دارد.

تنوع تخصص: آیین‌نامه این امکان را فراهم کرده است که محققانی از رشته‌های متفاوت علمی یا کاربردی در یک حلقه عضو شوند تا تضارب آرا و نگاه چندبعدی به مسائل شکل بگیرد.

را به یک مطالبه عمومی و چشم‌انداز مشترک در بین جامعه نخبگانی جوان تبدیل کند. در واقع، طراحی ابتکارات انگیزشی برای تبدیل این موضوع به دغدغه اصلی جوانان از اهداف مهم این حلقه‌هاست.

۳. گسترش فضای تضارب آرا

ایجاد و گسترش فضای بحث، تبادل نظر، تضارب آرا و گفت‌وگو علمی در سطح دانشگاه‌ها، حوزه‌های علمی و سایر مراکز علمی از دیگر اهداف اصلی است. این فعالیت‌ها با هدف اقناع اندیشمندان و صاحب‌نظران در زمینه‌های مرتبط با پیشرفت انجام می‌شود.

۴. بسترسازی برای ارائه نظرات جوانان

این حلقه‌ها به عنوان بستری برای طرح و ارائه دیدگاه‌های فکری و علمی نخبگان جوان عمل می‌کنند تا نظرات آن‌ها در حوزه‌های تخصصی مربوط به پیشرفت شنیده و دیده شود.

۵. شبکه‌سازی و هم‌افزایی

ایجاد همگرایی و هم‌افزایی در فعالیت‌های مرتبط با الگو در سطح کشور و کمک به ایجاد یک شبکه فراگیر هم‌فکری از اهداف ساختاری این مجموعه‌هاست. این کار برای جلوگیری از پراکنده کاری و سازماندهی فعالیت‌های همسو انجام می‌گیرد.

۶. پشتیبانی از اندیشکده‌ها

حلقه‌های فکری با هدف پشتیبانی فکری و علمی از اندیشکده‌های مرکز تشکیل می‌شوند. در واقع، تعامل فعال با اندیشکده‌ها و ارجاع دستاوردهای ممتاز به آن‌ها، یکی از کارکردهای اصلی برای کاربردی کردن تفکرات جوانان است. به‌طور کلی، این حلقه‌ها مانند شتاب‌دهنده‌های ذهنی عمل می‌کنند که ایده‌های خام و پراکنده جوانان نخبگان را جذب کرده، صیقل می‌دهند و آن‌ها را به سوخت محرک برای موتور پیشرفت کشور (اندیشکده‌ها) تبدیل می‌کنند.

• شرایط صدور موافقت قطعی برای فعالیت حلقه‌های فکری

بر اساس آیین‌نامه حلقه‌های فکری، صدور موافقت قطعی برای فعالیت یک حلقه، پس از طی یک دوره آزمایشی و احراز فعالیت مستمر صورت می‌گیرد. شرایط و مراحل دقیق این فرآیند به شرح زیر است:

گذراندن دوره موافقت اصولی: در ابتدا، دبیرخانه پس از بررسی درخواست اولیه و تشکیل جلسه با دبیر حلقه، یک موافقت اصولی سه ماهه صادر می‌کند.

بازه زمانی انتظار: برای دریافت موافقت قطعی، باید دست کم سه ماه از شروع فعالیت حلقه تحت عنوان موافقت اصولی گذشته باشد.

دست کم تعداد جلسات: حلقه فکری موظف است در این

۴. ماهیت فعالیت و ساختار کلان

فعالیت افتخاری: تمامی فعالیت‌ها، مدیریت و عضویت در این حلقه‌ها به صورت داوطلبانه و افتخاری است و جنبه انتفاعی یا سیاسی ندارد.

تشکیل کانون‌های تفکر: در صورتی که دست کم سه حلقه فکری با موضوعات هم‌راستا شکل بگیرند، می‌توانند برای هم‌افزایی بیشتر، یک کانون تفکر را ایجاد کنند.

به طور خلاصه، ساختار یک حلقه فکری مانند یک تیم تخصصی پروژه است که برای شروع به کار، نیازمند دست کم پنج نفر عضو است که یکی از آن‌ها نقش رهبری علمی (دارای تحصیلات تکمیلی) و دیگری نقش هماهنگ‌کننده (دبیر) را ایفا می‌کند تا ایده‌های خام را به خروجی‌های علمی تبدیل کنند.

ثبت‌نام حلقه‌های فکری جوانان

کتابخانه ملی، یکی از کنگره‌های پیشگامان پیشرفت

فصل پنجم:

طراحی و تدوین الگوی
اسلامی ایرانی پیشرفت

طراحی و تدوین؛ روش شناسی تدوین

تعمیق و تنوع روشی

روش شناسی طراحی الگو صرفاً به یک روش محدود نبوده و از رویکردی ترکیبی برای تأمین ویژگی‌هایی نظیر ابتنا بر مبانی دینی و سازگاری با اقتضائات بومی استفاده شده است که ذیلاً به آن‌ها اشاره خواهد شد.

مشورت نخبگانی گسترده با مشارکت بیش از ۳۰۰۰ صاحب‌نظر و تولید بالغ بر ۹۰ هزار صفحه محتوای علمی در قالب نشست‌های تخصصی و گروه‌های کانونی محقق شده است.

مشورت نخبگانی گسترده: این فرایند با مشارکت بیش از ۳۰۰۰ صاحب‌نظر و تولید بالغ بر ۹۰ هزار صفحه محتوای علمی در قالب نشست‌های تخصصی و گروه‌های کانونی محقق شده است.

روش استنباطی و وحیانی: برای تدوین مبانی و آرمان‌ها، از منابع جوشان عقل در کنار منبع جاویدان وحی و کلام معصوم (ع) استفاده شده تا صبغه دینی الگو تضمین شود.

پژوهش‌های کیفی و مردم‌نگاری: جهت شناخت وضع موجود و ترسیم تصویر واقعی از ظرفیت‌های پنهان کشور، از روش مردم‌نگاری و راهبرد تاریخی برای استخراج تجارب تمدنی ایران استفاده شده است.

آینده‌پژوهی: برای شناسایی چالش‌های نوظهور و فرصت‌های آتی نظام در افق ۵۰ ساله، روندهای کلان جهانی و منطقه‌ای تحلیل شده‌اند.

چارچوب و ساختار الگو

ساختار الگو به عنوان یک سند بالادستی، دارای نظامی منطقی از نظر تا عمل است.

چارچوب و ساختار الگو (اجزای هشت‌گانه)

ساختار الگو به عنوان یک سند بالادستی، دارای نظامی منطقی از نظر تا عمل است.

مبانی نظری: پیش‌فرض‌های اسلامی، فلسفی و علمی که جهت‌گیرانه به سوی پیشرفت هستند.

آرمان‌ها: ارزش‌های متعالی و فرازمانی نظیر حیات طیبه، عدالت و معنویت که جهت حرکت را مشخص می‌کنند.

رسالت: میثاق مشترک مردم و نظام برای تحقق اهداف الگو. افق: تصویر مطلوب و دست‌یافتنی کشور در عصر حاضر.

تدابیر: تصمیمات اساسی و درازمدت برای حل مسائل اساسی و شکوفایی قابلیت‌های ملی و بهره‌گیری از فرصت‌های نوظهور.

اصول عملی: بایسته‌های بنیادی برآمده از مبانی نظری که راهنمای عمل در تدابیر هستند.

تبیین عرصه‌های پیشرفت: چارچوب‌های مفهومی نظری در هفت حوزه (عدالت، فرهنگ، معنویت، سیاست، اقتصاد، اجتماع و علم).

سازوکار اجرا و نظارت: فرآیند تضمین تحقق الگو و به‌روزرسانی آن بر اساس وظایف ارکان نظام.

نقشه راه، فرآیند طراحی، تدوین، تصویب و پایش الگو

- **مراحل تدوین (فرآیند شکل گیری الگوی پایه).** نقشه راه تهیه و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پس از برگزاری نخستین کنفرانس الگو با همین عنوان و یک سال مطالعه و تحقیق و با استفاده از ۵۶ مقاله علمی و بررسی و ادغام هفت طرح تخصصی در تاریخ ۱۳۹۱/۰۹/۲۵ به تصویب شورای عالی مرکز رسید. مراحل متعدد تهیه الگو بر طبق زمان بندی دقیق در این نقشه مشخص شده که نهایتاً در چهار گام زیر اجرایی گردید:
 ۱. تصویب نقشه راه اولیه: تعیین گام های ۱۴ گانه برای طراحی
- ۲. تبیین مفاهیم بنیادین: تفاهم بر سر تعریف «پیشرفت» و مدل مفهومی سه بعدی الگو
- ۳. تدوین پیش نویس: تقسیم کار ملی میان اندیشکده ها و محققان برای نگارش بخش های مختلف
- ۴. نقد و پالایش: برگزاری صدها نشست هم اندیشی و کنفرانس های سالانه برای ارتقای اتقان سند

نقشه راه الگو

تدوین اجزای الگو

- **تدوین اجزای الگو (محتواسازی تخصصی)** — در این بخش، اجزا بر اساس مطالعات پشتیبان به شرح ذیل شکل گرفتند:
 - سند مسئله شناسی: شناسایی ۱۲ مسئله اساسی کشور (نظیر ضعف در چرخه نوآوری، جایگاه نفت در اقتصاد و...) که تدابیر باید معطوف به حل آنها باشند
 - قابلیت های ماندگار ملی: شناسایی ظرفیت های دینی، تاریخی و جغرافیایی ایران برای اشراف در تدابیر خوشه بندی تدابیر: تنظیم تدابیر در قالب خوشه های «پایه»، «پشتیبان» و «تسهیل گر» برای اطمینان از شمول الگو بر تمامی عرصه های کلان
 - شناسنامه تدابیر: تدوین شناسنامه برای هر تدبیر جهت تبیین اهداف، ضرورت ها و الزامات اجرایی برای جلوگیری از تفسیر به رأی

هم اندیشی الگوی پایه - دی ۱۳۹۳

تکمیل و ارتقای سند الگو پس از فراخوان

این فرآیند شامل اقدامات گسترده‌ای برای افزایش قابلیت اجرایی سند بود.

تحلیل ۵۳۰۰ نقد و پیشنهاد: گردآوری نظرات نخبگان، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه از سراسر کشور
افزودن بخش‌های جدید: اضافه شدن بخش‌هایی مانند «مبانی ایران‌شناختی» و «اصول عملی» به متن الگو
انطباق با بیانیه گام دوم: بررسی تناظر متن سند با کارگروه‌های انسجام‌بخش: تشکیل کارگروه‌های تخصصی
توصیه‌های هفت‌گانه بیانیه گام دوم انقلاب برای اطمینان از
همسویی راهبردی و تکمیل الگو
برای رفع تکرارها و تقویت پیوند میان بخش‌های الگو

فراخوان

متن ابلاغ رهبر معظم انقلاب اسلامی

بسم الله الرحمن الرحيم
خداوند جلّ و علا را سپاس می‌گزارم که با هدایت و توفیق او تلاش نظام‌مند چند هزار تن از صاحب‌نظران و استادان دانشگاهی و حوزوی و فرزندان جوان برای طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پس از هفت سال در چهل‌مین سال پیروزی انقلاب اسلامی به نتیجه رسید. این سند، اهمّ مبانی و آرمان‌های پیشرفت را تدوین کرده و افق مطلوب کشور را در پنج دهه‌ی آینده ترسیم و تدابیر مؤثر برای نیل به آن را طراحی کرده است که با تحقق آن، که کاری عظیم و دشوار اما ممکن و شیرین است، کشور راه پیشرفت را خواهد پیمود و طلیعه‌ی مبارک تمدن نوین اسلامی ایرانی در زیست‌بوم ایران رخ خواهد نمود. ان شاء الله.
اکنون با تقدیر از متفکران و استادان و صاحب‌نظرانی که طراحی این سند مهم و مدیریت تهیّه‌ی آن را بر عهده داشته‌اند، مقرر می‌دارد:
۱- مجمع تشخیص مصلحت نظام سند پیوست را به عنوان چارچوب بالادستی سیاست‌های کلی مورد

رهبر انقلاب، همه صاحب‌نظران را برای تکمیل و ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت فراخواندند

**الگوی پیشرفت ایران
برای یک عصر**

ملاحظه قرار دهد و پیشنهادهای تکمیلی برای حصول اطمینان از کفایت آن را در جایگاه یادشده ارائه کند و پس از ابلاغ نسخه نهایی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، سیاست‌های کلی نظام را برای انطباق با الگو بازنگری نماید.

۲- مجلس شورای اسلامی با نگاه ملی به بررسی سند حاضر بپردازد و نکات ضروری برای ارتقای آن را به عنوان سند بالادستی قوانین برنامه‌ای کشور پیشنهاد نماید و تمهیدات لازم را برای تهیه و تصویب طرح‌ها و لوایح برنامه‌ای در چارچوب نسخه نهایی آن مقرر سازد.

۳- دولت فارغ از ملاحظات زودگذر، این سند را از جهت قابلیت اجرا و تحول‌آفرینی بررسی نماید و پیشنهادهای عملی برای ارتقای آن را ارائه دهد. از ذخیره مدیریتی و کارشناسی دولت در مرکز و استان‌ها برای این منظور استفاده شود.

۴- شورای عالی امنیت ملی، شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای عالی فضای مجازی در حیطه وظایف خود به بررسی و ارائه پیشنهاد نسبت به این نسخه از الگو بپردازند.

۵- دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه و صاحب‌نظران این سند را عمیقاً بررسی نمایند و با ارائه پیشنهادهای مشخص برای ارتقای آن بیش از پیش در ترسیم هدف و مسیر پیشرفت کشور مشارکت جویند.

۶- مرکز با مشورت مراجع مخاطب در بالا، برنامه زمانی بررسی نسخه حاضر الگو از سوی آنها را تنظیم و نظرات و پیشنهادهای تکمیلی را دریافت و دقیقاً بررسی و بهره‌برداری کند. و ان شاء الله نسخه‌ی ارتقا یافته الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را حداکثر ظرف دو سال آینده برای تصویب و ابلاغ ارائه نماید.

۷- پس از آن، برای آماده شدن همه‌ی دستگاه‌های کشور و کمک عمومی مردم برای اجرای الگو، زمانی اختصاص خواهد یافت، به طوری که ان شاء الله از ابتدای قرن پانزده هجری شمسی اجرای الگوی پیشرفت اسلامی ایرانی با مقدمات کافی و سرعت مطلوب آغاز شود و امور کشور بر مدار آن قرار گیرد. ۸- صداوسیما و دستگاه‌های تبلیغی و اطلاع‌رسانی رسمی کشور، اخبار فعالیت‌های یادشده را منتشر نمایند، البته بررسی و ارتقای نسخه حاضر الگو در مراجع یادشده متمرکز خواهد بود تا این کار مهم دستخوش مجادلات روزمره نگردد.

پیشرفت، مستلزم تحول مطلوب نفوس انسانی و هنجارها و سازوکارهای اجتماعی است و لذا امری تدریجی و طولانی و وابسته به ایمان و عزم و تلاش ملی و صبر و مداومت همگانی و از همه برتر، تفضلات الهی است که به حول و قوه کبریایی‌اش ان شاء الله در تداوم انقلاب اسلامی به این ملت عنایت خواهد فرمود.

سیدعلی خامنه‌ای

۲۲ مهر ۱۳۹۷

• فراخوان (دعوت ملی برای مشارکت)

فراخوان مقام معظم رهبری در ۲۲ مهر ۱۳۹۷، نقطه عطف ارتقای سند بود. ایشان در این فراخوان ضمن تشریح کلیات سند و جایگاه آن در جمهوری اسلامی ایران، وظایف دستگاه‌های مختلف را نسبت به ارتقای سند به شرح ذیل مشخص نمودند.

مجمع تشخیص مصلحت: بررسی سند از حیث کفایت برای ابتدای سیاست‌های کلی بر آن

مجلس و دولت: بررسی الگو از حیث قابلیت اجرا، تحول‌آفرینی و استفاده از ذخیره کارشناسی کشور
دانشگاه‌ها و حوزه‌ها: بررسی عمیق و ارائه پیشنهادهای مشخص برای ارتقای الگو
مرکز الگو: تنظیم برنامه زمانی دو ساله برای نهایی‌سازی سند با مشورت مراجع مذکور

طراحی نقشه راه

• تکمیل و ارتقا

۱۴ گام نهایی نقشه راهی که در مرداد ۱۳۹۸ به تصویب رسید (پیوست ۴)، مسیر نهایی را در دو بخش تعریف کرد.

بخش اول (۹ گام تکمیل و ارتقا): شامل تعمیق مطالعات

پشتیبان، حصول اطمینان از بالادستی بودن سند برای قوانین برنامه، و ارزیابی بر اساس شاخص‌های مطلوب

بخش دوم (۵ گام الزامات تحقق): شامل برهه-بندی

تدابیر، طراحی نظام پایش، تدوین نظام به‌روزرسانی و آماده‌سازی دستگاه‌ها برای اجرا. این نقشه راه، فرآیند را از «الگوی پایه» به «نسخه نهایی سند الگو» در سال ۱۴۰۲ هدایت کرد.

۲. مراحل بررسی و تحلیل نظرات

فرآیند بررسی این اطلاعات در چند گام اساسی انجام شده است:

پیاده‌سازی و دسته‌بندی: ابتدا مباحث مطرح شده در نشست‌ها و متن‌های دریافتی، مکتوب و بر اساس موضوعات تخصصی (اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و ...) دسته‌بندی شدند.

تحلیل محتوا و نقد: نظرات با استفاده از روش‌های تحقیق کیفی و تحلیل تماتیک (موضوعی) بررسی شدند تا نقاط قوت و پیشنهادها جایگزین استخراج شود.

نشست‌های نقد و ارتقا: مرکز برای بررسی دقیق‌تر، نشست‌های هم‌اندیشی ویژه‌ای برگزار کرد. به عنوان مثال، در نشست پنجم هم‌اندیشی (مشهد - ۱۳۹۶)، نقدها و پیشنهادهای واصله به طور متمرکز برای ارتقای محتوای الگو مورد بحث قرار گرفت.

تطبیق با اسناد: نظرات نهایی شده در کارگروه‌های تخصصی (مانند کارگروه کلیات) بررسی شدند تا تأثیر آن‌ها بر سایر بخش‌های سند لحاظ شود (بررسی تناظر).

۳. کارکرد کارگروه کلیات در فرآیند بررسی

این کارگروه نقش گزینش نهایی را ایفا کرده است. در ۱۷ جلسه تخصصی، این کارگروه به بررسی پیشنهادهای واصله و کفایت آن‌ها برای اصلاح تدابیر پرداخت.

۴. خروجی فرآیند (ارتقای سند)

حاصل این فرآیند که با مشارکت چند هزار تن از صاحب‌نظران انجام شد، منجر به تدوین نسخه‌های تکمیلی سند الگو گشت. این نظرات باعث شد تا تدبیرهای الگو از نظر صراحت، کارآمدی و قابلیت اجرا به طور مکرر اصلاح شوند.

• فرآیند بررسی پیشنهادها و نظرها

فرآیند بررسی پیشنهادها و نظرهای دریافتی در مرکز الگو، عملیات علمی و نظام‌مندی است که طی آن، دیدگاه‌های خبگانی برای ارتقای سند الگو استفاده شده‌اند. این فرآیند با هدف تبدیل «نقدها» به «گزاره‌های اصلاحی» و اطمینان از «اجماع خبگانی» طراحی شده. گزارش فشرده این فرآیند به شرح زیر است:

۱. آمار و منابع گردآوری پیشنهادها

مجموعاً ۸۰۲۸ نقد و پیشنهاد از مجاری مختلف گردآوری شده که تفکیک آن‌ها به شرح زیر است:

نقدها و پیشنهادها: کنفرانس‌های سالانه: بیش از ۱۸۰۰ مورد (شامل ۵۷۴ نقد از کنفرانس پنجم، ۷۴۲ نقد از کنفرانس ششم و ۵۶۰ نقد از کنفرانس هفتم)

نقدها و نظرات اندیشکده‌ها: ۴۹۲ مورد از اندیشکده‌های تخصصی و ۳۰ مورد از نشست‌های اندیشکده‌ای

نقدهای جلسات شورای تلفیق: ۲۰۰ مورد نقد و پیشنهاد استخراج شده از جلسات شورای تلفیق

نقدهای فضای مجازی و ایمیل: ۴۶ مورد نقد که پس از ابلاغ فراخوان مقام معظم رهبری دریافت شده است

نقدهای نظرات شخصیت‌های راهبردی: ۱۶ مورد نقد و نظر از سوی استادان و شخصیت‌های اجرایی کشور

کارگروه‌ها و شوراهای تکمیل و ارتقای سند الگو

فرآیند تکمیل و ارتقای سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پس از فراخوان مقام معظم رهبری، از طریق ساختاری چندلایه متشکل از کارگروه‌های تخصصی و شوراهای راهبردی مدیریت شد. این ساختار وظیفه بررسی پیشنهادهای نخبگانی و تبدیل آن‌ها به گزاره‌های نهایی را بر عهده داشت.

۱. کارگروه‌های تخصصی اندیشکده‌ها:

این کارگروه‌ها در قالب ۱۴ اندیشکده تخصصی مرکز شکل گرفتند و مأموریت داشتند دیدگاه‌ها و نظرات نخبگانی مرتبط با حوزه‌های تخصصی خود، از جمله اقتصاد، سیاست، فرهنگ و سایر عرصه‌ها را بررسی و تحلیل کنند. حاصل فعالیت این کارگروه‌ها برگزاری ۲۰۵ جلسه تخصصی و ثبت بیش از ۵۸۰۰ نفر-ساعت فعالیت علمی در راستای پایش، ارزیابی و تحلیل نظرات و پیشنهادهای واصله بوده است.

۲. کارگروه کلیات:

این کارگروه در تیرماه ۱۳۹۸ با هدف بررسی بخش‌هایی از سند که به ساختار کلان و منطق تدوین الگو، از جمله مبانی، اصول و آرمان‌ها مربوط می‌شد، تشکیل شد. تمرکز اصلی این کارگروه بر ارزیابی ساختار، زبان، روش‌شناسی و منطق حاکم بر الگو بود. حاصل فعالیت این کارگروه در ۳۵ جلسه تخصصی، تدوین و ارائه ۳۵ کاربرگ نهایی برای اصلاح و ارتقای بخش‌های کلی الگو بود.

۳. کارگروه تکمیل و ارتقای سند:

این کارگروه با هدف بررسی نهایی پیشنهادهای ارجاع‌شده از سوی اندیشکده‌ها و مراجع حاکمیتی تشکیل شد. ترکیب اعضای آن شامل معاون علمی مرکز، دبیر کارگروه، رؤسای اندیشکده‌ها و جمعی از شخصیت‌های راهبردی کشور بود. این کارگروه در ۳۹ جلسه تخصصی، بیش از ۳۶۲ کاربرگ مرتبط با نقدها و پیشنهادهای ارائه‌شده را بررسی کرد و در نهایت، ۳۰۰ مورد را به عنوان گزارش‌های اصلاحی به تصویب رساند.

۴. شورای تلفیق و هماهنگی:

پس از تأیید گزاره‌ها در کارگروه‌های ارتقا، این شورا وظیفه بررسی هم‌خوانی و عدم تعارض میان بخش‌های مختلف را بر عهده داشت.

حوزه فعالیت: بررسی تغییرات پیشنهادی در بخش‌های

«مبانی»، «آرمان‌ها»، «رسالت»، «افق» و «تدابیر»

آمار جلسات: برگزاری ۱۶ جلسه اختصاصی (شامل ۴

جلسه برای مبانی، ۲ جلسه برای آرمان و افق، و ۱۰ جلسه برای

تدابیر)

۵. کارگروه انسجام‌بخشی و ارتقای سند:

این کارگروه در تیرماه ۱۳۹۹ با هدف انجام اصلاحات نهایی متن سند و اطمینان از شفافیت، انسجام و کارآمدی گزارش‌ها آغاز به کار کرد. مأموریت اصلی آن تلخیص، پالایش و حذف زوائد و تکرارهای موجود در متن سند به منظور دستیابی به متنی منسجم‌تر و روان‌تر بود. این فرآیند طی ۲۸ جلسه تخصصی و با صرف ۶۲۴ نفر-ساعت فعالیت کارشناسی به انجام رسید.

کارگروه‌ها و شوراهای تکمیل و ارتقای سند الگو عبارت بودند از: کارگروه‌های تخصصی اندیشکده‌ها، کارگروه کلیات، کارگروه تکمیل و ارتقای سند، شورای تلفیق و هماهنگی، کارگروه انسجام‌بخشی و ارتقای سند، کارگروه تحقق‌پذیری و تحول‌آفرینی و شورای عالی مرکز

۶. کارگروه تحقق‌پذیری و تحول‌آفرینی:

این کارگروه در اردیبهشت ۱۴۰۱ برای ارزیابی قابلیت‌های اجرایی سند تشکیل شد.

هدف: سنجش این موضوع که تدابیر طراحی شده تا چه حد می‌توانند در دنیای واقعی منجر به «تحول» شوند و موانع اجرای آن‌ها چیست

۷. شورای عالی مرکز:

شورای عالی مرکز بر تمام فرآیند ارتقا نظارت داشت و خروجی تمام کارگروه‌ها را برای تصویب نهایی بررسی می‌کرد. این شورا مجموعاً ۷۵ جلسه را به طور مستقیم به موضوع تکمیل و ارتقای سند الگو اختصاص داد.

تعامل با دستگاه‌های حاکمیتی

تعاملات مرکز با مجمع تشخیص مصلحت نظام، مجلس شورای اسلامی و دولت در دو سطح کلان انجام شده است: نخست، بهره‌گیری از تجربیات مسئولان این نهادها در نشست‌های نخبگانی و دوم، تعیین نقش و جایگاه این ارکان در فرآیند اجرای تدبیرهای سند الگو.

۱. تعامل با مجمع تشخیص مصلحت نظام

تعامل با مجمع به عنوان نهاد متولی سیاست‌های کلی دنبال شده است. در این راستا، نمایندگان شورای عالی مرکز جهت تبیین مفاد الگو و دریافت نظرات تخصصی در ۲۵ جلسه صحن و کمیسیون‌های مجمع حضور یافته و با رئیس، دبیر و اعضای محترم این نهاد به گفتگو پرداختند. حاصل این تعامل، دریافت ۵۰۰ گزاره انتقادی و پیشنهادی از سوی مجمع بود که در کمیسیون ویژه‌ای بررسی و در متن الگو اعمال شد. از نتایج این همکاری، الحاق بخش جدیدی تحت عنوان «تبیین عرصه‌های پیشرفت» به سند الگو و بهره‌گیری از نظرات مجمع در نقد ساختارهای مدیریت کشور است. همچنین مجمع بر حسن اجرای سیاست‌های کلی که ذیل الگو تدوین می‌شوند، نظارت خواهد داشت.

۲. تعامل با دولت (قوه مجریه)

دولت به عنوان مجری اصلی، بیشترین سطح تعامل را در بخش عملیاتی الگو دارد: بهره‌گیری از افراد راهبردی دولت: حضور اعضای

دولت در نشست‌های تخصصی اندیشکده‌ها و همچنین گفتگوهای راهبردی، چالش‌های گذار به جامعه پیشرفته و ابعاد عملیاتی پیشرفت را تبیین کردند. مراتب آمادگی مرکز برای تعامل با دولت به اطلاع رئیس جمهور محترم وقت رسید که به معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه ارجاع گردید. با معاون رئیس جمهور و تنی چند از اعضای دولت و رییس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری جلسات مشاوره برگزار شد.

تقسیم کار ملی: گزارش ارزیابی مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری، به عنوان نماینده تعیین شده از سوی دولت، از هر یک از تدبیرهای الگو دریافت شد که حاکی از عملیاتی بودن بیشتر تدبیرها در طول بیست و پنج سال است. اسناد ارزیابی، برای تک‌تک تدابیر الگو، «قوه مجریه» و «هیئت وزیران» به عنوان مسئولان اصلی اجرا و تدوین آیین‌نامه‌ها مشخص شده‌اند.

علاوه بر گزارش ارزیابی تدبیرها، مجموعاً ۱۶۰ پیشنهاد تکمیلی و اصلاحی از دولت دریافت شد و مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

مشارکت ادوار: نشستی با حدود یکصد تن از اعضای

نخبگان شاخصی از مجمع تشخیص مصلحت نظام، در نشست‌های راهبردی مرکز شرکت کرده و به نقد ساختارهای مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پرداخته‌اند. همچنین نمایندگان از اعضای شورای عالی مرکز جهت تبیین مفاد الگو و دریافت نظرات با رئیس و دبیر و اعضای محترم مجمع در ۲۵ جلسه صحن و کمیسیون‌ها حضور یافتند.

مجلس حضور یافتند که ثمره آن دریافت و بهره‌برداری از ۱۰۷ پیشنهاد تخصصی بود. مرکز پژوهش‌های مجلس نیز چارچوب‌های قانونی لازم برای تحقق تدابیری نظیر نظام مالیاتی و بودجه را تدوین و به صورت رسمی ارسال نمود.

۴. شوراهای عالی

برای استفاده از نظرات شوراهای عالی امنیت ملی، انقلاب فرهنگی و فضای مجازی، مذاکراتی با دبیران و اعضای این شوراها صورت گرفت. در نتیجه این تعاملات، حدود ۹۰ پیشنهاد دریافت و در تکمیل سند مورد بهره‌برداری قرار گرفت.

دولت‌های پس از انقلاب برگزار گردید و از آنان نظرخواهی کتبی شد و نتایج آن مورد استفاده واقع گردید.

۳. تعامل با مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی و مرکز پژوهش‌های مجلس نقش موثری در فرآیند تعامل برای ارتقای سند ایفا کردند. در این مسیر، رؤسا، نایب‌رئیسان و نمایندگان ادوار مختلف با حضور در جلسات شورای عالی مرکز و نشست‌های گفتگوهای راهبردی به تکمیل الگو کمک کردند. همچنین نمایندگان مرکز در جلسات کمیسیون‌های مجلس و نشست‌های تخصصی با کارشناسان مرکز پژوهش‌های

یکی از کنفرانس‌های سالانه کتابخانه ملی

مشورت با نهادهای حوزوی و دانشگاهی

تعامل و مشورت با نهادهای حوزوی و دانشگاهی در فرآیند طراحی و تدوین سند الگو انجام شده است.

بر ۳۰,۰۰۰ صفحه مستندات علمی است. پس از ابلاغ فراخوان رهبری، بیش از ۱۰۰ نشست در مراکز دانشگاهی و حوزوی به منظور تبیین موضوع پیشرفت و دریافت نقد و نظر نسبت به مفاد سند برگزار شد.

• فراخوان رسمی برای نقد و ارتقا

طبق بند پنجم فراخوان مقام معظم رهبری، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه موظف شدند این سند را به صورت عمیق بررسی کرده و پیشنهادهای مشخص خود را برای ارتقای آن ارائه دهند. در همین راستا؛ نشست هم‌اندیشی نخبگان (مهر ۱۳۹۷) با حضور بیش از ۱۰۰ نفر از صاحب‌نظران حوزه و دانشگاه برای بحث درباره نحوه جلب مشارکت مراکز علمی در سالن همایش‌های مرکز الگو برگزار گردید. در مجموع، بالغ بر ۵۳۰۰ نقد و نظر از سوی نهادهای حوزوی، دانشگاهی و شخصیت‌های علمی دریافت و استفاده شد.

در مراحل مختلف طراحی و ارتقای الگو روسای فرهنگستان‌های علوم، علوم پزشکی و زبان و ادب فارسی و روسای برخی مراکز علمی و دانشگاهی مانند دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه امام صادق (ع)، دانشگاه علامه طباطبائی، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) با حضور در نشست‌های اندیشه‌ورزی مرکز نقطه‌نظرات خود را ارایه نمودند. گزارشی از این تعاملات به شرح زیر است:

• مشارکت نخبگان حوزوی و دانشگاهی

چند هزار تن از استادان دانشگاهی و حوزوی و جوانان در طراحی این سند مشارکت نظام‌مند داشته‌اند. تعداد زیادی پژوهشگر حوزه و دانشگاه در تألیف و تدوین مجموعه مقالات مرتبط با الگو همکاری کرده‌اند که حاصل آن مجموعه‌ای بالغ

پروسی ملاحظات اجرایی الگو

این بررسی با هدف شناسایی چالش‌های مزمن نظام برنامه‌ریزی کشور و اطمینان از قابلیت تحقق گزاره‌های سند انجام شده است.

• شاخص‌های اصلی ارزیابی اجرایی

برای اینکه مشخص شود سند الگو تا چه حد قابلیت اجرا دارد، از چهار شاخص استفاده شده است. **صراحت:** گزاره‌ها باید شفاف و بدون ابهام باشند. **کارآمدی:** تدبیرها در حل مسائل واقعی کشور توانا باشند. **برخورداری از تقسیم کار ملی:** نقش قوای جمهوری اسلامی و نهادهای کشور در اجرای هر تدبیر مشخص باشد. **تمهید نیروی انسانی متخصص و مدبر:** سند برای تربیت و به‌کارگیری نیروهای شایسته جهت پیشبرد اهداف ظرفیت کافی داشته باشد.

• شناسایی چالش‌ها و موانع اجرایی

در این ارزیابی، موانع تاریخی که مانع موفقیت برنامه‌های توسعه قبلی در ایران شده‌اند، در سه سطح دسته‌بندی شده‌اند. **ضعف در فرآیند تدوین:** مانند فقدان نظام اولویت‌بندی دقیق و بهره‌گیری ناکافی از مشارکت ذی‌نفعان کلیدی. **ضعف در محتوای برنامه‌ها:** از جمله وابستگی شدید به صادرات نفت و اقتصاد متمرکز دولتی که اجرای برنامه‌ها را محدود می‌کند. **ضعف در مقام اجرا:** وجود چندگانگی در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌های مصوب که منجر به کندی و تزاخم فعالیت می‌شود.

• الزامات تحقق و کارآمدی الگو

این سند حاصل تلاش فکری و علمی معطوف به سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان کشور است که با اجرای مطلوب، منشأ تحول و تعالی جمهوری اسلامی ایران در عصر حاضر خواهد گشت. لیکن ضمانت تحقق الگو دل‌نگرانی جدی و بزرگی است. تحقق الگو مستلزم اجرای طرح‌های عظیم و بلندمدت ذیل تدبیرها به عنوان عملیاتی‌ترین بخش الگوست. نظام برنامه و بودجه و مدیریت کشور عمدتاً درگیر مسائل کوتاه‌مدت و میان‌مدت است و در اجرای طرح‌های بلندمدت - به‌ویژه فراتر از طول دو دوره دولت و مجلس - به قدر کافی کارآمد نیست. لذا برای تحقق مطلوب الگو، راهبری عالی الگو ناظر بر تحول در نظام برنامه‌ریزی کشور، برهه‌بندی تحقق الگو، تعیین

تدبیرهای حائز اولویت، تقسیم کار ملی و تخصیص منابع عظیم از انفال و غیره برای اجرای تدبیرها ضروری است. برای عبور از موانع اجرایی، بر چندین الزام راهبردی تأکید شده است. **تهیه اسناد برنامه‌ای:** اجرایی شدن مستلزم تلاشی ملی و گسترده است که باید از طریق اسناد برنامه‌ای مانند چشم‌اندازها و سیاست‌های کلی و برنامه‌های پنج‌ساله به مرحله عملیاتی برسد. **ساختار مدیریتی:** پیشنهاد شده است که سازوکار راهبری الگو طراحی شود تا مدیریت عالی اجرای الگو را انجام دهد. **حکمرانی خوب:** رعایت اصولی مانند مشارکت گسترده، رهبری مصمم و پاسخگویی شفاف برای تضمین اثربخشی تدابیر ضروری دانسته شده است.

پایش و نظارت: مرکز الگو موظف به تهیه گزارش‌های لازم برای مقام معظم رهبری جهت نظارت بر حسن اجرای الگو و اطمینان از عدم انحراف احتمالی از آن شده است.

• فرآیند ارزیابی تدابیر ۵۶ گانه

در این بخش، هریک از تدبیرهای الگو بر اساس شاخص‌های چهارگانه اجرایی (صراحت، کارآمدی و...) مورد بازبینی قرار گرفته‌اند تا اطمینان حاصل شود که قابلیت تبدیل شدن به «برنامه اقدام» را دارند.

برای اینکه مشخص شود سند الگو تا چه حد قابلیت اجرا دارد، از چهار شاخص استفاده شده است. **صراحت، کارآمدی، برخورداری از تقسیم کار ملی و تمهیدگر نیروی انسانی متخصص و مدبر**

مسائل اساسی ایران

شناخت مسائل اساسی، سنگ بنا و نقطه آغازین هرگونه حرکت به سمت پیشرفت و تعالی در جامعه محسوب می‌شود.

• نقطه آغازین برنامه‌ریزی‌های راهبردی

تدوین برنامه‌های کلان و راهبردی کشور بدون درک عمیق از واقعیت‌های موجود امکان‌پذیر نیست. شناخت مسائل اساسی و بنیادین، گام اولی است که مسیر حرکت جامعه را برای برنامه‌ریزی‌های میان‌مدت و بلندمدت هموار می‌سازد. در واقع، پیشرفت به معنای حرکت از وضعیت موجود به سوی وضعیت آرمانی است؛ بنابراین تا زمانی که وضعیت موجود و مسائل اصلی آن به درستی شناخته نشوند، ترسیم نقشه راه پیشرفت ممکن نخواهد بود.

شناسایی مسائل اساسی به تصمیم‌گیران کمک می‌کند تا بر نقاط کلیدی که بیشترین تأثیر را بر سایر حوزه‌ها دارند، تمرکز کنند. یکی از ضرورت‌های مسئله‌شناسی، توانایی تمایز میان مسائل اصلی و فرعی است.

• جلوگیری از ائتلاف منابع و تمرکز بر نقاط کلیدی

تعدد مسائل در کشور می‌تواند باعث پراکندگی توان مدیریتی و اجرایی شود. شناسایی مسائل اساسی به تصمیم‌گیران کمک می‌کند تا بر نقاط کلیدی که بیشترین تأثیر را بر سایر حوزه‌ها دارند، تمرکز کنند. این کار باعث می‌شود که از برخوردهای پراکنده، نامنظم و بدون هدف با چالش‌ها جلوگیری شده و منابع محدود کشور صرف حل ریشه‌ای‌ترین معضلات شود.

• تشخیص ریشه‌ها در مقابل معلول‌ها

بسیاری از مشکلات جامعه، معلول مسائل ریشه‌ای‌تری هستند که در لایه‌های پنهان قرار دارند. اگر این مسائل شناسایی نشوند، راهکارها و برنامه‌های پیشنهادی موثر واقع نخواهند شد و در نتیجه تغییری در وضعیت موجود ایجاد نمی‌شود.

• خنثی‌سازی آثار مخرب بر فرآیند پیشرفت

جامعه متناسب با بافت فرهنگی و ویژگی‌های خود با مشکلاتی روبروست که آثار مخربی بر فرآیند پیشرفت دارند. شناخت این عوامل مخرب، به جامعه اجازه می‌دهد تا موانع را از سر راه برداشته و جریان پیشرفت کشور را در مسیر صحیح قرار دهد.

• روش‌شناسی شناسایی مسائل

برای استخراج این مسائل، از نظرات نخبگان، اندیشکده‌ها و مراکز پژوهشی کشور از روش مباحثات گروهی و روش دلفی فازی استفاده شده است تا مسائل عمیق و ریشه‌ای که غالباً پنهان هستند، شناسایی و اولویت‌بندی شوند.

• دسته‌بندی مسائل اساسی در حوزه‌های مختلف

بر اساس نتایج جلسات شورای راهبری مسئله‌شناسی، مسائل در چندین حوزه کلان دسته‌بندی شده‌اند. آب، محیط‌زیست و امنیت غذایی: حدود نود درصد سرزمین ایران به دلیل موقعیت اقلیمی، در منطقه‌ای خشک قرار دارد که با تبخیر بالا و بارندگی اندک مواجه است. مهم‌ترین مسائل این بخش شامل ضعف نظام و حکمرانی منابع طبیعی و محیط‌زیست، عدم خودکفایی و کیفیت نامناسب امنیت غذایی، و مشکلات ساختاری در نظام تولید و توزیع نهاده‌های کشاورزی است.

آمایش بنیادین: اصلی‌ترین مسئله در این حوزه، توسعه نامتوازن مناطق است که منجر به شکاف طبقاتی میان استان‌ها و مهاجرت بی‌رویه به شهرها شده است. همچنین، عدم بهره‌مندی از ظرفیت‌های منطقه‌ای و ضعف مشارکت عمومی در نظام آمایش از دیگر چالش‌های جدی است.

فصل پنجم: طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

تصمیم‌گیری و فقدان نظام پایش عدالت در جامعه از مهم‌ترین موانع پیشرفت هستند.

فرهنگ و معنویت: کمبود شناخت علمی از مقوله پیچیده فرهنگ و ترسیم ناقص فرهنگ مطلوب از مسائل این بخش است. در حوزه معنویت نیز، فقدان نظریه مدون و گسترش معنویت‌های نوپدید منهای دین (معنویت سکولار) چالش برانگیز شده است.

• اولویت‌بندی مهم‌ترین مسائل کشور

۱. ضعف نظام و حکمرانی منابع طبیعی، آب و محیط زیست
۲. عدم بهره‌مندی مناسب از ظرفیت‌های منطقه‌ای و سرزمینی
۳. جایگاه و روابط نادرست نفت در اقتصاد
۴. ضعف خردورزی و عقلانیت جمعی
۵. ضعف خانواده‌محوری
۶. ناکارآمدسازی و مشروعیت‌زدایی نظام سیاسی
۷. عدم اجماع در باره مفاهیم پایه سیاست
۸. ضعف عزم عدالت در نظام تصمیم‌گیری
۹. کم‌توجهی به حوزه تعلیم و تربیت کشور
۱۰. ترسیم ناقص فرهنگ مطلوب
۱۱. عدم تفقه کافی در امور اجتماعی و حکومتی
۱۲. فقدان نظریه و ابهام در مفهوم معنویت
۱۳. نقص چرخه و نظام نوآوری (علم تا ثروت)
۱۴. ضعف خطرپذیری و نوآوری

اقتصاد: اقتصاد ایران با چالش‌های ساختاری متعددی روبروست، از جمله:

- جایگاه و روابط نادرست نفت در اقتصاد و وابستگی شدید به درآمدهای نفتی
- صادرات مواد خام به جای تولید با ارزش افزوده بالا
- کمبود بهره‌وری و عدم استقرار کامل اقتصاد دانش‌بنیان
- ضعف تاب‌آوری اقتصادی در برابر شوک‌های بیرونی و روابط نادرست با اقتصاد بین‌الملل

برای استخراج مسائل اساسی، از نظرات نخبگان، اندیشکده‌ها و مراکز پژوهشی کشور با استفاده از روش مباحثات گروهی و روش دلفی فازی استفاده شده است تا مسائل عمیق و ریشه‌ای که غالباً پنهان هستند، شناسایی و اولویت‌بندی شوند.

امور اجتماعی و خانواده: در حوزه خانواده، کاهش تمایل به ازدواج و فرزندآوری و افزایش نرخ طلاق به دلیل تغییر نگرش‌ها و فشارهای اقتصادی-اجتماعی از مسائل کلیدی است. در سطح جامعه نیز، ضعف ارزش‌های اخلاقی، اعتیاد، و ضعف خردورزی و عقلانیت جمعی به عنوان چالش‌های اساسی ذکر شده‌اند.

سیاست و عدالت: در حوزه سیاست، عدم اجماع درباره مفاهیم پایه سیاست و ضعف در فرایند جامعه‌پذیری سیاسی مشهود است. در حوزه عدالت نیز، ضعف عزم عدالت در نظام

آسیب‌شناسی اسناد برنامه‌ای کشور با رویکرد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

این مسئله باعث شده با تغییر دولت‌ها، اولویت‌ها دچار تزلزل شوند. و دومی را می‌توان با عنوان الگوهای وارداتی نام برد. اکثر برنامه‌های توسعه در ایران بر مبنای مفاهیم و الگوهای نظری غربی (مانند نوسازی یا ساختارگرایی) تدوین شده‌اند که با هویت اسلامی-ایرانی و واقعیت‌های بومی کشور تناسب کافی ندارند

با تدوین این سند پشتیبان می‌توان به دنبال آن بود که با بهره‌گیری از تجارب گذشته، مسیر تدوین و اجرای الگوی

اسلامی ایرانی پیشرفت را از آفات و آسیب‌های سنتی برنامه‌ریزی در ایران مصون بداریم.

این سند به واکاوی و نقد تجربه ۶۰ ساله برنامه‌ریزی توسعه در ایران (شامل برنامه‌های قبل و بعد از انقلاب اسلامی) می‌پردازد. هدف اصلی این مطالعه، شناسایی چالش‌ها و چرخه‌های معیوبی است که باعث شده برنامه‌های توسعه میان‌مدت نتوانند کشور را به جایگاه متناسب با ظرفیت‌هایش برسانند.

در خصوص چالش‌های ساختاری و مبنایی اسناد بلند مدت می‌توان به دو مورد برجسته اشاره کرد. اولی فقدان راهبرد بلندمدت است. یکی از

ریشه‌ای‌ترین آسیب‌ها، نبود یک سند بالادستی ثابت است که به‌عنوان راهنمای تدوین برنامه‌های میان‌مدت عمل کند؛

نگاهی به برخی قابلیت‌های راهبردی و سرمایه‌های ماندگار ملی ایران

محوری نیروی انسانی نظیر بافت جوان جمعیت و ظرفیت نخبگانی در پیشرفت تأکید دارد.

نهایتاً در بخش قابلیت‌های مادی، طبیعی و جغرافیای سیاسی، ظرفیت‌های فیزیکی و جغرافیایی کشور را تحلیل می‌کند. ظرفیت‌هایی همچون موقعیت راهبردی در منطقه، منابع طبیعی و انرژی و تنوع اقلیمی. این مطالعه در نهایت تأکید می‌کند که با بهره‌گیری عالمانه از مجموعه عظیم قابلیت‌ها و سرمایه‌های ماندگار، می‌توان زمینه تحقق تمدن نوین اسلامی

هدف این مطالعه که به عنوان یکی از اسناد پشتیبان سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت تهیه و تدوین شده است. شناسایی و سنجش ظرفیت‌ها و سرمایه‌هایی است که فراتر از نگاه‌های کوتاه‌مدت، پایداری و ماندگاری و جامعه ایران را در مسیر پیشرفت تضمین می‌کنند.

در این کتاب به قابلیت‌ها و سرمایه‌های اجتماعی، دینی و فرهنگی که به زیرساخت‌های اعتقادی و هویتی کشور می‌پردازد اشاره شده است. این موارد شامل «منابع وحیانی و سنت»، «ارکان

نظام و جایگاه ولایت فقیه» و «فرهنگ و هویت» است. در بخشی دیگر با بیان سرمایه‌ها و قابلیت‌های انسانی بر نقش

سنت‌های الهی

مطالعه به تبیین سنن مختلفی نظیر سنت امداد (حمایت الهی از هر دو جبهه حق و باطل بر اساس تلاششان)، سنت استدرج (فرصت دادن به ظالمان برای غرق شدن در گناه) و سنن مربوط به برکت در رزق (مانند راستگویی و امانتداری در بازار) می‌پردازد. این سند پشتیبان تأکید دارد که در نگاه اسلامی، پیشرفت نباید صرفاً به ابعاد مادی محدود شود؛ زیرا هر حرکت دنیوی دارای اثر اخروی است. بر این اساس، برای کاهش معضلاتی مانند فقر یا تصادفات جاده‌ای، علاوه بر تدابیر فنی، باید به سنن الهی مرتبط (مانند ترویج صدقه و تقوا) نیز در سیاست‌گذاری‌ها توجه کرد.

در بخش پایانی، اهداف کلانی همچون تحول آموزشی و پژوهشی در دانشگاه‌ها، ایجاد نظام‌های اجتماعی بر پایه سنن الهی و فرهنگ‌سازی عمومی برای تقویت باور جامعه به این قوانین معنوی ترسیم شده است. این مطالعه تلاش می‌کند تا مبانی وحیانی و اعتقادی را به زبان برنامه‌ریزی راهبردی ترجمه کرده و در الگوی پیشرفت کشور مورد استفاده قرار دهد.

این سند با عنوان «سنن الهی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت» یکی از اسناد پشتیبان سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است که در قالب یک طرح پژوهشی میان مرکز الگو و دانشکده الهیات دانشگاه امام صادق (ع) تدوین شده است. هدف اصلی این طرح، دستیابی به فهمی عمیق از عوامل پیشرفت از طریق واکاوی قوانین و سنت‌های ثابت الهی در هستی و جامعه است. این سند به دنبال آن است که با شناسایی این قوانین لایتغیر، مسیر پیشرفت کشور را به گونه‌ای طراحی کند که با نظام خلقت هماهنگ باشد و از آزمون و خطاهای تکراری پرهیز شود.

ساختار این مطالعه در پنج بخش اصلی تنظیم شده است که شامل کلیات پژوهش، مبانی نظری سنن الهی، مبانی نظری پیشرفت، چارچوب نقشه پژوهشی و در نهایت سند راهبردی برای پیوند این مفاهیم با الگوی پیشرفت است. برای تدوین این

سند، از روش‌های متنوعی نظیر ۱۱ مصاحبه عمیق با اساتید در رشته‌هایی همچون اقتصاد، مدیریت، فلسفه و حقوق تحلیل محتوای بیش از ۲۰ پایان‌نامه مرتبط، برگزاری نشست‌های علمی و سخنرانی‌های تخصصی استفاده شده است. این

تجارب توسعه در جهان (کشورهای منتخب)

به ارائه سخنرانی و تحلیل می‌پردازند. هر تجربه ملی بر اساس چارچوبی علمی شامل ۶ محور بررسی شده است. نخست بررسی مشخصات کلی کشور. دوم ترسیم وضعیت شاخص‌های عمده اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی. سوم تحلیل روندها و تعیین نقاط برجسته عملکرد کشور. چهارم تحلیل علل توفیق یا عدم موفقیت. پنجم درس‌های آموزنده از تجربه آن کشور برای ایران. و نهایتاً سایر موارد برجسته مانند ابتکارات و نوآوری‌های خاص.

در این مطالعه، متغیرهایی همچون نرخ رشد اقتصادی، ضریب جینی، نرخ بیکاری، توسعه انسانی، وضعیت ثبات سیاسی، کنترل فساد و ویژگی‌های مذهبی و فرهنگی محرک رشد در هر کشور بررسی شده است. این سند بستری را فراهم کرد تا تدوین‌کنندگان سند الگو با نگاهی به تجربه‌های مختلف جهانی، مسیری بومی و متناسب با اقتضات ملی را طراحی کنند.

این سند با عنوان «واکاوی تجارب توسعه»، یکی از اسناد پشتیبان سند الگو است که در معاونت هماهنگی و نظارت فرآیندی مرکز الگو تهیه شده است. این مطالعه با هدف بهره‌گیری از تجارب مفید جهانی و دستیابی به قانونمندی‌های موفقیت سایر کشورها انجام شده است تا با توجه به آن ایران بتواند مسیرهای طولانی را در زمان کوتاه‌تری طی کرده و از تکرار آزمون و خطاهای دیگران پرهیز کند. در این سند، تجربه توسعه در ۱۴ کشور نسبتاً موفق شامل چین، ترکیه، مالزی، برزیل، کره جنوبی، اندونزی، هند، آفریقای جنوبی، سنگاپور، آمریکا، فرانسه، آلمان، ژاپن و سوئد مورد واکاوی قرار گرفته است.

برای بررسی هر کشور، از اساتید متخصص، سفیران و دیپلمات‌های ایرانی که اشراف کامل بر مسائل آن کشور داشته‌اند، دعوت شده تا در چارچوب شاخص‌های مشخصی

تدوین شاخص‌های مطلوب الگو

این سند با عنوان «شاخص‌های مطلوب ارزیابی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت»، که یکی از اسناد پشتیبان سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است، به جهت اهمیت پس از تهیه و تنظیم توسط شورای عالی مرکز به تصویب رسیده است.

الگوست. الگو باید منظومه‌های فکری-معرفتی (پارادایم‌های) جدیدی را معرفی کند که منجر به ارتقای هنجارها و تحول ساختارها شود و روحیه مدیریت جهادی را تقویت نماید. شاخص هفتم انعطاف‌پذیر و پویا بودن است. سند باید در طول زمان اصلاح‌شونده و پیش‌رونده باشد و با نگاهی آینده‌نگر، خود را برای مواجهه با پدیده‌های شگفتی‌ساز مهیا کند. شاخص هشتم امیدآفرین و الهام‌بخش بودن است. الگو باید دارای پذیرش اجتماعی باشد، مطالبات تاریخی مردم را منعکس کند و برای جوانان و سایر جوامع اسلامی انگیزاننده باشد. شاخص نهم تعامل با نظریات رقیب است. این شاخص میزان قوت الگو را در مواجهه با موضوعات جهانی نظیر حقوق بشر، جهانی شدن، توسعه پایدار و فضای مجازی می‌سنجد. و نهایتاً شاخص دهم قابلیت نظارت و ارزیابی در حین اجراست. الگو باید دارای ساختار، فرآیند و شاخص‌های مشخص برای نظارت و ارزیابی در حین اجرا باشد.

این سند در واقع تا حد زیادی به نخبگان و مجریان این اطمینان را می‌دهد که الگوی طراحی شده، تمامی ویژگی‌های یک سند تمدن‌ساز و راهبردی و قابل اجرا را داراست.

هدف اصلی این سند، تدوین معیارهایی دقیق برای ارزیابی پیش‌نویس الگو پیش از ابلاغ نهایی است تا از متقن، معتبر و کارآمد بودن آن اطمینان حاصل شود. این ارزیابی بر اساس ۱۰ شاخص اصلی کیفی و مجموعه‌ای از شاخص‌های فرعی انجام می‌شود. شاخص‌های اول و دوم شامل اسلامی و ایرانی بودن است. این شاخص‌ها بر انطباق مبانی و تدابیر الگو با ادله و منابع اسلامی و همچنین توانایی آن در حل مسائل اساسی کشور و شکوفاسازی قابلیت‌های ماندگار ملی (مانند فرهنگ، منابع طبیعی و ظرفیت‌های جغرافیای سیاسی) تأکید دارد. شاخص سوم علمی و روشمند بودن الگوست. الگو باید از روش‌های علمی تبعیت کرده، دارای انسجام درونی بین بخش‌های مختلف باشد و با دستاوردهای متقن علمی تعارض نداشته باشد. شاخص چهارم کلان و بلندمدت بودن الگوست. سند الگو باید فرابخشی باشد و برای تحقق گزاره‌های افق و تدابیر خود، کمینه بازه زمانی حداقل ۱۰ ساله را در نظر بگیرد. شاخص پنجم اجرایی و صریح بودن سند است. تمامی فرازهای الگو باید صریح و شفاف بوده، قابلیت تقسیم کار ملی داشته باشند و به عنوان یک سند بالادستی برای اسناد برنامه‌ای کشور کفایت کنند. شاخص ششم تحول‌آفرین و انقلابی بودن

تدابیر پیشران

انتخاب تدابیر پیشران در سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، پاسخی راهبردی به محدودیت منابع و ضرورت اولویت‌بندی زمانی برای دستیابی به افق ۵۰ ساله الگوست. این تدابیر که محور اصلی برنامه‌های پنج‌ساله هفتم و هشتم کشور را تعیین می‌کنند، برای ده سال اول اجرا طراحی شده‌اند. گزارش انتخاب این تدابیر شامل محورهای کلیدی زیر است.

• منطق و ویژگی‌های انتخاب

تدابیر پیشران بر اساس دو ویژگی اصلی گزینش شده‌اند: رفع موانع و چالش‌های اساسی: اقداماتی که تحقق آن‌ها باعث آزادسازی انرژی نهفته اجتماعی و افزایش انگیزش و اعتماد عمومی می‌شود.

خلق منابع و جهش: بهره‌گیری از فرصت‌های راهبردی برای ایجاد منابع جدید و ایجاد شتاب در مسیر پیشرفت.

• فرآیند علمی انتخاب

این تدابیر حاصل یک فرآیند گسترده علمی هستند که مراحل زیر را طی کرده است:

نظرسنجی چندمرحله‌ای از حدود ۱۰۰ عضو اندیشکده‌های مرکز.

مشورت تفصیلی با شخصیت‌های راهبردی کشور در حوزه‌های تخصصی.

مباحث فشرده در گروه‌های کانون برای نهایی‌سازی متن.

• فهرست تدابیر پیشران منتخب

۱. افزایش توان رقابت و سهم کارآفرینان در قلمروهای رقابت‌پذیر اقتصادی و اجتماعی مولد و نوسازی دانش‌بنیان مجموعه‌های بزرگ صنعتی و کشاورزی و خدماتی با هدف رقابت‌پذیری جهانی

۲. بازطراحی و ارتقای نظام پولی و بانکی کشور و ابزارها و نهادهای سیاستی و نظارتی مربوط، بر پایه احکام شرع و با هدف حفظ ثبات و سلامت اقتصادی، هدایت اعتبارات به بخش‌های مولد، و بهره‌مندسازی عادلانه مردم از پول خلق شده بانکی

۳. نهادینه‌سازی پاسخگویی مسئولان، نظارت رسمی و مردمی و رسانه‌ای بر ارکان و اجزای مدیریتی نظام و پیشگیری از تداخل منافع عمومی و منافع خصوصی کارگزاران حکومت، با اصلاح ساختارها و قوانین فسادزا و برخورد سرسختانه و بدون تبعیض با خلاف‌کاران و مفسدان

۴. واگذاری و پذیرش مسئولیت‌ها و مدیریت‌ها بر پایه شایستگی

و پایبندی به هنجارهای اسلامی با محوریت روحیه جهادی، ساده‌زیستی، عدالت، صداقت، درستکاری، فداکاری، پاسخگویی و پایبندی به حد کفاف در معیشت، با بهره‌گیری از نظام شناسایی و تربیت شایستگان به‌ویژه جوانان و پیشگیری از پیدایش حلقه‌های بسته مدیریتی

۵. شفاف‌سازی و نظارت بر درآمد و ثروت کارگزاران و منابع مالی و هزینه‌های کنش‌گری سیاستمداران و تشکل‌های سیاسی و مردم‌نهاد با گسترش فرایندهای عادلانه، قانونمند و شفاف در تخصیص امکانات و امتیازات دولتی و عمومی

۶. تحقق عدالت مالیاتی و کاهش فاصله جمع درآمد خالص خانوارها، از رهگذر نظام یکپارچه مالیات‌ستانی و پرداخت‌های انتقالی و وضع مالیات‌های مؤثر برای رونق‌افزایی تولید و جلوگیری از فعالیت‌های نامولد، با هدف

گردش سالم ثروت در جامعه و پیشگیری از کنزاندوزی

۷. افزایش استقلال، اقتدار، پاسخگویی و کارآمدی دستگاه قضایی و آسانی دسترسی همگانی به آن، تخصیص شدن نظام قضایی، اصلاح و شفاف‌سازی قوانین و فرایندهای قضایی، به‌روزرسانی روش‌های پیشگیری از آسیب‌ها و جرائم و بازنگری در جرم‌انگاری

۸. کاهش مستمر سقف صادرات مواد خام و جایگزینی آن با زنجیره پیش‌رونده تولید ارزش افزوده ملی

۹. تمرکززدایی در ساختار اقتصادی-مالی کشور با حفظ اقتدار حاکمیت از رهگذر واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری به استان‌ها در چارچوب سیاست‌های ملی

۱۰. یکپارچه‌سازی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت برای بهره‌برداری از انفال و ثروت‌های عمومی تجدیدنپذیر و تبدیل انحصاری درآمد آن به سرمایه‌های پایدار و قوام‌بخش پیشرفت بلندمدت کشور و استقلال بودجه دولت از این درآمدها

۱۱. فعال‌سازی موقعیت ارتباطی ایران و قابلیت‌های سرزمینی از رهگذر زیرساخت‌های پیشرفته برای تبدیل کشور به چهارراه ارتباطات بین‌المللی و قطب علمی، فناوری، اقتصادی و گردشگری با محوریت مراکز هویت‌ساز

ترویج تغذیه سالم و حلال، اصلاح الگوی تولید و توزیع و مصرف مواد غذایی و محصولات کشاورزی و دامی و آبی، و برقراری سازوکارهای نظارتی مورد نیاز

۱۷. تنظیم نرخ باروری در بیش از سطح جانشینی با زدودن موانع و فراهم آوردن زمینه‌های مناسب و اجرای سیاست‌های حمایتی

تدابیر پیشران بر اساس دو ویژگی اصلی گزینش شده‌اند؛
الف- رفع موانع و چالش‌های اساسی و ب- خلق منابع و
جهش. انتخاب تدابیر پیشران در یک فرآیند گسترده
علمی، نظرسنجی چندمرحله‌ای و مشورت تفصیلی با
شخصیت‌های راهبردی انجام شده است.

۱۸. تقویت توان بازدارندگی مؤثر، پیشگیری از تهدید بر علیه جمهوری اسلامی ایران، تأمین امنیت و دفاع همه‌جانبه و مردم‌محور و پیش‌کنشگر بر پایه اشراف اطلاعاتی، گسترش بسیج مردمی، بهبود قدرت دفاعی و خوداتکایی در فناوری‌های برتری‌بخش و اقتدارآفرین دفاعی

۱۲. ارتقای دانش و توسعه بومی و تأمین امنیت و تاب‌آوری زیرساخت، فناوری و خدمات فضای مجازی با مشارکت مردمی و همکاری‌های بین‌المللی در تراز کشورهای پیشرو جهان

۱۳. تربیت انسان‌های مؤمن، توانمند، خلاق، مسئولیت‌پذیر، معنوی و دارای روحیه مشارکت جمعی با تحول در ساختار، رویکرد و محتوای نظام تعلیم و تربیت کشور و والاسازی جایگاه معلمان

۱۴. تقویت نظام موسسات و تکافل عمومی و تأمین اجتماعی فراگیر و استفاده از ظرفیت نهادهای وقف و قرض‌الحسنه به منظور دستیابی به حد کفاف در بهره‌مندی و توانمندسازی همگان به‌ویژه محرومان و نیازمندان با پاسداشت کرامت انسانی آنان

۱۵. بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی، حفظ هوای پاک، حفاظت و بهره‌برداری پایدار از محیط زیست و منابع حیاتی همچون خاک، آب، جنگل، مراتع و تنوع زیستی و انجام فعالیت‌های زیربنایی، اقتصادی و اجتماعی به فراخور ظرفیت‌های بوم‌شناختی با رعایت حقوق و اخلاق زیست‌محیطی بر پایه آموزه‌های اسلامی

۱۶. تأمین امنیت و ایمنی غذایی با تأکید بر تولید داخلی،

شناسنامه تدابیر

شناسنامه تدابیر نقشی محوری در عملیاتی کردن و تبیین دقیق راهبردهای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت دارد. تدابیر، راهبردهای اصلی برای رسیدن به افق طی دهه‌های آینده هستند.

تکمیل و ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است که با هدف خروج از کلی‌گویی و ارائه یک نقشه راه دقیق تدوین شده است. به طور خلاصه، شناسنامه تدابیر به دنبال آن است که نشان دهد هر راهبرد از کجا آمده، چرا حیاتی است، دقیقاً شامل چه اقداماتی است و چه توانی برای حل مسائل اساسی کشور دارد.

ارتباط با اجرای سند: این شناسنامه‌ها در مرحله امکان‌سنجی و تعیین الزامات راهبردی نیز نقش دارند؛ یعنی برای عملیاتی کردن تدابیر، مواردی همچون ظرفیت تحول‌آفرینی، اعتبارات مورد نیاز، خلاءهای قانونی، متولیان اجرا و نیروی انسانی بر اساس همین شناسنامه‌ها بررسی می‌شوند.

شناسنامه تدابیر یکی از کلیدی‌ترین اسناد پشتیبان در فرایند تکمیل و ارتقای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است که با هدف خروج از کلی‌گویی و ارائه یک نقشه راه دقیق تدوین شده است.

ایجاد درک مشترک؛ هدف اصلی از تهیه این شناسنامه‌ها، تبیین ابعاد گوناگون تدابیر برای جلوگیری از تفسیرهای سلیقه‌ای و ایجاد یک فهم مشترک میان نخبگان و مجریان است. تشریح جزئیات چهارگانه؛ برای هر تدبیر چهار رکن اساسی به دقت به شرح زیر تشریح شده است.

ضرورت: چرا اجرای این تدبیر برای کشور لازم است.

خاستگاه: ریشه‌های نظری و مبنایی این تدبیر در کجاست.

محتوا: ابعاد و جزئیات دقیق خود تدبیر چیست.

ظرفیت: بررسی توانمندی‌های بالقوه و بالفعل آن تدبیر به عنوان یک اقدام اساسی برای حل مسائل حوزه مربوط.

منبعی برای واژه‌نامه: اهمیت این شناسنامه‌ها به قدری است که تعاریف اولیه و مفاهیم کلیدی مورد نیاز برای تدوین «واژه‌نامه سند» از درون همین شناسنامه‌های تدابیر استخراج شده است.

شناسنامه تدابیر یکی از کلیدی‌ترین اسناد پشتیبان در فرایند

واژه‌نامه سند الگو

واژه‌نامه سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت مجموعه‌ای نظام‌مند است که با هدف تعریف دقیق واژگان و مفاهیم به کار رفته در متن این سند تدوین شده است. ماهیت این واژه‌نامه، ایجاد یک فهم مشترک و درک یکسان میان مخاطبان متنوع سند، از نخبگان فکری و علمی گرفته تا سیاست‌گذاران و عموم مردم است. از آنجا که برخی واژگان در علوم انسانی دارای معانی چندبعدی و برداشت‌های متفاوتی هستند، این واژه‌نامه نقشی حیاتی در انتقال دقیق معنا و منظور مورد نظر سند الگو ایفا می‌کند و نخستین گام برای تبدیل این سند به یک گفتمان فراگیر ملی محسوب می‌شود.

نقشه راهنما عمل می‌کند که به مسافران این مسیر (مخاطبان سند) کمک می‌کند تا از زبان مشترک سند برای درک مقصود نهایی که همان نیل به تمدن نوین اسلامی ایرانی است، استفاده کنند.

از منظر محتوایی، این واژه‌نامه مفاهیم را در دسته‌بندی‌های موضوعی شامل واژگان کلیدی، واژگان مبانی، واژگان عرصه‌های تخصصی و اصول عملی، آرمان‌ها و تدبیرها سازماندهی کرده است.

ساختار واژه‌نامه به گونه‌ای طراحی شده است که دسترسی به مفاهیم را از دو طریق تسهیل می‌کند. اول ترتیبی: واژه‌ها بر اساس محل قرارگیری در بخش‌های مختلف متن سند الگو مرتب شده‌اند؛ به طوری که اگر واژه‌ای در بیش از یک بخش آمده باشد، اولین محل حضور آن ملاک قرار گرفته است. دوم الفبایی: واژگان بر اساس حرف آغازین و ترتیب حروف الفبا چیدمان شده‌اند تا جستجوی سریع یک اصطلاح خاص امکان‌پذیر باشد.

از منظر محتوایی، این واژه‌نامه در قالب واژه‌نامه ترتیبی، مفاهیم را در دسته‌بندی‌های موضوعی زیر سازماندهی کرده است:

واژگان کلیدی: شامل مفاهیم بنیادینی نظیر «اسلامی»، «ایرانی»، «پیشرفت»، «رسالت» و «افق»

واژگان مبانی: که خود به زیرمجموعه‌هایی چون مبانی خداشناختی، جهان‌شناختی، انسان‌شناختی، جامعه‌شناختی، ارزش‌شناختی، دین‌شناختی و ایران‌شناختی تقسیم می‌شود. واژگان عرصه‌های تخصصی: شامل واژه‌های مربوط به عرصه‌های معنویت، علم، عدالت اجتماعی، فرهنگ، اجتماع، سیاست و امنیت، و اقتصاد.

اصول عملی، آرمان‌ها و تدبیرها: که شامل تعاریف عملیاتی برای رسیدن به اهداف سند است.

در این ساختار، هر مدخل شامل نام واژه، توضیح یا تعریف دقیق آن و محل درج (بخش مربوطه در سند مانند تدبیرها یا مبانی) است. برای مثال، در بخش واژگان کلیدی، «اسلامی بودن الگو» به معنای سازگاری مبانی، آرمان‌ها، ارزش‌ها و تدبیرهای آن با منابع و آموزه‌های اسلامی تعریف شده است. همچنین، مفاهیمی مانند «عدالت فضایی» در بخش اصول عملی یا «امنیت غذایی» در بخش افق، با جزئیات کامل تبیین شده‌اند تا راه بر هرگونه تفسیر شخصی بسته شود.

در واقع، این واژه‌نامه مانند یک فرهنگ لغت تخصصی یا

انسجام درونی سند

انسجام درونی یکی از پنج شاخص اصلی برای سنجش کیفیت محتوای سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت پس از طراحی است.

انجام گرفته تا اطمینان حاصل شود که گزاره‌ها از نظر منطقی هم‌راستا هستند.

تطبیق گزاره‌ها: در فرآیند تدوین، بخش‌های سند از نظر کفایت و توانایی در پشتیبانی از اهداف کلان الگو سنجیده شده و در صورت لزوم بازنگری شده‌اند.

• نتایج ارزیابی انسجام

گزارش‌های ارزیابی نشان می‌دهد که: گزاره‌های بخش‌های مختلف سند دارای تأثیرگذاری متقابل و هم‌سویی منطقی هستند.

در بخش‌های مربوط به ارزش‌های اخلاقی و دینی، انسجام درونی مناسبی میان مبانی و گزاره‌های ترویجی مشاهده شده است که موجب تقویت سرمایه اجتماعی می‌شود. اکثر گزاره‌ها در جایگاه صحیح خود قرار گرفته و از نظر منطقی ارجاع، وضعیت مطلوبی دارند.

انسجام در سند الگو در سطوح مختلفی شامل تناظر مبانی و آرمان‌ها، ارتباط زیرسیستم‌ها و سلسله مراتب منطقی پیگیری شده است.

• تعریف و مفهوم انسجام در سند الگو

انسجام درونی به معنای پشتیبانی متقابل گزاره‌های سند از یکدیگر است. بخش‌های مختلف سند نباید تنها به صورت فهرستی از مطالب کنار هم قرار گیرند، بلکه باید مانند حلقه‌های یک زنجیر به هم متصل بوده و بر اساس روابط علت و معلولی، یک کل واحد و استوار را تشکیل دهند. این انسجام تضمین می‌کند که میان مبانی نظری، آرمان‌ها، افق مطلوب و تدابیر عملیاتی تعارضی وجود نداشته باشد.

• ابعاد انسجام درونی

انسجام در سند الگو در سطوح مختلفی پیگیری شده است: تناظر مبانی و آرمان‌ها: گزاره‌های موجود در بخش آرمان‌ها (مانند خلافت الهی و حیات طیبه) باید ریشه در مبانی خداشناسختی، جهان‌شناختی و انسان‌شناختی سند داشته باشند.

ارتباط زیرسیستم‌ها: سند الگو به عنوان یک مجموعه کلی در نظر گرفته شده که از زیر نظام‌های مختلف (فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی) تشکیل شده است که باید به صورت هماهنگ، هم‌افزا و یکپارچه عمل کنند.

سلسله‌مراتب منطقی: انسجام میان «مبانی»، «ارکان»، «آرمان‌ها»، «رسالت»، «افق» و «تدابیر» به گونه‌ای طراحی شده که هر بخش، پشتیبان و تسهیل‌کننده بخش بعدی باشد.

• فرآیند ارزیابی و اصلاح انسجام

برای اطمینان از وجود این ویژگی در سند، اقدامات زیر صورت گرفته است:

برگزاری نشست‌های تخصصی: بررسی انسجام و یکپارچگی بخش‌های مختلف سند در ۱۷ جلسه کارگروه کلیات الگو با عنوان «بررسی تناظر بخش‌های سند الگو» انجام شده است.

روش‌شناسی علمی: ارزیابی انسجام بر اساس روش‌های تحقیق کیفی، تحلیل محتوا و نشست‌های هم‌اندیشی نخبگان

تناظر سند الگو با بیانیه گام دوم انقلاب

بررسی تناظر سند الگو با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی یکی از مراحل کلیدی در فرآیند تکمیل و ارتقای این سند بوده است.

سبک زندگی: مقابله با ترویج سبک زندگی غربی و ترویج الگوهای زیست مومنانه

• وجوه اشتراک راهبردی

نقش محوری جوانان: هر دو سند، جوانان را موتور پیشران و مخاطب اصلی برای تحقق آرمان‌های نظام در عصر حاضر می‌دانند.

نگاه تمدن‌ساز: هدف نهایی هر دو، رسیدن به تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی است.

روحیه انقلابی و امیدآفرینی: هر دو بر حفظ شعارهای جهانی انقلاب، پویایی نظام و نگاه خوش‌بینانه به آینده به جای ترس و نومیدی تأکید دارند.

هر دو سند، جوانان را موتور پیشران و مخاطب اصلی برای تحقق آرمان‌های نظام در عصر حاضر می‌دانند.

• ضرورت و فرآیند بررسی تناظر

پس از ابلاغ فراخوان مقام معظم رهبری برای تکمیل و ارتقای سند الگو، شورای عالی مرکز الگو لازم دانست تا محتوای سند را با بیانیه گام دوم تطبیق دهد. برای این منظور، کارگروهی ویژه تشکیل شد و شورا در تاریخ‌های ۱۵ و ۱۸ شهریور ۱۳۹۹ طی جلساتی، نتایج بررسی‌ها و پیشنهادهای کارگروه را نهایی کرد.

• محورهای اصلی تناظر

این بررسی در دو محور اصلی متمرکز بود:
تبیین تناظر و نسبت‌سنجی: تحلیل اینکه گزاره‌های سند الگو تا چه حد با اهداف و چشم‌اندازهای بیانیه گام دوم (مانند ایجاد تمدن نوین اسلامی) هم‌سو هستند.
اشراب مفاهیم اساسی بیانیه در الگو: وارد کردن توصیه‌های راهبردی بیانیه به محتوای سند الگو.

• انطباق بر سرفصل‌های هفت‌گانه بیانیه

بیانیه گام دوم دارای ۷ توصیه اساسی است که مرکز الگو تلاش کرده است این موارد را در بخش «تدابیر» سند به طور کامل بازتاب دهد. این حوزه‌ها عبارتند از:
علم و پژوهش: تأکید بر دانش به عنوان وسیله عزت و قدرت کشور

معنویت و اخلاق: جهت‌دهی به حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و اجتماعی بر اساس فضیلت‌های اخلاقی
اقتصاد: تمرکز بر اقتصاد مقاومتی، تقویت تولید ملی و رفع عیوب ساختاری

عدالت و مبارزه با فساد: برخورد قاطع با کانون‌های فساد و تلاش برای توزیع عادلانه امکانات

استقلال و آزادی: صیانت از آزادی‌های اجتماعی و استقلال ملی در برابر قدرت‌های سلطه‌گر

عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن: تعامل حکیمانه با جهان بر اساس اصل عزت، حکمت و مصلحت

ویرایش سند

در راستای تهیه فرآیند نهایی سازی سند الگو مواردی انجام گرفته شد. بخش های مختلف الگو مانند مقدمه، اصول عملی، مبانی ایران شناختی و سازوکار اجرا و نظارت تکمیل و اصلاح گردید. تعداد تدبیرها به ۵۲ مورد کاهش یافت و چارچوب های مفهومی مختلف در زمینه های معنویت، علم، عدالت اجتماعی و دیگر حوزه ها به الگو افزوده شد. همچنین، برای تضمین فهم مشترک و کاربرد عملی این الگو، واژه نامه و شناسنامه تدبیرها تهیه شد و سامانه الکترونیکی برای تسهیل دسترسی و تقویت گفتمان سازی طراحی گردید.

• تهیه نسخه نهایی الگو

بخش های «مقدمه» و «اصول عملی» به متن الگو افزوده شد.

با افزودن «مبانی ایران شناختی» بخش «مبانی» تکمیل گردید.

با استفاده از آسیب شناسی اسناد برنامه ای کشور، بخش «سازوکار اجرا و نظارت و به روز رسانی» به متن الگو افزوده شد. از مجموع ۶۰ تدبیر اولیه ۲۹ تدبیر اصلاح و ۹ تدبیر حذف شد و با افزودن یک تدبیر در خصوص سلامت معنوی، تعداد تدبیرها از ۶۰ به ۵۲ کاهش یافت.

چارچوب های مفهومی نظری معنویت، علم، عدالت اجتماعی، فرهنگ، اجتماع، سیاست و امنیت و اقتصاد از سوی اندیشکده های مربوط تدوین گردید و تحت عنوان «تبیین عرصه های پیشرفت» به الگو افزوده شد.

بخش «سازوکار اجرا و نظارت و به روز رسانی» اصلاح گردید.

تناظر الگو با بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی بررسی شد و از محتوای بیانیه برای تکمیل الگو بهره گیری گردید.

انسجام درونی الگو و تلائم بخش های مختلف آن طی مطالعه ای روشمند احراز گردید.

ارزیابی پیشینی الگو از منظر شاخص های کیفی نظیر اسلامی، ایرانی، علمی، کلان و اجرایی بودن؛ تحول آفرینی، انقلابی بودن، انعطاف پذیری و پویایی، امید آفرینی، انگیزانندگی و الهام بخشی، و نیز پرداختن به موضوعات اصلی و مهم مورد توجه در نظریات رقیب انجام شد که نشانگر ظرفیت ها و قابلیت های الگوی پیشنهادی بود.

• اقدامات پشتیبان

نظر به چندبعدی بودن برخی واژگان و مفاهیم مندرج در الگو و ضرورت حصول فهم مشترک از آن ها، واژه نامه ای مشتمل بر تشریح حدود ۲۰۰ واژه و مفهوم کلیدی با همکاری اندیشکده ها و صاحب نظران دانشنامه نویسی تهیه گردید.

نظر به اهمیت تدبیرها به عنوان نزدیک ترین بخش الگو به عمل و اجرا، برای هر یک از تدبیرها شناسنامه ای حاوی ضرورت و چیستی، الزامات و پیامدهای اجرا و اثرگذاری آن در شکوفایی ظرفیت ها و حل مسائل اساسی کشور تدوین شد تا راهنمای فهم دقیق الگو و تحقق درست آن باشد.

سامانه الکترونیکی الگو شامل متن الگو به اضافه مطالعات پشتیبان و منابع دانش افزایی به صورت فرامتن شامل نظرات حضرت امام خمینی (ره)، رهبر شهید انقلاب اسلامی، تکیانگاشت ها، متون نشست های اندیشه ورزی و نشست های راهبردی، مجموعه مقالات کنفرانس ها و کنگره های سالانه، کتب منتشره و آثار علمی اندیشکده ها، طراحی شد تا پس از ابلاغ الگو، بستر لازم را برای تبیین الگو و تقویت گفتمان سازی با دسترسی آسان و فراگیر فراهم آورد.

فصل ششم:

آثار علمی تخصصی
اندیشکده‌ها، شوراها و
سامانه‌های مرکز الگو

انتشارات

یکی از وظایف مرکز، طبق مفاد اساسنامه، تعمیق و توسعه تفکر، تحقیق و نظریه پردازی درباره مبانی، اصول، شاخص‌ها و دیگر ابعاد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بر اساس مفاهیم و ارزشهای متعالی اسلامی و دستاوردهای متقن علمی و تجارب ارزشمند بشری است.

- (ج) نشست‌های راهبردی
 - (د) نشست‌های تخصصی
 - (ه) مجموعه مقالات کنفرانس‌های سالانه
 - (و) مجموعه مقالات کنگره‌های پیشگامان پیشرفت
 - (ز) کتاب‌های مطالعات پشتیبان
 - (ح) تألیفات اندیشکده‌ها
 - (ط) دیدگاه‌های تخصصی
 - (ی) گزیده مقالات منتخب و آثار موضوعی
- اطلاعات تکمیلی در جداول فصل ۸ آمده است.

ایجاد و حفظ فضای گفت‌وگویی اصیل و قوی در حوزه و دانشگاه و نیز در سطح جامعه حول محور الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت از اهداف راهبردی مرکز الگو است. برای تحقق این اهداف انتشار و مستندسازی آثار و تولیدات علمی مرکز حائز اهمیت است. بنابراین مرکز اقدام به اخذ مجوز رسمی انتشارات با عنوان «الگوی پیشرفت» کرد. انتشارات الگوی پیشرفت دربرگیرنده آثار مکتوب شامل موارد ذیل است.

الف) تک نگاشت‌ها

ب) نشست‌های اندیشه ورزی

تک‌نگاشت‌ها

تک‌نگاشت‌ها به‌عنوان یکی از دسته‌های اصلی آثار علمی مرکز، جایگاه مهمی در تولید و تعمیق دانش نظری مرتبط با الگو دارند. تک‌نگاشت نوشتاری تخصصی، علمی-پژوهشی و نسبتاً مبسوط (حدود ۱۰۰ صفحه) است که توسط پژوهشگران خبره و صاحب‌نظر، با تمرکز بر یک مسئله یا موضوع مشخص مرتبط با پیشرفت تدوین می‌شود. این آثار صرفاً گردآوری مطالب پیشین نیستند، بلکه بر تحلیل انتقادی ادبیات موجود و ارائه ایده‌ها و یافته‌های نوآورانه استوارند و باید از ساختاری منسجم شامل مقدمه، بدنه فصل‌بندی‌شده، نتیجه‌گیری و منابع برخوردار باشند.

نقش پشتوانه متن نهایی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را ایفا می‌کنند. متن اصلی الگو به‌دلیل ماهیت راهبردی و ملی خود، موجز و فشرده است؛ اما این ایجاز بر پایه صدها پژوهش تفصیلی شکل گرفته است. تک‌نگاشت‌ها لایه‌ای هستند که مبانی نظری، استدلال‌های علمی، نقد الگوهای رقیب (به‌ویژه الگوهای توسعه غربی) و تبیین رویکرد اسلامی-ایرانی به پیشرفت را فراهم می‌کنند. به بیان دیگر، اگر متن الگو «نقشه کلان» باشد، تک‌نگاشت‌ها «مطالعات پایه و فنی» آن نقشه محسوب می‌شوند. از حیث تنوع موضوعی، تک‌نگاشت‌ها نشان‌دهنده نگاه جامع مرکز الگو به مقوله پیشرفت هستند. پیشرفت در این نگاه صرفاً اقتصادی نیست، بلکه پدیده‌ای چندبعدی است که ابعاد معرفتی، معنوی، فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی، فضایی و فناورانه را دربرمی‌گیرد. به همین دلیل، تک‌نگاشت‌ها از مباحثی مانند انسان‌شناسی، عدالت، معنویت، خانواده و سبک زندگی آغاز می‌شوند و تا موضوعاتی نظیر نظام بانکی، آمایش سرزمین، حکمرانی، نوآوری، محیط زیست و سلامت امتداد می‌یابند. این گستره موضوعی کمک می‌کند الگو از یک‌سونگری و تقلیل‌گرایی مصون بماند. در نهایت، از منظر فرآیند تولید و اعتبار علمی، تک‌نگاشت‌ها حاصل مسیری مشخص و کنترل‌شده‌اند: از پیشنهاد اولیه و تبیین نوآوری و ارتباط با الگو، تا داوری علمی، اصلاحات محتوایی و رعایت استانداردهای نگارشی و علمی. این فرآیند سبب شده است تا تک‌نگاشت‌ها در درون مرکز الگو و در فضای پژوهش دانشگاهی و حوزوی کشور به‌عنوان منابع معتبر مورد استناد قرار گیرند. ترجمه برخی از این آثار به زبان‌های عربی و انگلیسی نشان می‌دهد که تک‌نگاشت‌ها حامل ظرفیت نظری برای گفت‌وگو با جهان اسلام و فضای علمی بین‌المللی هستند. عنوان کامل، نام نویسنده و سال انتشار در پیوست ۵ در بخش کتاب‌ها قید شده است.

از نظر کارکرد، تک‌نگاشت‌ها پشتوانه علمی و نظری متن نهایی الگو محسوب می‌شوند. هرچند متن اصلی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت سندی موجز است، اما مبانی، تدابیر و آرمان‌های آن بر شبکه‌ای از اسناد پشتیبان از جمله تک‌نگاشت‌ها تکیه دارد. به همین دلیل، خلاصه‌ای از این تک‌نگاشت‌ها نیز به‌صورت مجموعه‌ای مستقل تدوین شده تا پیوند میان مباحث تخصصی و سیاست‌گذاری کلان الگو را روشن کند. از حیث قلمرو موضوعی، تک‌نگاشت‌ها طیف گسترده‌ای از حوزه‌ها را دربرمی‌گیرند؛ از مبانی فکری و فلسفی گرفته تا اقتصاد، مدیریت، فرهنگ، اجتماع، سیاست، حقوق، آمایش سرزمین، محیط‌زیست، علم و فناوری. هدف اصلی از تولید این آثار، بومی‌سازی دانش پیشرفت، پاسخ‌گویی به مسائل اساسی کشور با رویکرد اسلامی-ایرانی و فراهم کردن مبانی نظری برای تحقق عدالت، معنویت و عقلانیت در مسیر پیشرفت است. همچنین ترجمه برخی تک‌نگاشت‌های برگزیده به زبان‌های دیگر، نشان‌دهنده نقش آن‌ها در گفت‌وگوی علمی بین‌المللی پیرامون الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.

این آثار یکی از «ستون‌های دانشی» مرکز به‌شمار می‌آیند و نقش آن‌ها صرفاً تولید یک متن علمی مستقل نیست، بلکه ساختن زیرساخت فکری و نظری الگو است. از منظر ماهیت علمی، تک‌نگاشت‌ها آثاری عمیق، مسئله‌محور و نوآورانه‌اند. هر تک‌نگاشت بر یک پرسش یا چالش مشخص در حوزه پیشرفت متمرکز می‌شود و می‌کوشد با اتکا به مبانی اسلامی، واقعیت‌های جامعه ایران و دستاوردهای علمی روز، تحلیلی منسجم و راهگشا ارائه دهد. به همین دلیل، این آثار معمولاً نه در سطح گزارش‌های سیاستی کوتاه، و نه در قالب کتاب، بلکه در قالبی میانی و علمی-پژوهشی تدوین می‌شوند تا هم عمق نظری داشته باشند و هم برای استفاده در فرآیند سیاست‌گذاری و الگودرزی قابل بهره‌برداری باشند.

از نظر کارکرد در منظومه اسناد مرکز الگو، تک‌نگاشت‌ها

گفتگوهای راهبردی

گفتگوهای راهبردی یکی از برنامه‌های مرکز است که از سال ۱۳۹۳ در راستای اهداف اساسنامه مرکز در حال اجرا است. این برنامه بستری برای بهره‌مندی از تجارب عملی و علمی نخبگان اجرایی کشور فراهم می‌کند.

• اهداف اصلی گفتگوهای راهبردی

هدف کلی این نشست‌ها، انتقال دانش و تجربیات مسئولان پیرسابقه و تأثیرگذار به فرآیند نظام‌سازی و پیشرفت کشور است. اهداف خردتر عبارتند از:

شناسایی مسائل کلان و چالش‌های عمده: وقوف بر موانع واقعی پیش روی پیشرفت کشور برای استفاده در تدوین سند الگو

ایجاد فهم مشترک: تلاش برای رسیدن به درکی همسان از «وضع موجود» و ترسیم «وضع مطلوب» بر اساس ارزش‌های اسلامی و ایرانی

استخراج گزاره‌های سیاستی: تبدیل گفتگوها به پیشنهاد‌های اساسی جهت درج در الگوی پیشرفت فعالیت‌ها و اقدامات انجام شده.

در این برنامه، به برگزاری سخنرانی بسنده نمی‌شود، بلکه

فرآیندهای علمی دقیقی بر روی مطالب ارائه شده انجام می‌گیرد.

مستندسازی: مباحث مطرح شده در نشست‌ها به صورت متن‌ها و گزارش‌های مفصل تهیه می‌شود.

تحلیل تماتیک (موضوعی): با استفاده از روش‌های تحقیق کیفی، نکات اصلی، کلیدواژه‌ها، فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارهای ارائه شده توسط سخنرانان استخراج و دسته‌بندی می‌شوند.

تطبیق با نقشه راه: ارتباط موارد استخراج شده با اسناد و برنامه‌های مرکز سنجیده شده و در قالب گزاره‌های پیشنهادی در اختیار تدوین‌کنندگان اسناد قرار می‌گیرد.

تاکنون ۳۱ جلسه با حضور مسئولان و مجریان عالی کشور تشکیل شده است.

گفتگوهای راهبردی با صاحب‌نظران و کارگزاران برجسته کشور (به ترتیب تاریخ حضور)

دکتر عیسی کلانتری
(رئیس وقت سازمان حفاظت محیط زیست)
عنوان: نقش محیط زیست در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ راهبردها و الزامات
زمان: ۱۳۹۸/۰۲/۱۱

دکتر علی اکبر ولایتی
(عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل)
عنوان: میراث تمدن و تاریخ ایرانی اسلامی
زمان: ۱۳۹۸/۱۰/۱۸

دکتر علی لاریجانی
(رئیس وقت مجلس شورای اسلامی)
عنوان: بررسی الزامات اجرایی سند الگو، بایدها و نبایدها
زمان: ۱۳۹۸/۱۱/۱۴

نام سخنران: دکتر مهدی غضنفری
(وزیر اسبق صنعت و معدن و تجارت)
عنوان: تباهیدگی تاباندگی
زمان: ۱۴۰۱/۰۷/۲۰

نام سخنران: اسدالله عسکراولادی
(رئیس فقید اتاق بازرگانی ایران و چین)
عنوان: نقش بخش خصوصی در اقتصاد
زمان: ۱۳۹۷/۰۵/۲۲

نام سخنران: حجت‌الاسلام والمسلمین مجید انصاری
(عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام)
عنوان: آسیب‌شناسی وضعیت و ساختارهای نظام
زمان: ۱۳۹۷/۰۷/۰۸

نام سخنران: دکتر علی مطهری
(نایب رئیس وقت سابق مجلس شورای اسلامی)
عنوان: بررسی تمدن اسلامی
زمان: ۱۳۹۷/۸/۲۱

نام سخنران: دکتر رضا دره‌کامیان
(وزیر وقت نیرو)
عنوان: راهبردهای منابع آب و ارتباط با آب، غذا و پسماند
زمان: ۱۳۹۷/۱۰/۱۹

گفتگوهای راهبردی با صاحب‌نظران و کارگزاران برجسته کشور

(به ترتیب تاریخ حضور)

نام سخنران: دکتر علی طیب‌نیا (وزیر وقت امور اقتصادی و دارایی) عنوان: بررسی و آسیب‌شناسی وضعیت اقتصادی کشور زمان: ۱۳۹۴/۰۲/۱۹	
نام سخنران: مهندس سیدمصطفی میرسلیم (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: بیان تجربیات و بررسی نقاط قوت و ضعف برنامه‌ها و ساختارهای برنامه‌ریزی در کشور زمان: ۱۳۹۴/۰۳/۱۶	
نام سخنران: حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدحسن ابوترابی فرده (نایب رئیس وقت مجلس شورای اسلامی) عنوان: ظرفیت منابع و مباتی اسلامی، قانون اساسی و بررسی وضعیت نظام اداری و سیاسی کشور زمان: ۱۳۹۴/۰۳/۲۵	
نام سخنران: دکتر علی‌اکبر صالحی (معاون رئیس جمهور و رئیس وقت سازمان انرژی اتمی ایران) عنوان: ظرفیت‌های ایرانی و اسلامی برای طراحی الگو زمان: ۱۳۹۴/۰۵/۱۳	
نام سخنران: آیت‌الله قریب‌علی دری نجف‌آبادی (عضو مجلس خبرگان رهبری) عنوان: بیان تجربیات و لزوم بهره‌گیری از منابع اسلامی در رفع موانع توسعه و پیشرفت زمان: ۱۳۹۴/۰۷/۱۹	
نام سخنران: دکتر محمود واعظی (وزیر وقت ارتباطات و فناوری اطلاعات) عنوان: نقش ارتباطات و فناوری در آینده کشور و لزوم توجه به آن در اسناد توسعه‌ای کشور زمان: ۱۳۹۵/۰۶/۲۳	
نام سخنران: حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی پورمحمدی (وزیر وقت دادگستری) عنوان: پایه تمدن اسلامی پیشرفت اسلامی زمان: ۱۳۹۵/۰۷/۲۰	
نام سخنران: دکتر محمد فرهادی (وزیر وقت علوم، تحقیقات و فناوری) عنوان: بررسی نقاط ضعف و قوت آموزش عالی و دانشگاه‌ها زمان: ۱۳۹۴/۱۱/۰۱	
نام سخنران: دکتر کمال خرازی (رئیس شورای راهبردی روابط خارجی) عنوان: الگوی سیاست خارجی کارآمد و بررسی تجربیات سایر کشورها زمان: ۱۳۹۴/۱۰/۱۹	
نام سخنران: دکتر محمدجواد ابروآنی (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: لزوم طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت زمان: ۱۳۹۵/۰۱/۱۵	
نام سخنران: مهندس محمد رضا نعمت‌زاده (وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت) عنوان: بیان تجربیات و بررسی نقشه راه صنعت و تجارت در کشور زمان: ۱۳۹۵/۰۳/۰۴	
نام سخنران: دکتر علی آقا محمدی (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: لزوم آینده‌نگری در کشور، بررسی ساختارهای فعلی تصمیم‌گیری و بهره‌گیری از فضای مجازی زمان: ۱۳۹۵/۰۳/۲۶	
نام سخنران: علی جنتی (وزیر وقت فرهنگ و ارشاد اسلامی) عنوان: بیان تجربیات و بررسی نقاط قوت و ضعف فرهنگی کشور در حال حاضر زمان: ۱۳۹۵/۰۴/۲۹	
نام سخنران: دکتر محمد رضا عارف (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: بیان تجربیات و بررسی عدالت اجتماعی در کشور و توجه به منافع کلان ملی زمان: ۱۳۹۵/۰۵/۲۰	
نام سخنران: دکتر الهام امین‌زاده (دستیار وقت رئیس جمهور در امور حقوق شهروندی) عنوان: بررسی منشور حقوق شهروندی و لزوم مشخص شدن جایگاه حقوقی الگو در نظامات برنامه‌ریزی کشور زمان: ۱۳۹۵/۰۶/۲۴	
نام سخنران: دکتر علاءالدین پروچردی (رئیس وقت کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس) عنوان: بررسی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران زمان: ۱۳۹۵/۰۸/۲۴	
نام سخنران: دکتر معصومه ابتکار (رئیس وقت سازمان حفاظت محیط‌زیست ایران و معاون رئیس جمهور) عنوان: بررسی تهدیدات زیست‌محیطی در کشور و آینده آن زمان: ۱۳۹۵/۱۰/۱۸	
نام سخنران: دکتر داوود دانش‌چغتری (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضو هیئت‌رئیس اندیشکده اقتصاد مرکز الگو) عنوان: بررسی نقاط ضعف اقتصادی کشور و ارائه راهکاری کلان آن زمان: ۱۳۹۵/۱۱/۲۴	
نام سخنران: مهندس حمید چیت‌چیان (وزیر وقت نیرو) عنوان: بحران‌های زیست‌محیطی آبی ایران و جهان و لزوم توجه به آن در الگو زمان: ۱۳۹۵/۱۲/۱۰	
نام سخنران: دکتر عسود بزنشکیان (نایب رئیس وقت مجلس شورای اسلامی) عنوان: بررسی آسیب‌های جاری در کشور و لزوم نگاه واقع‌بینانه و علمی به مسائل کشور زمان: ۱۳۹۶/۰۱/۲۸	
نام سخنران: سردار یحیی رحیم صفوی (دستیار و مشاور عالی فرمانده معظم کل قوا) عنوان: نقش ژئواستراتژیک ایران و پتانسیل‌ها و مخاطرات آن زمان: ۱۳۹۶/۰۴/۱۰	
نام سخنران: مهندس محمدرضا باهنر (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: آسیب‌شناسی روند قانون‌گذاری و بیان تجربیات زمان: ۱۳۹۶/۰۵/۰۸	
نام سخنران: دکتر سیدعلیرضا مرندی (رئیس شورای راهبردی علوم پزشکی) عنوان: بررسی تحولات حوزه سلامت و ارتقای شاخص‌های آن در ایران در بعد از انقلاب زمان: ۱۳۹۶/۰۸/۰۸	
نام سخنران: دکتر حسین مغفلر (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: بررسی ظرفیت‌های مغفول فرهنگ ایرانی و اسلامی زمان: ۱۳۹۶/۰۹/۲۶	
نام سخنران: دکتر علی‌اصغر فانی (وزیر وقت آموزش و پرورش) عنوان: نقشه اساسی نیروی انسانی در تحولات جامعه زمان: ۱۳۹۶/۱۰/۲۵	
نام سخنران: دکتر منصور غلامی (وزیر وقت علوم، تحقیقات و فناوری) عنوان: بیان تجربیات و لزوم بهره‌مندی از تجربیات طراحان الگو در برنامه‌های آتی وزارت علوم زمان: ۱۳۹۶/۰۳/۱۹	
نام سخنران: دکتر محسن رضایی (دبیر وقت مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: بیان تجربیات و بررسی التزامات الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت زمان: ۱۳۹۷/۰۴/۰۳	
نام سخنران: دکتر محمدحسین صفارهرندی (عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام) عنوان: نقش و جایگاه فرهنگ و ظرفیت‌های آن در تحولات و تغییرات اجتماعی زمان: ۱۳۹۷/۰۵/۲۷	

نشست‌های تخصصی

نشست‌های تخصصی و هم‌اندیشی بخشی از فعالیت‌های علمی مرکز را تشکیل می‌دهند که با هدف دستیابی به اجماع نخبگانی و تدقیق علمی گزاره‌ها برگزار می‌شوند. این نشست‌ها در سطوح مختلف و با مشارکت اساتید حوزه و دانشگاه انجام می‌گیرند.

• ساختار و آمار نشست‌های اندیشکده‌ها

بخشی از این نشست‌ها در قالب ۱۴ اندیشکده‌ها سازماندهی شده که تاکنون بر هفتاد و سه نشست تخصصی با مجموع ۳۵,۰۰۰ نفر-ساعت مشارکت علمی برگزار شده است. جدول زیر اطلاعات این فعالیت تخصصی را نشان می‌دهد:

عنوان اندیشکده	تعداد نشست‌های تخصصی	مجموع نفر-ساعت جلسات (تقریبی)
سیاست	۸	۷,۴۰۰
آب، محیط‌زیست، امنیت غذایی	۷	۳,۶۰۰
مبانی	۷	۲,۲۰۰
علم	۷	۱,۲۰۰
دفاع و امنیت ملی	۶	۱,۲۰۰
فقه و حقوق اسلامی	۶	۲,۲۰۰
معنویت	۶	۱,۷۰۰
آمایش بنیادین	۵	۳,۰۰۰
فرهنگ	۵	۱,۸۰۰
عدالت	۳	۳,۵۰۰
خانواده	۳	۱,۸۰۰

• نشست‌های هم‌اندیشی تدوین الگوی پایه

علاوه بر جلسات داخلی اندیشکده‌ها، ۷ نشست هم‌اندیشی کلان به طور خاص برای هماهنگی و نقد نسخه‌های اولیه سند الگو برگزار شده است.

نشست‌های اول تا سوم (۱۳۹۳): با حضور ۷۰ تا ۱۰۰ شرکت‌کننده برای تبیین مفاهیم و ویژگی‌های فرآیند تدوین نشست پنجم (شهریور ۱۳۹۶ - مشهد): برای بررسی نقدها و ارتقای محتوای الگو

نشست ششم (مهر ۱۳۹۷): با حضور ۸۸ نفر از صاحب‌نظران برای بررسی نهایی سند پیش از ابلاغ فراخوان مقام معظم رهبری

• کارگروه کلیات و انسجام بخشی

برای اطمینان از پیوستگی منطقی بین بخش‌های مختلف الگو (مبانی، آرمان‌ها و تدابیر)، کارگروه کلیات الگو ۱۷ جلسه تخصصی تحت عنوان «بررسی تناظر بخش‌های سند الگو» برگزار کرده است. این جلسات، با حضور اعضای اندیشکده‌ها برگزار شد تا اطمینان حاصل شود که تعارضی در گزاره‌های سند وجود ندارد.

• اهداف و کارکردها

نقد و ارتقا: این نشست‌ها بستری برای دریافت نقدها و پیشنهادها در مورد پیش‌نویس‌های سند بوده است. مستندسازی علمی: نتایج این نشست‌ها منجر به تولید بیش از ۳۰,۰۰۰ صفحه مستندات علمی و یادداشت‌های تحلیلی شده است.

بهره‌گیری از خرد جمعی: تلاش شده تا با دعوت از طیف‌های مختلف فکری، سند الگو به یک سند علمی و نخبگانی تبدیل شود.

فصل هفتم:

نمایه آثار مکتوب و انتشارات الگو

الف) تک نگاشت ها

ردیف	عنوان	نویسنده	تاریخ انتشار
۱	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: پیش نیازها، اصول و آسیب ها	علی ذوعلم	۱۳۹۳
۲	نقش دین در توسعه	علیرضا شجاعی زند	۱۳۹۳
۳	آمایش سرزمین و نقش آن در تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	عیسی ابراهیم زاده	۱۳۹۳
۴	جستجوی آمایش پیشرفت در بنیان های قانون اساسی ج.ا.ایران	حسن سبحانی	۱۳۹۳
۵	فقه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	ابوالقاسم علیدوست	۱۳۹۳
۶	مبانی انسان شناسی و حیانی نظریه پیشرفت با رویکردی عرفانی	محمدجواد رودگر	۱۳۹۳
۷	آزادی در الگوی سه گانه اسلام	ابراهیم برزگر	۱۳۹۳
۸	وجوب اعتبار الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت از دو چالش بزرگ اقتصاد سرمایه داری	عبدالمجید شیخی، مجتبی پالوج، مصطفی شیخی، شهلا مولوی	۱۳۹۳
۹	واکاوی شاخص ها و فرایند ارزیابی توسعه ی منطقه ای در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	رعنا شیخ بیگلو	۱۳۹۳
۱۰	ماهیت پیشرفت و ضرورت تأملی در مبانی آن در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	محمد مشکات	۱۳۹۳
۱۱	گذار آغازینی از مفاهیم و نظریه های توسعه به سوی الزامات کلی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	مصطفی سلیمی فر	۱۳۹۳
۱۲	الگوهای نوین توسعه پایدار روستایی با تأکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	اصغر نوروزی آورگانی	۱۳۹۳
۱۳	دین شناسی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (با تأکید برگستره شناسی اسلام)	حمیدرضا شاکرین	۱۳۹۳
۱۴	دانشگاه حکمت بنیان قلب الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	مهدی فاتح راد، محمد حسین نقوی	۱۳۹۳
۱۵	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ضرورت ها و نتایج	حسن بنیانیان	۱۳۹۳
۱۶	مراتب اندیشه آزادی در تکامل بیداری اسلامی	موسی نجفی	۱۳۹۳
۱۷	آسیب شناسی نهاد خانواده در ایران با تأکید بر وضعیت ازدواج و طلاق	امیرحسین بانکی پور فرد	۱۳۹۳
۱۸	مقایسه مؤلفه های پارادایمی در لیبرال دموکراسی و مردم سالاری اسلامی با تأکید بر مفاهیم انسان و آزادی	محمد تقی ایمان، احمد کلاته ساداتی	۱۳۹۳
۱۹	مفهوم علم نوین، علم سنتی و موانع توسعه در ایران	رضا منصوری	۱۳۹۳
۲۰	تبیین اهمیت ها، الزامات، زمینه ها، موانع و محدودیت های عدالت گستری در مناطق روستایی ایران	غریب فاضل نیا	۱۳۹۳
۲۱	بازخوانی عقلانیت معطوف به پیشرفت (مهندسی کلام دینی در تحقق یک متاپارادایم)	عبدالحمید آکوچکیان	۱۳۹۳
۲۲	مبانی روان شناختی خانواده و رابطه زن و شوهر با تأکید بر حقوق عاطفی متقابل	افروز	۱۳۹۳
۲۳	اصول اسلامی مدیریت پیشرفت در مساجد	رسول عباسی	۱۳۹۳
۲۴	توسعه پایدار اسلامی - ایرانی از نظرگاه عدالت بین نسلی و محیط زیست	سعید فراهانی فرد، ابوالقاسم توحیدی نیا	۱۳۹۳

ردیف	عنوان	نویسنده	تاریخ انتشار
۲۵	جایگاه مبانی و راهبردهای عدالت اجتماعی در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	سید عباس نبوی	۱۳۹۳
۲۶	تأملی بر مفهوم اسلامی مقدمه ای بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت شهری	رحمت ا... قلی پور، حمیدرضا محملی ایبانه	۱۳۹۳
۲۷	تحلیل تاثیر سیاست های کلان اقتصادی بر رشد بخشی - منطقه ای در ایران	حجت ا... عبدالملکی	۱۳۹۳
۲۸	طرحی از الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه اقتصاد	رحیم دلالی اصفهانی، رسول بخشی دستجردی	۱۳۹۵
۲۹	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در علم و فناوری با تأکید بر سرمایه های اجتماعی و انسانی	ابوالقاسم سرآبادانی، سید حبیب اله طباطباییان	۱۳۹۴
۳۰	اندیشه دین شناخت پیشرفت، اندیشه ولایت مند مدیریت تغییر	احمد آکوچکیان، رضوانه دستجانی، زهره صفری	۱۳۹۴
۳۱	تقدم بعد توحیدی و اعتقادی الگوی عدالت و پیشرفت	بهرام اخوان کاظمی	۱۳۹۴
۳۲	مبانی و راهبردهای جامعه پیشرفته و توسعه یافته اسلامی	سید عباس نبوی	۱۳۹۴
۳۳	جامعه مطلوب در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	مصطفی سلیمی فر، موسی مطلبی	۱۳۹۳
۳۴	مدل های اقتصادی مناسب جایگاه انسان و سرمایه در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و مقایسه آن با سایر نظام های اقتصادی،	احمد علی یوسفی	۱۳۹۳
۳۵	تفکر نرم در طراحی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	پیام حنفی زاده، محمد محرابیون محمدی	۱۳۹۴
۳۶	اصلاح اقتصاد بخش عمومی؛ محور اساسی الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	احمد جعفری صمیمی	۱۳۹۴
۳۷	درآمدی بر اهمیت اندازه گیری و سنجش ها در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	عادل پیغامی	۱۳۹۴
۳۸	ارائه چارچوب و مدلی جهت شناسایی و رفع تعارضات بین برنامه های ملی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	وحید رضا سلامت	۱۳۹۴
۳۹	مفهوم، مبانی و شاخص های اصلی عدالت اجتماعی از منظر اندیشمندان اسلامی	سید محمد اصغری	۱۳۹۳
۴۰	مراتب آزادی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	سید حسین ابطحی، محمد نصر اصفهانی، راحله منتظر	۱۳۹۳
۴۱	نظریه ترکیبی عدالت: مبانی نظری عدالت در جمهوری اسلامی ایران	سید محمد میرسندسی	۱۳۹۴
۴۲	نظریه اسلامی عدالت اجتماعی و عدالت اقتصادی	حسین عیوضلو	۱۳۹۴
۴۳	توسعه اسلامی - ایرانی بر مبنای پیوند با ریشه های فرهنگی و بومی با تأکید بر اجماع اندیشمندان حوزه و دانشگاه	مهدی طالب، حسن بخشی زاده	۱۳۹۴
۴۴	بررسی تطبیقی - تاریخی توسعه اقتصادی، سیاسی و نابرابری های اجتماعی در ایران و هند	مژگان عظیمی هاشمی	۱۳۹۴
۴۵	جستاری در مبانی اسلامی علوم اجتماعی	حسین بستان (نجفی)	۱۳۹۴
۴۶	عدالت محیطی راهکاری برای تحقق پیشرفت و توسعه پایدار ملی	مجید یاسوری	۱۳۹۴
۴۷	آزادی اندیشه و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران	سید جلال دهقانی فیروزآبادی	۱۳۹۴

ردیف	عنوان	نویسنده	تاریخ انتشار
۴۸	آزادی اندیشه و منافع ملی جمهوری اسلامی ایران	سید جلال دهقانی فیروزآبادی	۱۳۹۴
۴۹	پارادایم تعالی جایگزین پارادایم توسعه: ضرورت تحول در چارچوب شاخص گذاری برای پیشرفت	مجید مختاریان پور	۱۳۹۴
۵۰	مدیریت از طریق ارزشیابی عملکرد برای هدایت مسیر پیشرفت جامعه	علی اصغر پورعزت	۱۳۹۴
۵۱	چالش جهانی انرژی موقعیت ژئواکونومیک ایران در ساختار نوین اقتصاد سیاسی بین الملل	سید شمس الدین صادقی	۱۳۹۴
۵۲	آینده پژوهی و برنامه ریزی توسعه منطقه ای با رویکرد اسلامی ایرانی پیشرفت	نادر زالی	۱۳۹۴
۵۳	بحران هویت و رسالت خانواده در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	عزت السادات میرخانی	۱۳۹۴
۵۴	شاخص ها و نماگرهای معنویت اصیل اسلامی	بهزاد حمیدیه	۱۳۹۵
۵۵	تهیه الگوی سلامت روانی بر اساس شاخص های الگوی اسلامی ایرانی	باقر غباری بناب، فاطمه نصرتی	۱۳۹۴
۵۶	طراحی مدل توسعه هوشمند دکترین هویت ایرانی و توسعه اجتماعی	اعظم بابکی راد، حسن قروونه خدیدجه سفیری	۱۳۹۴
۵۷	نقش اصلاح نظام مالیاتی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	احمد جعفری صمیمی، حمید لعل خضری	۱۳۹۴
۵۸	عدالت از دیدگاه اجتماع گرایان	محمد شجاعیان	۱۳۹۴
۵۹	زنان در توسعه و پیشرفت کشورهای اسلامی	الهه کولایی	۱۳۹۴
۶۰	شاخص های سلامت خانواده در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	خدا بخش احمدی	۱۳۹۵
۶۱	تحلیل و تبیین مبانی نظریه ها و روش شناسی متعارف الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و چالش «ناپایداری توسعه پایدار»	منوچهر فرج زاده ابوالقاسم توحیدی نیا، میثم قدیمی ربانی	۱۳۹۵
۶۲	بت پرستی به عنوان سرطان روانی - معنوی ...	باقر غباری بناب، فاطمه نصرتی	۱۳۹۵
۶۳	اندیشه پیشرفت، مسئله تمدنی انسان امروز در گستره ای چهارصد ساله	مصطفی تقوی، صابر منادی نوری	۱۳۹۵
۶۴	بودجه بندی عدالت محور برای پیشرفت فرمانطقه ای	علی اصغر پورعزت، میر یعقوب سید رضائی	۱۳۹۵
۶۵	تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت با بررسی نسبت میان دین اسلام و توسعه	حمزه نوذری	۱۳۹۵
۶۶	فقه الکترونیک در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	علی اکبر ایزدی فرد، سید مجتبی حسین نژاد	۱۳۹۵
۶۷	دستگاه جغرافیایی ایران	محمد حسین رامشت، محمد راهدان مفرد	۱۳۹۵
۶۸	کرامت در عرصه اجتماع و سیاست در الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	سید عباس نبویان	۱۳۹۵
۶۹	آسیب شناسی الگوی بانکداری ایران	سعید فراهانی فرد، رحمن بایزیدی	۱۳۹۵
۷۰	امنیت اقتصادی؛ نقد الگوی نتولیبرالی توسعه در پرتو الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	سعید حاجی ناصری و احمد کرد	۱۳۹۶
۷۱	معنویت در گفتمان انقلاب اسلامی	محمد جواد رودگر	۱۳۹۶
۷۳	معنویت و شیوه های ارتقا آن در جوانان	باقر غباری بناب	۱۳۹۶
۷۴	مفهوم معنویت در غرب (با تاکید بر عصر پست مدرن)	احمد شاکر نژاد	۱۳۹۶
۷۵	تربیت و رشد معنوی در دوره جوانی	مسعود آذربایجانی	۱۳۹۶
۷۶	علل انحطاط تمدن اسلامی از منظر استاد مطهری	مهدی حسین زاده یزدی، سید محسن ملا باشی، احمد مهرشاد، منیره زین العابدینی رنانی	۱۳۹۶

ردیف	عنوان	نویسنده	تاریخ انتشار
۷۷	تبیین و نقد رویکردهای معاصر درباره تربیت معنوی کودکان با تأکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	معصومه کیانی، محمود نوزری	۱۳۹۶
۷۸	تعدیل شاخص توسعه انسانی با رویکرد اسلامی ایرانی پیشرفت	علیرضا شکیبایی فر، صادق خزایی، سمانه خاتمی، سیدمهدی حسینی	۱۳۹۶
۷۹	مبانی پیشرفت در اندیشه علامه محمدتقی جعفری	حسن یوسف زاده، محمدعلی نظری	۱۳۹۷
۸۰	لزوم جایگزینی پارادایم حکمت به جای پارادایم مراقبت در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت نظام بهداشتی درمانی	اکرم السادات حسینی	۱۳۹۶
۸۱	تبیین معنویت در فرهنگ و ادب فارسی	احمد شاکرنژاد، مسعود تاره	۱۳۹۷
۸۲	پیشرفت سیاسی و سیاست اخلاقی	جلال درخشه	۱۳۹۷
۸۳	درآمدی انتقادی بر مفهوم توسعه سیاسی	حمیرا مشیرزاده	۱۳۹۷
۸۴	مبانی پیشرفت در اندیشه آیت الله جوادی آملی	حسن یوسف زاده، محمدعلی نظری	۱۳۹۷
۸۵	تحلیل و ارزیابی خردورزی ایرانیان	سید محمد میرسندسی	۱۳۹۷
۸۶	بنیادهای عدالت فضیلت‌مند و الگوی ایرانی اسلامی عدالت	محمدتقی قزلسفلی	۱۳۹۷
۸۷	پیش درآمدی بر تغییرات فضایی در ایران	طیبه محمودی محمدآبادی، محمدحسین رامشت	۱۳۹۷
۸۸	اخلاق حرفه‌ای قضا در تمدن اسلامی و نقش آن در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	علی اکبر ایزدی فرد، سیدمجتبی حسین نژاد	۱۳۹۷
۸۹	راهبردهای آمایش بنیادین مبتنی بر تغییر آب و هوا	منوچهر فرج زاده	۱۳۹۷
۹۰	نظام ملی نوآوری در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	حجت اله حاجی حسینی، نگین فلاح	۱۳۹۸
۹۱	مولفه‌های تحکیم و تعالی خانواده در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	خدابخش احمدی	۱۳۹۸
۹۲	وضع‌شناسی سه دهه اخیر مسائل زنان؛ در سه حوزه اشتغال، آموزش و مشارکت سیاسی	سهیلا صادقی فسایی، عاطفه خادمی	۱۳۹۸
۹۳	دین و سرمایه اجتماعی؛ واکاوی ظرفیت‌های موجود در مسیر الگوی پیشرفت	احمد فیروز آبادی، محمد سلطان زاده	۱۳۹۸
۹۴	دانش بومی و پیشرفت در نواحی روستایی	مجید یاسوری و سیده فاطمه امامی	۱۳۹۸
۹۵	مطالعات تطبیقی در حوزه خانواده	سیدمحسن فاطمی	۱۳۹۸
۹۷	رشد اقتصادی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	سیدحسین میرجلیلی، امید صفری	۱۳۹۸
۹۸	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و سبک زندگی محیط زیستی	صادق صالحی، زهرا پازوکی نژاد	۱۳۹۸
۹۹	آسیب‌شناسی و پیشگیری از آسیب در معنویت جوانان؛ معطوف به رویکرد الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	باقر غباری بناب	۱۳۹۹
۱۰۰	آسیب‌شناسی فقهی پیشرفت اقتصادی کشور در سه دهه گذشته	حسین عندلیب	۱۴۰۰
۱۰۱	مبانی و چارچوب ارزش‌ها در الگوی پیشرفت آموزش پزشکی و سلامت کشور	شیما طباطبایی و ناصر سیم فروش	۱۴۰۰
۱۰۲	آسیب‌شناسی تولید علوم انسانی دینی در ایران؛ براساس دیدگاه‌های برخی از صاحب‌نظران برجسته حوزه و دانشگاه	غلامرضا جمشیدی‌ها، حسن محمد میرزایی و ابوالفضل ذوالفقاری	۱۴۰۰
۱۰۳	فرایند درختی تمدن بین الملل اسلامی	محمد خاقانی اصفهانی	۱۴۰۰

ردیف	عنوان	نویسنده	تاریخ انتشار
۱۰۴	چشم اندازی مقدماتی به ارزیابی وضعیت کنونی و آینده ایران در حوزه معنویت	بهزاد حمیدیه	۱۴۰۰
۱۰۵	الگوی مدیریت توسعه و پیشرفت مبتنی بر اندیشه امام خمینی (ره)	سید محمد مقیمی	۱۴۰۱
۱۰۶	پیوندهای روستایی-شهری در الگوی پیشرفت نواحی روستایی کشور	محمد رضا رضوانی	۱۴۰۲
۱۰۷	نظریه پیشرفت فرهنگی بر اساس مبانی انسان شناختی علامه طباطبائی (ره)	عبدالحسین خسروپناه، فاطمه السادات هاشمیان	۱۴۰۲
۱۰۸	کار بست الگوهای فرهنگ مدار مواجهه با فقر در سیاست های فقرزدایی، موسی عنبری و صدیقه پیری	موسی عنبری و صدیقه پیری	۱۴۰۲
۱۰۹	باروری پایین و پاسخ های سیاستی با تمرکز بر وضعیت ایران	شهلا کاظمی پور	۱۴۰۳
۱۱۰	الزامات حقوقی تحقق پیشرفت جمهوری اسلامی ایران در عرصه های داخلی و بین المللی	الهام امین زاده	۱۴۰۳
۱۱۱	درس آموزی از اجرای سند تحول بنیادین آموزش و پرورش؛ رهنمودهایی برای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	حسن دانایی فرد، سید محمد رضا سیدی	۱۴۰۳
۱۱۲	تبلور عدالت اجتماعی در شهر اسلامی با نگاهی به الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	حسن بخشی زاده، عبدالحسن کلانتری	۱۴۰۴
۱۱۳	تحولات خانواده در ایران؛ فرصت ها و چالش ها	احمد غیاثوند	۱۴۰۴
۱۱۴	النموذج الاسلامی للتنمية المقالات المختاره	مجموعه مقالات منتخب	۲۰۱۷-۲۰۱۲
۱۱۵	Islamic Model of Progress	مجموعه مقالات منتخب	۲۰۱۷-۲۰۱۲
۱۱۶	Political Development: A Critical Introduction	Homeira Moshirzadeh	
۱۱۷	موقف المبادی و الاستراتيجيات للعدالة فی نموذج التنمیه الاسلامیه الایرانیه	السید عباس نبوی	
۱۱۸	التربیه و التنمیه الروحانیه فی مرحلق المراهقه	مسعود الآکر بایجانی	
۱۱۹	دراسة الدین والنموذج الاسلامی الایرانی للتنمیه (بناء علی دین الاسلام)	حمیدرضا شاکرین	

ب) نشست های اندیشه ورزی

شماره	عنوان نشست	سخنران	سال
۱	دفتر اول: زندگی، علم، تمدن	رضا داوری اردکانی، رضا منصوری، صادق آئینه بند	۱۳۹۳
۲	دفتر دوم: بنیان های فلسفی، پیشرفت اقتصادی، نظام سازی	محمود متوسلی، علینقی مشایخی، حسین عیوضلو	۱۳۹۳
۳	دفتر سوم: حکمت اسلامی، عدالت، اعتدال گرایی	عبدالحسین خسروپناه، احمد واعظی، سیدسعیدرضا عاملی	۱۳۹۴
۴	از دانش تا حکمت؛ یک نگرش قرآنی	مهدی گلشنی	۱۳۹۴
۵	معنویت در عرصه زندگی و کسب و کار	احمد احمدی	۱۳۹۴
۶	نقش نفت در پیشرفت یا عقب ماندگی ایران	مصطفی سلیمی فر	۱۳۹۴
۷	الگوی سیاسی حکمت متعالی؛ الگوی سیاسی متعالی	علیرضا صدرا	۱۳۹۴
۸	تدوین الگوی نظری با صبغه اسلامی و ایرانی	علیرضا صادقزاده قمصری	۱۳۹۴
۹	ارتباطات فرهنگی و الگوی پیشرفت	علی اکبر فرهنگی	۱۳۹۴
۱۰	الگوی پایه پیشرفت؛ مفاهیم اساسی و مولفه ها	علی ذوعلم	۱۳۹۴
۱۱	الزام نظری و عملی در دستیابی به توسعه در ایران	تقی آزاد ارمکی	۱۳۹۵
۱۲	بازشناسی مرزهای ذهنیت و عینیت در علوم انسانی	خسرو باقری	۱۳۹۵

شماره	عنوان نشست	سخنران	سال
۱۳	هنر و معماری؛ زبان ظهور معنا در تمدن ها و مهم ترین جلوه تحقق الگوی پیشرفت در جامعه	حسن بلخاری	۱۳۹۵
۱۴	مفهوم پیشرفت در فلسفه جدید اروپایی	غلامعلی حداد عادل	۱۳۹۵
۱۵	نهادشناسی ظرفیت های پیشرفت در تراث اسلامی	ابوالقاسم علیدوست	۱۳۹۵
۱۶	مبانی حاکمیت و الگوهای دولت در فقه معاصر شیعه	داود فیرحی	۱۳۹۶
۱۷	اهمیت آینده پژوهی در تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (مطالعه بحران انرژی در اقتصاد ایران)	مسعود درخشان	۱۳۹۵
۱۸	نظریه پردازی راهبردی در عصر آشوب ژئوپلیتیک	ابراهیم متقی	۱۳۹۵
۱۹	روش طراحی ابزارهای مالی اسلامی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	سیدعباس موسویان	۱۳۹۶
۲۰	فقه و علوم اجتماعی	سعید زیبا کلام	۱۳۹۶
۲۱	جمعیت و پیشرفت: آینده نگری جمعیت در ایران	محمد میرزایی	۱۳۹۶
۲۲	الگوی توسعه و تعالی فرهنگی	علیرضا صدرا	۱۳۹۷
۲۳	پیشرفت و اصالت فرهنگی	مظفر اقبال	۱۳۹۷
۲۴	جایگاه محیط زیست در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	رضا مکنون	۱۳۹۸
۲۵	تحولات باروری، فرزندآوری و الزامات آن در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	محمدجلال عباسی شوازی	۱۳۹۹
۲۶	چالش های استفاده از شاخص های علم سنجی	منصور حقیقت	۱۴۰۰
۲۷	جایگاه هویت در تدابیر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	ناصر فکوهی	۱۴۰۰
۲۸	بنیان های معرفتی ایران شناختی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	محمدحسین رامشت	۱۴۰۰
۲۹	منطق ساختار سند الگو	سیدحسین میرمعزی	۱۴۰۰
۳۰	بایسته های اجرا و تحقق تدابیر عرصه اجتماعی	محمدحسین پناهی	۱۴۰۰
۳۱	حکمرانی علم و فناوری در ایران	سیدسپهر قاضی نوری	۱۴۰۰
۳۲	علوم انسانی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ فراترکیب یافته های پژوهشی	یحیی فوزی	۱۴۰۰
۳۳	چالش های مدیریتی مرتبط با اجرای سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	محمد مقیمی	۱۴۰۰
۳۴	تداخلات کارکردی لایه حکمرانی علم، فناوری و نوآوری کشور	حسین سالارآملی	۱۴۰۰
۳۵	اقتصاد سیاسی خام فروشی و راهکارهای توقف آن در ایران	حسین راغفر	۱۴۰۰
۳۶	علم در ۷۵ سال آینده، رهنمودهایی برای ایران	رضا منصوری	۱۴۰۰
۳۷	بررسی پیشران ها در گفتمان الگوی اسلامی - ایرانی پیشرفت	سیدعباس نبوی	۱۴۰۰
۳۸	پیوندهای روستایی - شهری در الگوی پیشرفت نواحی روستایی کشور	محمد رضا رضوانی	۱۴۰۰
۳۹	اصول حاکم بر مالیات های اسلامی در راستای تحقق مالیاتی و کارایی اقتصادی	میثم موسائی	۱۴۰۰
۴۰	مبانی روان شناختی؛ فرزندآوری سلامت، رویکرد عقلانی فرزندپروری موفق	غلامعلی افروز	۱۴۰۰
۴۱	چهارگانه سیاستگذاری، تامین مالی، اجرا و نظارت در توسعه علمی کشور	ایمان افتخاری	۱۴۰۰
۴۲	ابربحران پیری جمعیت و راه حل آن در قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت	امیرحسین بانکی پور فرد	۱۴۰۰
۴۳	الگوی سلامت معنوی معطوف به پیشرفت	مسعود آذربایجانی	۱۴۰۱
۴۴	روند تکامل تاریخ و تاثیر آن بر سیاستگذاری در حوزه روابط بین الملل	حسین سلیمی	۱۴۰۱
۴۵	بررسی انتقادی تاثیرات مدرنیته بر معنویت با تاکید بر بنیادهای حکمت تعالیه و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	سیداحمد غفاری	۱۴۰۱
۴۶	تحلیلی بر برنامه های توسعه و سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در حوزه انرژی، آب و محیط زیست	مجید عباسپور	۱۴۰۱

شماره	عنوان نشست	سخنران	سال
۴۷	تغییرات اقلیمی و الگوی سرزمینی اسلامی ایرانی پیشرفت	قاسم عزیزی	۱۴۰۲
۴۸	بازشناسی و بازآفرینی فرهنگ زیست‌بوم ایرانی و اسلامی با تأکید بر الگوی پیشرفت درون‌زای ایرانشهری	محمود جمعه پور	۱۴۰۳
۴۹	پیشگیری از جرم در سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	محسن فقیه حبیبی	۱۴۰۳
۵۰	نگاهی کلان به تحولات فرهنگی - سیاسی منطقه و نقش جمهوری اسلامی ایران در آن	عباس خامه یار	۱۴۰۳

ج) نشست‌های راهبردی

شماره	عنوان	تعداد جلد	تاریخ برگزاری
۱	نخستین نشست اندیشه‌های راهبردی: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱	۱۳۸۹
۲	دومین نشست اندیشه‌های راهبردی: عدالت	۱	۱۳۹۰
۳	سومین نشست اندیشه‌های راهبردی: زن و خانواده	۲	۱۳۹۰
۴	چهارمین نشست اندیشه‌های راهبردی: آزادی	۲	۱۳۹۱

د) نشست‌های تخصصی

سال	سخنران	عنوان نشست	شماره
۱	نوآوری در علوم انسانی: چستی و ضرورت	سیدسپهر قاضی نوری	۱۴۰۳
۲	آسیب شناسی رژیم غذایی فعلی و چگونگی جهت دهی به الگوی غذایی مطلوب	محمد شاهدی	۱۴۰۳
۳	شناسایی فناوری های تحول آفرین و نوآورانه در کشورهای پیشرفته به منظور تحقق امنیت غذایی دانش بنیان	ارژنگ جوادی	۱۴۰۳
۴	ماندگاری و جذب نخبگان علم و فناوری: چالش ها، بایسته ها و الزامات	حسین سالار آملی	۱۴۰۳
۵	احصای شاخص های ارزیابی فناوری سند الگو	مهدیه فرازکیش	۱۴۰۳
۶	نقش فناوری های نو و هوشمند در برداشت و تحلیل داده های آب با استفاده از تجارب جهانی	جواد فرهودی	۱۴۰۳
۷	تبیین جایگاه انرژی های تجدیدپذیر در الگوی توسعه کشور؛ چالش ها و راهکارهای تحول	مجید عباسپور، بابک کاتب	۱۴۰۳
۸	تبیین سازوکارهای استفاده از مشارکت بهره برداران در مدیریت آب کشاورزی	جواد فرهودی	۱۴۰۳
۹	نیازهای فناوری نوین و رویکردهای جدید برای ارتقای همبست انرژی و آب در افق بلند مدت با توجه به پدیده تغییر اقلیم	مجید عباسپور	۱۴۰۳
۱۰	بررسی و ارائه راهکارهای ترمیم، احیاء و بهره برداری پایدار از تنوع زیستی (گیاهی، جانوری و ریزموجودات) در ایران	اسکندر زند	۱۴۰۳
۱۱	هوش مصنوعی و خلاقیت های انسانی	جمعی از سخنرانان	۱۴۰۳
۱۲	مرجعیت علمی	جمعی از سخنرانان	۱۴۰۳
۱۳	علوم و فناوری کوانتوم و چشم انداز آینده	جمعی از سخنرانان	۱۴۰۳
۱۴	علم، پیشرفت و سبک زندگی	جمعی از سخنرانان	۱۴۰۳

هـ) مجموعه مقالات کنفرانس‌های سالانه

شماره	عنوان کنفرانس	سال برگزاری	تعداد جلد
۱	مجموعه مقالات اولین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۱	۲
۲	مجموعه مقالات دومین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۲	۲
۳	مجموعه مقالات سومین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۳	۵
۴	مجموعه مقالات چهارمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۴	۱۴
۵	مجموعه مقالات پنجمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۵	۱۲
۶	مجموعه مقالات ششمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۶	۱۴
۷	مجموعه مقالات هفتمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۷	۱۲
۸	مجموعه مقالات هشتمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۸	۶
۹	مجموعه مقالات نهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۹	۷
۱۰	مجموعه مقالات دهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۰	۵
۱۱	مجموعه مقالات یازدهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۱	۴
۱۲	مجموعه مقالات دوازدهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۲	۳
۱۳	مجموعه مقالات سیزدهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۳	۴
۱۴	مجموعه مقالات چهاردهمین کنفرانس مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۴	۳

و) مجموعه مقالات کنگره‌های پیشگامان پیشرفت

شماره	عنوان کنگره	سال برگزاری	تعداد جلد
۱	مجموعه مقالات اولین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۱	۱
۲	مجموعه مقالات دومین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۱	۱
۳	مجموعه مقالات سومین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۲	۱
۴	مجموعه مقالات چهارمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۲	۱
۵	مجموعه مقالات پنجمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۳	۱
۶	مجموعه مقالات ششمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۳	۱
۷	مجموعه مقالات هفتمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۴	۴
۸	مجموعه مقالات هشتمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۴	۳
۹	مجموعه مقالات نهمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۵	۲
۱۰	مجموعه مقالات دهمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۵	۵
۱۱	مجموعه مقالات یازدهمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۶	۶
۱۲	مجموعه مقالات دوازدهمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۷	۶
۱۳	مجموعه مقالات سیزدهمین کنگره مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۹	۲

ز) کتاب‌های مطالعات پشتیبان

شماره	عنوان	تاریخ چاپ
۱	درآمدی بر فرآیند تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۰
۲	مبانی، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۳	آرمان‌ها و رسالت، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۴	افق و تدابیر، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۵	مسائل اساسی ایران، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۶	خلاصه تک نگاشت‌ها، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۷	خلاصه گفتگوهای راهبردی، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۸	خلاصه نشست‌های اندیشه ورزی، پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۹	حوزه سلامت در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۰
۱۰	آینده پژوهی انقلاب اسلامی	۱۴۰۰
۱۱	آسیب شناسی استاد برنامه ای کشور	۱۴۰۰
۱۲	چکیده پایان‌نامه‌ها و رساله‌های مرتبط با پیشرفت اسلامی ایرانی	۱۴۰۰
۱۳	نگاهی به قابلیت‌های راهبردی و سرمایه‌های ماندگار ملی ایران	۱۴۰۰
۱۴	واژه‌نامه سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	-
۱۵	حصول اطمینان از شمول الگو بر اهرم تدابیر کلان عرصه ای	-
۱۶	ارزیابی سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	-

ح) تألیفات اندیشکده‌ها

شماره	عنوان	سال چاپ
۱	معرفی اندیشکده‌های مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۲
۲	اهداف و قلمرو اندیشکده‌ها	۱۳۹۳
۳	تاملاتی در خصوص مفاهیم الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۳
۴	هم اندیشی تدوین سند الگوی پایه	۱۳۹۳
۵	پیش نویس الگوی پایه پیشرفت؛ نقدها و نظرها	۱۳۹۵
۶	سلسله نشست‌های اندیشه ورزی	۱۳۹۴
۷	تاملاتی در چیستی الگو	۱۳۹۵
۸	سنن الهی و الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۴
۹	درباره سند الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۷
۱۰	پرسش‌های رایج درباره الگو	۱۳۹۸
۱۱	مدیریت منابع آب کشور؛ چالش‌ها و راهبردها	۱۳۹۵
۱۲	نظام بهره‌برداری از منابع و عوامل تولید در کشاورزی؛ اصول و الزامات	۱۳۹۵
۱۳	مفاهیم و شاخص‌های پیشرفت در حوزه آب، محیط زیست، امنیت غذایی و منابع طبیعی	۱۳۹۵
۱۴	سلامت غذا و آب شرب	۱۳۹۷

شماره	عنوان	سال چاپ
۱۵	پایداری محیط زیست و مدیریت انرژی	۱۳۹۵
۱۶	فرهنگ ایرانی و محیط زیست	۱۳۹۵
۱۷	تجارب کشورهای جهان در تامین امنیت غذایی، مدیریت آب و حفظ محیط زیست و منابع طبیعی جلد اول: نقشه راه علمی ایالات متحده آمریکا برای کشاورزی و غذا	۱۳۹۴
۱۸	تجارب کشورهای جهان در تامین امنیت غذایی، مدیریت آب و حفظ محیط زیست و منابع طبیعی جلد دوم: مقایسه راهبردها و سیاست‌های کشاورزی و منابع آب کشورهای چین، هند و ایران	۱۳۹۴
۱۹	تجارب کشورهای جهان در تامین امنیت غذایی، مدیریت آب و حفظ محیط زیست و منابع طبیعی جلد سوم: تجارب کشورهای ترکیه، ژاپن، استرالیا و فرانسه در توسعه کشاورزی و مدیریت منابع آب	۱۳۹۴
۲۰	مبانی اختصاصی پیشرفت در حوزه آب، محیط زیست، کشاورزی و منابع طبیعی و مسائل اساسی در این حوزه	۱۳۹۴
۲۱	مروری بر اسناد راهبردی توسعه در کشورهای منتخب	۱۳۹۴
۲۲	طراحی نظام طبقه بندی موضوعات حوزه عدالت	۱۳۹۵
۲۳	مبانی عدالت اجتماعی با تاکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۳۹۵
۲۴	معنویت در زندگی از منظر استاد دکتر احمد احمدی	۱۳۹۷
۲۵	معنویت در زندگی: مجموعه مقالات نشست اندیشکده معنویت	۱۳۹۷
۲۶	چرایی و چگونگی ارتباط معنویت و عدالت	۱۳۹۸

ط) دیدگاه‌های تخصصی

شماره	عنوان	سال چاپ
۱	دیدگاه های مطرح شده در حوزه نوآوری، مجموعه مقالات نشست کارگروه چرخه نوآوری (گزارش علمی)	۱۳۹۸
۲	دیدگاه های مطرح شده در سومین نشست سالانه کارگروه چرخه نوآوری	۱۳۹۸
۳	دیدگاه های مطرح شده در چهارمین نشست سالانه کارگروه چرخه نوآوری	۱۴۰۰
۴	شرحی بر فرآیند بررسی تدابیر ویژه اندیشکده چرخه نوآوری با تاکید بر الزامات اجرایی	۱۴۰۱
۵	سلسله نشست های اندیشه ورزی اندیشکده چرخه نوآوری؛ نوآوری کنترل از دور در حوزه کشاورزی	۱۴۰۱
۶	متاورس	۱۴۰۱
۷	نظام موضوعات و مسائل: اولویت های پژوهشی و اندیشه ورزی	۱۳۹۹
۸	سلسله گفتگوهای راهبردی	۱۳۹۵
۹	گفتگوهای راهبردی (۱)	۱۳۹۷
۱۰	گفتگوهای راهبردی (۲)	۱۳۹۹
۱۱	تحلیل گفتگوهای راهبردی	۱۳۹۵
۱۲	واکاوی تجارب توسعه	۱۳۹۶
۱۳	واکاوی تجارب توسعه در کشور چین	۱۳۹۶
۱۴	واکاوی تجارب توسعه در کشور سنگاپور	۱۳۹۶
۱۵	تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۱
۱۶	دیدگاه هایی در مبانی پیشرفت: گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس های سالانه	۱۳۹۵
۱۷	نگاشت ها و نگرش ها: اقتصاد و پیشرفت	۱۳۹۶

شماره	عنوان	سال چاپ
۱۸	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: آمایش و پیشرفت (۲جلدی)	۱۳۹۶
۱۹	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: دین و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۰	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: عدالت و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۱	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: مبانی و ماهیت پیشرفت	۱۳۹۶
۲۲	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: آزادی و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۳	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: خانواده و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۴	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: معنویت و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۵	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: روش‌شناسی و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۶	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: مدیریت و پیشرفت	۱۳۹۶
۲۷	نگاشت‌ها و نگرش‌ها: علم و پیشرفت	۱۳۹۶

ی) گزیده مقالات منتخب و آثار موضوعی

شماره	عنوان	سال چاپ
۱	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های یکم تا پنجم الگوی پیشرفت: آرمان و رسالت	۱۳۹۷
۲	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های یکم تا پنجم الگوی پیشرفت: زن و خانواده	۱۳۹۷
۳	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های یکم تا پنجم الگوی پیشرفت: افق و تدابیر اقتصادی	۱۳۹۷
۴	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های یکم تا پنجم الگوی پیشرفت: افق و تدابیر علم و فناوری	۱۳۹۷
۵	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های یکم تا پنجم الگوی پیشرفت: تدابیر و الگوهای نظری اجتماعی-سیاسی پیشرفت	۱۳۹۷
۶	تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۰
۷	نمایه انتشارات مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۱
۸	آشنایی با مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (کتابچه)	۱۴۰۴
۹	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: محیط زیست، کشاورزی و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۰	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: آمایش سرزمین و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۱	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: سیاست و الگوی پیشرفت	۱۴۰۴
۱۲	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: عدالت و الگوی پیشرفت	۱۴۰۴
۱۳	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: علم، فناوری و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۴	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: فرهنگ و الگوی پیشرفت	۱۴۰۴
۱۵	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: امور اجتماعی، خانواده و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۶	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: امنیت، دفاع و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۷	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: الگوی پیشرفت، مبانی و کلیات	۱۴۰۴
۱۸	گزیده مقالات ارائه شده در کنفرانس‌های ششم تا سیزدهم الگوی پیشرفت: معنویت و پیشرفت	۱۴۰۴
۱۹	تبیین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۰
۲۰	نمایه انتشارات مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت	۱۴۰۴
۲۱	آشنایی با مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت (کتابچه)	۱۴۰۴

فصل هشتم:

پیوست‌ها

پیوست ۱: نشست‌های گفتگوهای راهبردی

ردیف	نام سخنران	موضوع سخنرانی	تاریخ برگزاری
۱	دکتر علی طیب‌نیا	تجارب در عرصه اقتصاد و گذار به جامعه پیشرفته	۱۳۹۴/۰۲/۱۹
۲	مهندس سید مصطفی میرسلیم	تجارب در عرصه فرهنگ و حکومت	۱۳۹۴/۰۳/۱۶
۳	حجت‌الاسلام ابوترابی‌فرد	مدیریت و برنامه در جمهوری اسلامی؛ دستاوردها و ضعف‌ها	۱۳۹۴/۰۳/۲۵
۴	دکتر علی‌اکبر صالحی	پیشرفت در پرتو همزمانی با مقتضیات و واقعیات	۱۳۹۴/۰۵/۱۳
۵	دکتر محمود واعظی	نقش تحولات فناوری اطلاعات و ارتباطات در پیشرفت کشور	۱۳۹۴/۰۶/۲۳
۶	آیت‌الله علی‌اکبر رشاد	توسعه توأمان ظرفیت قلوب و علوم روز	۱۳۹۴/۰۷/۱۹
۷	حجت‌الاسلام پورمحمدی	اصول مشترک پیشرفت در جمهوری اسلامی	۱۳۹۴/۰۸/۲۰
۸	دکتر محمد فرهادی	مسائل آموزش عالی در راستای پیشرفت و تعالی	۱۳۹۴/۱۰/۰۱
۹	دکتر کمال خرازی	اصول و مؤلفه‌های مؤثر در سیاست خارجی	۱۳۹۴/۱۰/۰۵
۱۰	دکتر محمدجواد ایروانی	الزامات راهبردی و ویژگی‌های جامعه در تحقق الگو	۱۳۹۵/۰۱/۲۵
۱۱	مهندس محمدرضا نعمت‌زاده	تشریح مفاهیم الگوی پیشرفت	۱۳۹۵/۰۳/۰۴
۱۲	دکتر علی آقامحمدی	گفتمان‌سازی الگوی پیشرفت	۱۳۹۵/۰۳/۲۶
۱۳	علی جنتی	پیشرفت در فرهنگ و اجتماع	۱۳۹۵/۰۴/۲۹
۱۴	دکتر محمدرضا عارف	الزامات نیل به تمدن نوین اسلامی ایران	۱۳۹۵/۰۵/۲۰
۱۵	دکتر الهام امین‌زاده	مسائل حقوقی و قانونی در الگوی پیشرفت	۱۳۹۵/۰۶/۲۴
۱۶	دکتر علاءالدین بروجردی	ضرورت کالبدشکافی مسائل اساسی کشور	۱۳۹۵/۰۷/۲۴
۱۷	دکتر معصومه ابتکار	الزام توجه به محیط زیست در الگوی پیشرفت	۱۳۹۵/۱۰/۱۸
۱۸	دکتر داود دانش‌جعفری	نظام برنامه‌ریزی کشور با تأکید بر پیشرفت پدیدارشناسانه	۱۳۹۵/۱۱/۰۲
۱۹	مهندس حمید چیت‌چیان	چگونگی مواجهه با واقعیت‌های تغییر اقلیم	۱۳۹۵/۱۲/۱۰
۲۰	دکتر مسعود پزشکیان	نقش صداقت و عمل‌گرایی در الگوی پیشرفت	۱۳۹۶/۰۱/۲۸
۲۱	دکتر سید یحیی صفوی	تأثیر موقعیت ژئوپلیتیکی ایران در آمایش سرزمین	۱۳۹۶/۰۴/۱۰
۲۲	مهندس محمدرضا باهنر	تأکید بر نظام برنامه‌ریزی و مسئله شناسی کلان	۱۳۹۶/۰۵/۰۸
۲۳	دکتر علیرضا مرندی	وضعیت سلامت در جمهوری اسلامی ایران	۱۳۹۶/۰۸/۰۸
۲۴	دکتر حسین مظفر	جریان‌ات فکری سیاسی از ظهور تمدن اسلامی تاکنون	۱۳۹۶/۰۹/۲۷
۲۵	دکتر علی‌اصغر فانی	چالش‌های نظام آموزش و پرورش	۱۳۹۶/۱۰/۲۵
۲۶	دکتر منصور غلامی	لزوم بهره‌مندی از تجربیات طراحان الگو در برنامه‌ریزی‌ها	۱۳۹۷/۰۳/۱۹
۲۷	دکتر محسن رضایی	تبیین تجربیات و تحولات آتی کشور	۱۳۹۷/۰۴/۰۳
۲۸	آقای صفارهرندی	جایگاه ظرفیت‌ها و تحولات اجتماعی در پیشرفت	۱۳۹۷/۰۵/۰۷
۲۹	اسدالله عسکراولادی	نقش بخش خصوصی در اقتصاد	۱۳۹۷/۰۵/۲۲
۳۰	حجت‌الاسلام مجید انصاری	بررسی زیربناهای اجرای الگو و الزامات آن	۱۳۹۷/۰۷/۰۸
۳۱	دکتر مهدی غضنفری	بررسی تجربه صندوق توسعه ملی در ایران	۱۴۰۱/۰۷/۲۰

پیوست ۲: کنفرانس‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

دوره	مکان	زمان برگزاری	موضوع و عنوان اصلی کنفرانس
اول	کتابخانه ملی	۱۰ و ۱۱ خرداد ۱۳۹۱	نقشه راه طراحی و تدوین الگو
دوم	کتابخانه ملی	۱۸ و ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲	مفاهیم، مبانی و ارکان الگوی پیشرفت
سوم	کتابخانه ملی	۳۱ اردیبهشت و ۱ خرداد ۱۳۹۳	واکاوی مفاهیم و نظریه‌های رایج توسعه و تجارب ایران و جهان
چهارم	کتابخانه ملی	۳۰ و ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۴	پیشرفت ایران؛ گذشته، حال، آینده
پنجم	کتابخانه ملی	۲۹ و ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۵	الگوی پایه پیشرفت (بررسی پیش‌نویس اسناد)
ششم	کتابخانه ملی	۱۳ و ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۶	تعمیق و تکمیل الگوی پایه پیشرفت
هفتم	کتابخانه ملی	۱۹ و ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۷	از الگوی پایه به سوی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
هشتم	دانشگاه تهران	۲۲ و ۲۳ خرداد ۱۳۹۸	پیشران‌ها، چالش‌ها و الزامات تحقق
نهم	مجازی	۲۰ الی ۲۵ خرداد ۱۳۹۹	زمینه‌های تحقق و ضمانت‌های اجرا
دهم	مجازی	۲۹ الی ۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۰	تبیین و بایسته‌های اجرا
یازدهم	حضور-مجازی	۲۸ و ۲۹ اردیبهشت ۱۴۰۱	آغاز اجرا و تقسیم کار ملی
دوازدهم	حضور-مجازی	۳ و ۴ خرداد ۱۴۰۲	گفتمان عمومی، مسئولیت ملی
سیزدهم	حضور-مجازی	۲۶ و ۲۷ خرداد ۱۴۰۳	چالش‌ها و راهکارهای تحول کشور بر اساس سند الگو
چهاردهم	حضور-مجازی	۲۴ و ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۴	تمهید مقدمات و الزامات اجرا

هفتمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

پیوست ۳: کنگره‌های پیشگامان پیشرفت

دوره	تعداد مقالات پذیرفته شده (شفاهی / پوستری)	موضوع یا تمرکز اصلی (محورهای کلی)
نخستین	۶۸ مقاله شفاهی و ۷۰ نوشتار کوتاه	مفاهیم پیشرفت، نقد الگوهای غربی، رسالت جوانان
دومین	۶۳ مقاله (ارائه شفاهی در نشست‌ها)	فرصت‌ها و راهکارهای پیشرفت، چالش‌های امروز و فردا
سومین	۶۳ مقاله منتخب جهت ارائه	ارکان و ابعاد پیشرفت، نقد چالش‌های رشد گذشته
چهارمین	۴۴ مقاله ارائه شده در نشست‌ها	پایگاه اجتماعی جوانان، سبک زندگی و فضای مجازی
پنجمین	۵۵ مقاله منتخب برای ارائه شفاهی	پیشرفت اقتصادی، علمی، فرهنگی و اجتماعی
ششمین	۵۶ مقاله منتخب برای ارائه شفاهی	اقتصاد، علم، فرهنگ و سیاست در گذشته و حال
هفتمین	۴۷ مقاله ارائه شده در نشست‌های تخصصی	اقتصاد، مدیریت، سلامت و فرهنگ در آینده ایران
هشتمین	۲۰ شفاهی ۱۳۳ / پوستری (مجموعاً ۱۵۳)	فرصت‌ها، چالش‌ها و مختصات آینده مطلوب ایران
نهمین	۴۲ شفاهی ۱۰۰ / پوستری (مجموعاً ۱۴۲)	رسالت جوانان در شکل‌گیری تمدن نوین اسلامی
دهمین	۴۱ مقاله منتخب برای ارائه شفاهی	اقتصاد مقاومتی، تعلیم و تربیت، سیاست و امنیت
یازدهمین	۴۲ شفاهی ۲۱۴ / پوستری (مجموعاً ۲۵۶)	ظرفیت‌ها، چالش‌ها و افق‌های پیشرفت ایران
دوازدهمین	۳۹ شفاهی ۲۲۲ / پوستری (مجموعاً ۲۶۱)	تولید ملی، حمایت از کالای ایرانی، عدالت و پیشرفت
سیزدهمین	۳۴ شفاهی ۶۳ / پوستری (مجموعاً ۹۷)	گفتمان‌سازی پیشرفت، گام دوم انقلاب، اقتصاد هنر
چهاردهمین	۱۸ مقاله منتخب برای ارائه شفاهی	نقش جوانان در هموارسازی مسیر پیشرفت
پانزدهمین	۹ مقاله منتخب برای ارائه شفاهی	قدرت نرم، عدالت اجتماعی و آمایش سرزمین
شانزدهمین	۱۹ شفاهی ۵۱ / پوستری (مجموعاً ۷۰)	جوانان و پیشرفت: با تاکید بر فناوری و نوآوری

یازدهمین کنگره پیشگامان پیشرفت

این مجموعه گزارشی جامع و تحلیلی از فرایند تکاملی طراحی و تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت به عنوان یک طرح کلان تمدنی است. این اثر با بازخوانی مسیر تولید ادبیات علمی بومی، از تمرکز بر مبانی نظری و مفاهیم پایه تا تدوین تدابیر اجرایی برای عصر حاضر را به تصویر می کشد. در این گزارش، نقش اندیشکده ها، تعاملات گسترده نخبگانی و فرایند ارتقای سند الگو با مشارکت هزاران صاحب نظر حوزه و دانشگاه تبیین شده است تا مبنایی برای سیاست گذاری های کلان نظام در مسیر نیل به تمدن نوین اسلامی باشد.

تحقق پیشرفت، بیش از هر چیز نیازمند استقلال فکری و تدوین یک نقشه راه جامع برآمده از نگرش دینی و مقتضیات کشور است. مجموعه حاضر، روایتگر تلاش های مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت برای رهایی از مدل های غربی توسعه با الگوی بومی پیشرفت است. از برگزاری نشست های اندیشه ورزی در محضر مقام معظم رهبری تا شبکه سازی گسترده میان نخبگان جوان، این مجموعه نشان می دهد که چگونه می توان عقلانیت نظری را به مبنایی برای تصمیم گیری های کلان کشور تبدیل کرد.

مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

www.olgou.ir
olgou@olgou.ir